ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК
5 динара
БРОЈ 1287
27.8.1976. ● ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ ● ГОДИНА XXXVII

МУСКЕТАРИ ИЗ РАДИОНИЦЕ

СТРАНЕ 10–11.

КОМПЛЕТАН СТРИП
ЏОНИ ХАЗАРД

Ripley Веровали или не!

РАЗМАЖЕНИ МУШКАРЦИ

У индијском племену Мурија младожењу, који на глави има круну од лишћа, на свадбену свечаност односи нека удата жена. За време саме свечаности он седи у крилу једне од невестиних пратиља.

ЦРКВА У ШВАБШТЕТУ Немачка

Користи као свој звоник једне друге, оближње цркве, срушене пре неколико десетина година.

Поручник

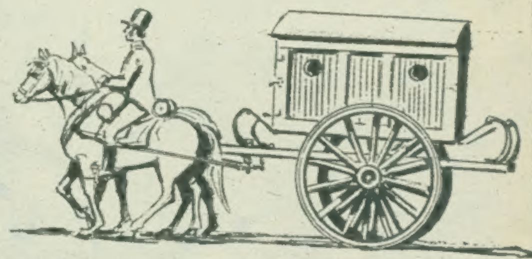
ОЛИВЕР ХАЗАРД ПИРИ 1785–1819

Да би превео своју флоту од 9 ратних бродова преко плићака у језеро Ири, уклонио је с њих све топове ризикујући да му бродови буду уништени јер се у близини налазила непријатељска енглеска флота.

Један ЧАМАЦ

на обали код Бланеса, у Шпанији, стоји недовршен већ 60 година.

ПРВА АМБУЛАНТНА КОЛА

Биле су двоколице на опругама које су вукла два коња. Изумео их је барон Доминик Жај Ларej, лични Наполеонов лекар, 1792. године.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● Завод за машиноградњу у Брјанску (СССР) испоручује совјетским бродоградилиштима циновске дизел-моторе од 3 до 21 хиљаде коњских снага. Да су ово заиста циновски мотори сведочи и податак да коленасто вратило на мотору тежи 160 тона, а чаура цилиндра — 5 тона. Клипне полуге су дугачке више од 4 метра, док су клипови високи 2 метра.

● дудова свилена буба је једини извор природне свиле. Да би се добила најпродуктивнија сорта ових буба треба имати строго одређен број мужјака и женки. Међутим, то је било тешко одредити, јер су јајашца лептира свилене бубе практично иста. Захваљујући дуготрајним и брижљивим истраживањима сарадника Института за биологију Академије наука СССР, добијена је нарочита врста свилене бубе, чија се мушка и женска јајашца међусобно разликују по боји. Сада се та јајашца веома једноставно сортирају помоћу фотоелектричне машине. Другим речима, научници су разрадили индустријски начин гајења гусеница мушког пола, чије чауре дају 18 до 20 одсто више свиле него женке.

● кретон води порекло из нормандијског села Евра у коме је први пут ткана и штампана ова врста ланене тканине.

● супротно Европљанима, Американци секу одмах све месо у тањиру и једу га левом руком. Легенда каже да је то остало још из доба освајања Америке када су пионири морали да имају једну слободну руку да би могли да пуцају.

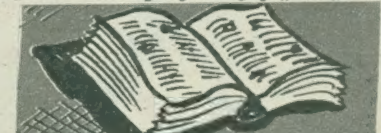

● храм „Свето брдо“ који се уздиже у близини Јапитуре, у Индији, нема ни врата ни прозора.

● један лосос прстенован у Норвешкој пронађен је 1110 километара даље, и то само после 11 часова, што значи да је лосос пливао просечном брзином од 110 километара на час.

● упућивање с једне речи на другу („види такође“) први је увео Чамберс у својој „Енциклопедији или свеопштем речнику уметности и наука“ (1728). У овој енциклопедији први пут је сав материјал био распоређен по абецедном реду.

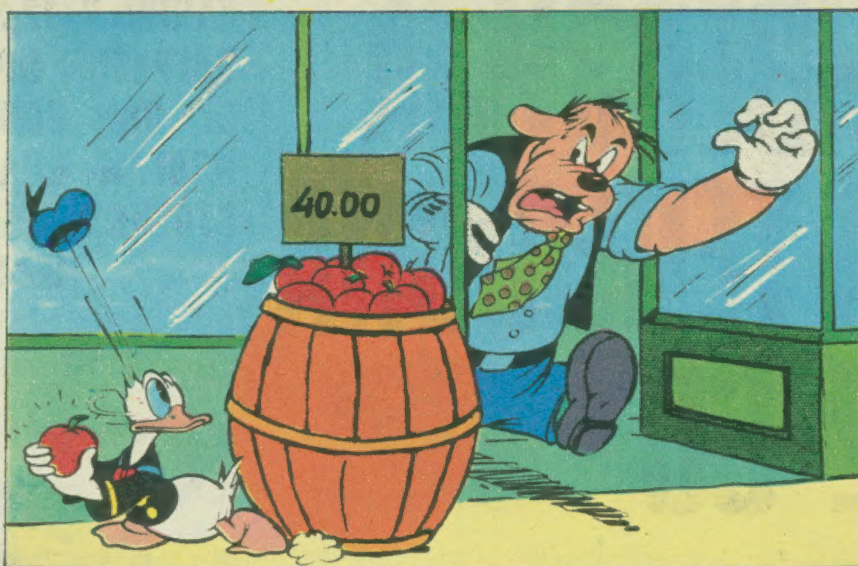

● кад се мали галеб узме из гнезда и храни код куће веома се брзо припитоми и никад више не заборави свог хранитеља, чак и кад сасвим одрасте и лети километрима далеко од куће.

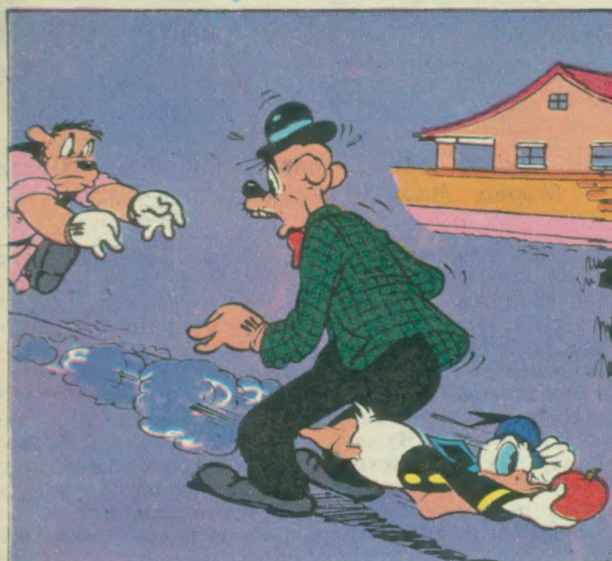

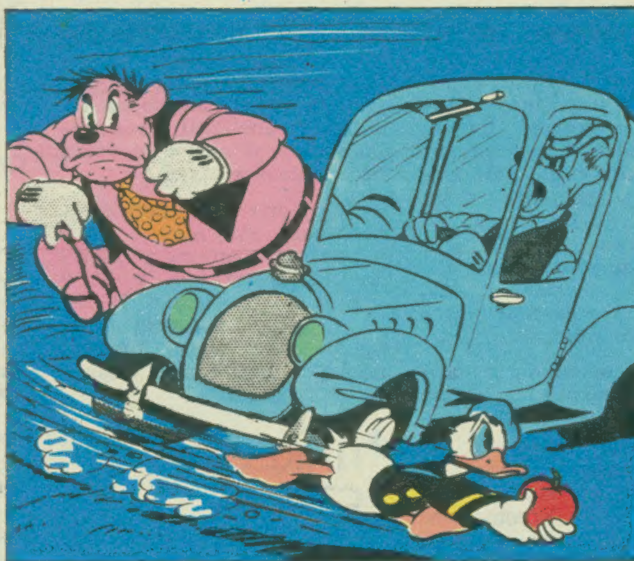
Walt Disney

ПАЈА ПАТАК

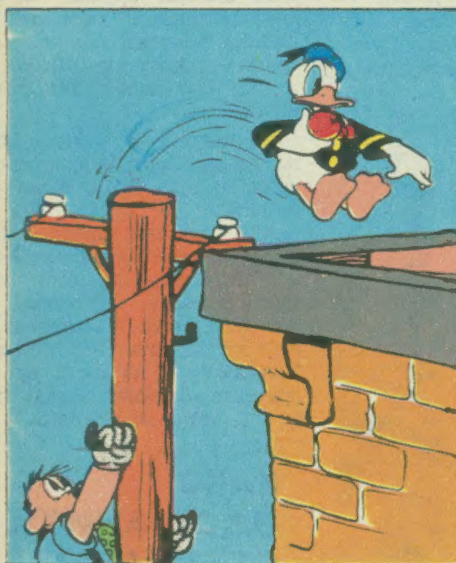

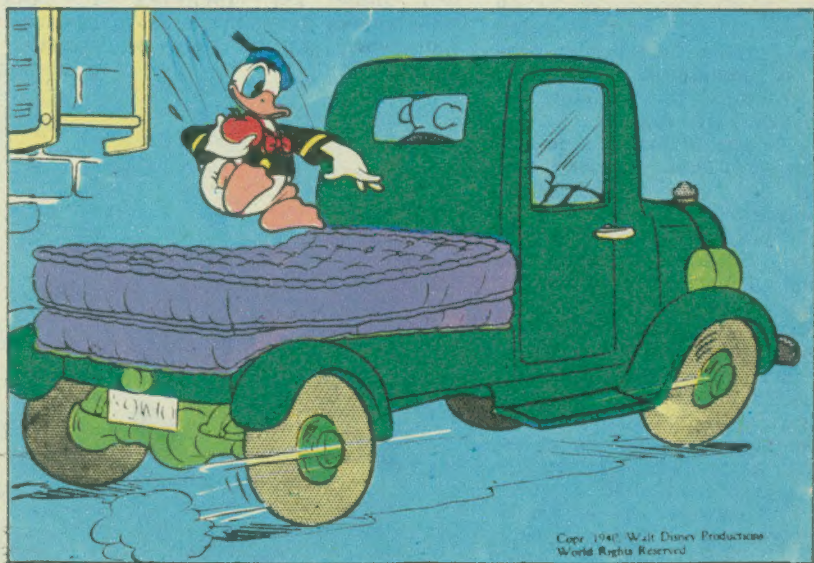

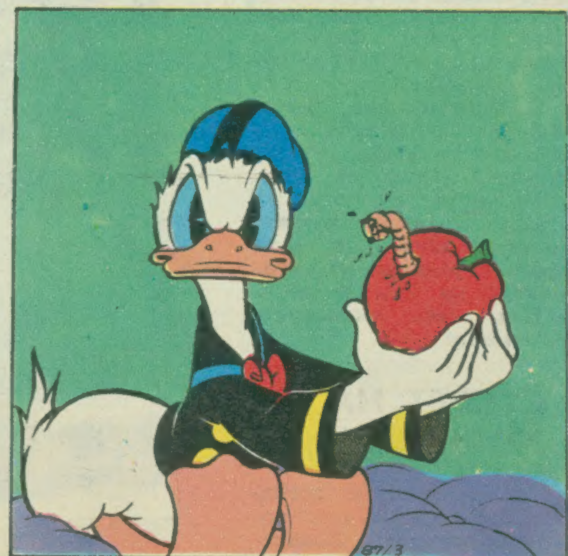

ДИВЕРЗИЈА СА ТЕЛЕФОНА 72-96

ТАЧНО У 12,30 ЧАСОВА ОКУПИРАНИМ ЗАГРЕБОМ ПРОЛОМИЛА СЕ ЕКСПЛОЗИЈА. ОНИ КОЈИ СУ ЈЕ ПРИПРЕМИЛИ И ИЗВЕЛИ БИЛИ СУ У ТОМ ТРЕНУТКУ СТОТИНУ КИЛОМЕТАРА УДАЉЕНИ ОД МЕСТА ДОГАЂАЈА!

Вече се полако спуштало на окупирани Загреб. У једном стану одржавао се партијски састанак ћелије поштанских радника. Неочекивано, за реч се јавио Воја Ковачевић, члан Месног комитета Загреба, који је на састанку мало говорио.

— **Је ли, Славко** — обратио се двадесет једногодишњем механичару на одржавању аутоматске телефонске централе у Загребу — **може ли се дићи у ваздух централа где ти радиш?!**

ХИЉАДУ ПИТАЊА

Питање је дошло као гром из ведра неба. Славко Маркон је зачуђено подигао поглед. Снебивао се неколико тренутака. Главом су му пролетеле све могућности, немогућности и опасности таквог подухвата. Увек је мислио брзо, али сада је био заскочен, неприпремљен. Ипак, климнуо је главом.

— Може, ако се све добро испланира и организује!

Ковачевић се замислио. После краћег ћутања рекао је:

— Ако би се та диверзија извела, громко би одјекнула међу народом. Но, добро, оставимо то сада по страни. Хтео сам само да чујем Славково мишљење.

Састанак је завршен тридесетак минута пре почетка полицијског часа. Из предострожности, људи су напуштали састанак један по један и нестајали у разним правцима.

Било је то почетком августа 1941. године.

Млади Маркон је те ноћи дуго остао будан. Било му је јасно да ће аутоматска телефонска централа ускоро одлетети у ваздух. Објект је био одлично изабран. У њему су се налазили уређаји преко којих су ишле главне међународне и међуградске телеграфско-телефонске везе за јавни саобраћај, као и специјалне немачке војне везе. Из прве је схатио да је будућа диверзија идеја Централног комитета Хрватске јер је Ковачевић једини био у вези с њим. Није, међутим, знао да је ствар потекла лично од секретара Рада Кончара по чијем налогу је диверзија и требало да буде изведена.

Хиљаду питања поставио је Маркон себи и на све дао одговор, осим на кључна. А она су била: **како унети експлозив у зграду централе, повезати га са жицама а да то не примете радници из смене у којој он буде радио и, најзад, како активирати експлозив?**

СУСРЕТ НА ЗРИЊЕВЦУ

Младић се није преварио. Већ следећих дана нашао се са Војом Ковачевићем који му је наложио да припреми и изведе диверзију. Ослобођен је долазака на партијске састанке и дате су му одрешене руке у погледу избора људи за акцију. Приликом њиховог поновног виђења у парку на Зрињевцу имао је разрађен план акције. Пало му је на памет необично решење. Дуго је објашњавао свом саговорнику детаље плана, цртао их у његовом нотесу, причао, причао...

— А како мислиш, да изведеш експлозију? — упитао је Ковачевић.

— Помоћу телефона из нечијег стана у граду! — одговорио је младић не трепнувши. — **У одређено време треба само подићи телефонску слушалицу! Ништа више! Тог тренутка телефонска централа у Јуришићевој улици лети у ваздух!**

Ковачевић је остао збуњен, помало и запрепашћен. Веровао је у Маркона, али није веровао у његову генијалност. А све ово управо му је личило на то. Ипак, после исцрпног објашњења и новог цртања прихватио је план.

На једном од наредних састанака одлучено је да се диверзија изврши у недељу 14. септембра у 12,30 часова са телефона 72—96 чији је претплатник била професорка Олга Милчиновић душом одана Партији.

ПАКЕТ ЈЕ СТИГАО

Маркон је почео са припремама. Време је брзо пролазило; до одређеног датума није остало много а требало је обавити сијасет послова и решити низ проблема. **За сараднике је изабрао Наду Хољевац, тада Гаљер, и Јосипа Чуљата. Нада је била стари партијски радник и у њу се могао поуздати.** Радила је у телефонској централи. **Неопходан је био и Чуљат, механичар на одржавању високофреквентних уређаја.** Волео је Партију иако није био њен члан, то је Маркон знао.

Сада је цела ударна екипа била окупљена.

Експлозив тротил унесен је у телефонску централу као обичан пакет. Један друг из партијске ћелије дотерао га је на фијакеру пред Пошту 2 и предао Маркону, овај у руке поштанском службенику Ивану Сирочићу, такође комунисти који га је унео у пошту, означио печатом и већ после десетак минута поштоноша је закуцао на врата аутоматске централе и предао пакет примаоцу. На пакету је стајала његова адреса: Маркон Славко, механичар, Главна градска пошта, централа, трећи спрат. Било је то 12. септембра 1941. године.

Славна тројна данас (слева надесно): Славко Маркон, Нада Хољевац и Јосип Чуљат.

До акције је остало мање од два дана. На жалост, у то време Воја Ковачевић био је мртав. После једне провале претходних дана, усташе су га ухапсиле. Није хтео да ода шта представљају цртежи у његовом нотесу, исти они које му је цртао Маркон на Зрињевцу и на њега су се сручиле батине. Издахнуо је под теретом ударица.

КАКО ОДСТРАНИТИ СТРАЖАРА?

Радови су текли споро. Експлозив је постављен у шупљине на телефонским уређајима на седам места. Обављено је то за време ноћних дежурстава Маркона и Чуљата, онда кад су били сами. Тротил је повезан кабловима и добро замаскиран у сплету телефонских жица, а затим је све повезано кабловима са акумулатором.

Али изненада је искрсао нов проблем. Наиме, требало је да на дежурству у ноћи између 13. и 14. септембра буду истовремено Чуљат, Маркон и Нада Хољевац. Нада и Чуљат су дежурали по утврђеном распореду, али је Маркону 13. септембра запала пре-

подневна смена. Замолио је колегу који је радио ноћу да изврше замену радног времена, али овај није хтео ни да чује. Акцију је, значи, требало одложити, а то би било кобно: сваки нови дан доносио је већу могућност да радници открију експлозив и каблове. На једвите јаде Марконов колега је, ипак пристао на замену.

Присуство Наде Хољевац било је веома важно. Њено радно место телефонисткиње међуградског телефонског одељења налазило се тачно између разделника и сале са високофреквентним уређајима где је био смештен експлозив. Практично, она је представљала мост између ове две просторије и у току ноћи пред акцију ту није смела бити непозната особа јер се управо тада морао обавити најважнији део посла.

У суботу, 13. септембра, екипа је била на својим радним местима у осам увече. Чуљат је ракијом препеченицом опио немачког стражара који се налазио у Надиној близини. Маркона су чекали послови око преправе прикључка телефонског броја 72-96 у централи и повезивања каблова за последњи чин — експлозију.

Чуљат је брзо обавио оно што се од њега тражило. Пијаног Немца склонио је у једну собу и сместио га да спава. Код Маркона је ишло теже: док је радио, руке су му неколико пута задрхтале.

ОБАВЕШТЕЊЕ ЦЕНТРАЛИ

До три ујутру експлозив је био повезан са акумулатором и прикључком телефонског броја професорке Олге Милчиновић у централи. Подизањем телефонске слушалице у њеном стану активираће се прикључак а тиме укључити струју коло џепне батерије с отпорником намотаним на обичан филм увучен у детонатор експлозива. Филм ће букнути, активирати детонатор, овај експлозив и... то ће бити крај диверзије.

У седам изјутра припреме за диверзију биле су обављене. У осам је дошла друга смена. Јосип Чуљат, Нада Хољевац и Славко Маркон, предали су дужност, одвезли се таксијем у један стан, затим на железничку станицу, па возом, а потом пешке прешли на ослобођену територију.

Тачно у 12,30 часова у стану професорке Олге Милчиновић подигнута је телефонска слушалица. Претходно је са другог телефона обавештена централа да ће се ускоро догодити експлозија како би се омогућило радницима да је напусте и тако избегну невине жртве. Телефонску слушалицу у професоркином стану подигао је Нино Рупчић, данас професор факултета у Загребу. Снажна експлозија потресла је град. Делови аутоматске телефонске централе летели су увис као иверје.

Славко Маркон, Нада Хољевац и Јосип Чуљат и данас живе у Загребу. Маркон је директор једног предузећа, Чуљат саветник, а Нада Хољевац пензионер. Често се сете Воје Ковачевића и не крију своју тугу због његове смрти.

М. Тодоровић

ПЕСМЕ СА УКУСОМ ЧАЂИ

На двору римског императора Калигуле (12—41), владара познатог по суровости и расипништву, одржавало се сваке године такмичење песника. Као и на сваком другом, најбољи песници су добијали заслужене похвале. Међутим, они чије се песме не би допале императору били су кажњавани на заиста необичан начин: морали су да своје текстове писане на папирусу — полижу! Какав укус су имале те песме није тешко замислити кад се зна да се у то време писало мастилом начињеним од чађи растворене у води.

ОБМАНА СЕСТРЕ НОРМЕ

Мери Чајлдс била је пред порођајем. Међутим, догодило се нешто што лекари болнице у којој је лежала нису очекивали.

Била је то заиста крепка жена. Лекари који су је прегледали приликом пријема у њујоршку болницу нису могли да ставе ниједну замерку њеном здрављу. Звала се Мери Чајлдс, била је домаћица и живела је у једном градићу недалеко од Њујорка. Разлог Мериног доласка у болницу био је порођај који је очекивала сваког дана.

Лекари нису бринули око нове пацијенткиње јер су све анализе показале да ће њена беба бити лепо развијена. И сама Мери лако је подносила своје стање. Иако је већ имала двоје деце, радовала се принови.

ТО НИЈЕ МОГУЋЕ!

У току једне од наредних ноћи Мери је почела да се порађа. Дежурна сестра Норма Армстед једина је то приметила. Уместо да одмах обавести дежурног лекара, дала је болесници инјекцију морфијума, јаког умирујућег средства. Тако се потпуно „опијена“ Мери Чајлдс породила само у присуству сестре Норме. Разуме се, није знала шта се дешава за време порођаја, а кад се сутрадан „пробудила“, крај њеног кревета стајало је неколико лекара брижног израза.

— Жао нам је госпођо Чајлдс — промуцао је један од њих — **морамо да вам саопштимо да ваше дете није рођено живо!**

Жена није веровала. Зар јој ти исти лекари колико јуче нису говорили да пуца од здравља, да ће јој дете бити развијено, да ће... Не, немогуће, шта то они причају?!

Ипак, била је то истина и Мери Чајлдс је крајем те недеље напустила болницу тужна и погружена. Мери је већ имала двоје деце па се мир веома брзо вратио у њен дом. После осам месеци несрећни порођај готово је био заборављен. Изненада, једног дана на врата њеног стана закуцала су двојица лекара, исти они који су јој саопштили вест о губитку бебе. С њима је био и болнички адвокат. Посета ју је веома изненадила. Претпостављала је да нешто није у реду.

ШТА СЕ ДОГАЂАЛО У СОБИ?

— Госпођо — почео је адвокат — **доносимо вам невероватну, али истовремено и радосну вест: ваше дете, рођено пре осам месеци као мртво, живо је!**

Адвокат је причао и даље, но Мери га уопште није чула. Све око ње се завртело. Осећала је да тоне у неки понор. Пала је у несвест. Лекари су прискочили у помоћ.

Када је дошла себи, адвокатове речи брујале су јој у глави. Повративши се, чула је необично објашњење једног од присутних лекара.

— Оне ноћи када сте се порађали, сестра Норма Армстед вам је убризгала морфиј. Од тог тренутка нисте знали шта се даље догађа. Порађали сте се под наркозом. А сестра Норма, уместо да позове нас, чекала је шта ће бити. Срећом, порођај је текао без проблема. На свет сте донели здраву и живу девојчицу, али ју је сестра узела и однела свом мужу који је већ одавно „стражарио“ пред болницом у аутомобилу кад је она ноћу дежурала. Даље вам је, ваљда, све јасно: сестра је из другог крила болнице донела дете неке мајке које није рођено живо, ставила га поред вас и тек онда нас обавестила да је случајно пролазила поред ваше собе и открила да сте несрећно сами породили и да вам је дала средство за умирење.

Мери је захтевала да јој кажу како је Норма Армстед откривена.

— Једноставно! — умешао се адвокат. — **Њени суседи су се зачудили откуд јој дете. Ствар су пријавили полицији а ова је почела да одмотава клупко. Норма је подвргнута медицинском испитивању, утврђено је да не може рађати децу и тако... Невероватно** — заврте главом адвокат пружајући на растанку руку од изненадне радости обезнањеној жени.

Мери и њен муж пожурили су да виде своју девојчицу и донесу је кући.

Ј. Р.

Манго Парк ПУТОВА

1 **ЖЕЉАН НЕОБИЧНИХ ДОЖИВЉАЈА** — Чим је завршио факултет, млади шкотски хирург Манго Парк, жељан необичних доживљаја, одлази 1792. године на Суматру да би тамо лечио домороце и изучавао њихове навике и обичаје. На том далеком острву сазнао је од неког мисионара да извор, као и ток велике реке Нигер у Африци још нису испитани. Одлучује да се врати у Енглеску, где стиже почетком 1794. и годину дана се поново припрема за далеко путовање.

2 **ГДЕ ЈЕ ИЗВОР?** — Крајем јуна 1795. године, овај двадесет четворогодишњи хирург бродом стиже до ушћа реке Гамбије која се налази у истоименој држави (све до 1963. године била је енглеска колонија). Стотињак километара узводно, у једном селу проналази младог лекара-мисионара, такође Енглеза, који га учи многобројним локалним дијалектима. Ипак, ту нико није умео да му одговори где се налази извор огромне реке Нигер, у којој вода никада не пресушује.

3 **КРОЗ ПУСТИЊУ** — Манго одлучује да сам пронађе њен извор, па кроз сенегалску пустињу, са само неколико водича, полази према планинама које се налазе на граници Гвинеје. Због неснoсно јаког сунца водичи га напуштају, а с њим на ужареном песку остаје само један црнопути дечак. Три недеље њих двојица иду пустињом и долазе до села Сего, у Гвинеји. Потпуно исцрпљени, уморни и у ритама, дуго су се опорављали, а племенске поглавице и врачеви указивали су им највеће почасти.

4 **БОЛЕСТАН И ИСЦРПЉЕН** — Када је оздравио, Манго је почео да истражује околину села и с једног брдашца у даљини угледао је огромну реку. Одмах је знао да је то Нигер. Већ сутрадан полази према њој, али ускоро добија маларију. Иако у грозници покушава да се врати до села Сего, али од домородаца сазнаје да је оно заратило са суседним племеном, па је зато приморан, да иако болестан настави пут према Нигеру. Тај пут је за њега био много напорнији него онда када је пролазио кроз пустињу.

ЊЕ БЕЗ ПОВРАТКА

5 **У ПОВОРЦИ ЦРНОГ РОБЉА** — Стигавши у једно село, потпуно изнемогао пада у кому и три недеље се бори за живот. Али, чим је оздравио, одлучио је да се врати у Енглеску, па се придружује једном каравану који је до Бисауа, луке у Гвинејском заливу, спроводио стотинак црних људи. Тамо су их белци продавали као робље! Млади Манго био је запрепашћен оним што је тада видео: бели људи су без милости тукли и бичевали црнце, данима им нису дали ни кап воде.

6 **ИДЕМ И ЈА!** — У Бисау се укрцава на брод и после двадесет дана стиже у Енглеску где се дуго опоравља. Почетком 1799. године написао је књигу о свим невољама које је доживео у Африци и тешком животу народа овог континента. Али, иако се у међувремену оженио и отворио ординацију, Мангу је био досадан живот без авантура. Зато, чим је чуо да влада организује експедицију која треба да испита ток реке Нигер, одмах се пријављује за тај далеки пут.

7 **СМРТОНОСНИ БРЗАК** — Већ у јесен 1803. године ова експедиција стиже у област којом тече Нигер, најдужа река у западној Африци. Али, људи су изненада почели да оболевају од чудне заразне болести, за само 6 месеци умиру 33 члана експедиције. И поред тога, Манго не одустаје од намере да пронађе извор Нигера. С једним водичем, три црна носача и четири Европљана после 1600 пређених километара стиже до границе Гвинеје и Сијера Леоне. Ту у планини Фута-Џалон проналази њен извор. Заједно с малобројном експедицијом укрцава се у чамац и полази низ њен ток. Стотињак километара низводно нападају их домороци јер су веровали да су бели људи дошли да их одведу. Ипак, после десетак минута борба је прекинута јер је Манго на њиховом наречју успео да објасни да им не желе никакво зло. Наставили су да плове низ Нигер али су после два дана наишли на брзак, чамац се преврнуо и 34. истраживач се удавио. О његовом страшном крају свет је сазнао тек два месеца касније из прича двојице преживелих чланова експедиције.

ПРИЧА ИЗ ЖИВОТА

ДЕСЕТ МИНУТА УЖАСА

Када је стигла помоћ, на површини брзе реке налазила се само капа дванаестогодишњег дечака Мишела Делроа

Жан, Жан-Мишел! — саплићући се обалом реке Бурн викала је избезумљена жена. — **Људи, упомоћ! Упооомоћ...**

Средином брзе, хладне реке батргало се беспомоћно тело дечака. Низ матицу која га је носила, руке су безуспешно покушавале да се ухвате за неухватљиву воду. А онда је по други пут халапљива вода повукла нејако тело.

— **Марсел, Марсел, чујеш ли ме, Марсел** — хистерично је вриштала тридесет петогодишња Мирељ Делро. — **Жан-Мишел је у води...**

Одједном је испред унезверене Мирељ истрчао висок, препланули младић. Мирељ га је грчевито шчепала за мишиће и почела да га вуче ка води запомажући:

— **Тамо је, тамо, господине. Не! Ох, нееее! Нема га више** — заурлала је жена и пала онесвешћена.

Младић је на површини реке видео само капу направљену од хартије која је плутала. Не скидајући са себе одећу, скочио је у воду и запливао према месту на којем је тренутак раније угледао капу.

ЗАГРИЗЛА ЈЕ, ЗАГРИЗЛА!

Јутро окупано првим сунчевим зрацима у Клериоу, у јужној Француској, наговештавало је да ће и те недеље, 13. јула 1973. жива у тормометру стићи до 30. подеока у хладу.

Породица Марсела Делроа, месног професора историје, спремала се да викенд проведе на обали оближње реке Бурн. Док је Марсел, страсни пецарош паковао прибор, а његова жена Мирељ спремала осмогодишњу Силвију и трогодишњу Сандру, дванаестогодишњи Жан-Мишел је пословао око штапа за пецање који му је поклонио отац. Желео је сам да проникне у тајну „машине за хватање риба". Његов друг из школе Филип већ је био искусан риболовац. Хтео је да буде као он.

Марселов „пежо" споро се провлачио уским путељком према реци. На Марселов предлог пошли су на једно усамљено место. Чим је „пежо" стао Жан-Мишел је истрчао носећи у руци прибор за пецање и упутио се према реци.

— **Чекај, Жан-Мишел!** — повикао је отац. — **Ићи ћемо заједно.**

— **Не, хоћу сам да упецам рибу** — добацио је дечак не осврћући се. — **Нећу да ми после кажу да си је ти упецао.**

Провлачећи се кроз шипражје што се наслонило на реку, Жан Мишел је тражио место одакле ће моћи да баци мамац. И угледао је једну стену која се наткрилила над реком. Угнездивши се на њој, с узбуђењем је стављао глисту на удицу. Мора да загризе, кликтао је у себи. И плован је запловио реком.

Мислећи да је Жан-Мишел кренуо узводно, Марсел је пошао за њим. Мирељ, вођена неким материнским инстинктом, упутила се низводно, ка стенама. Пробијајући се зараслом обалом, дозивала је сина. И онда га је чула:

— **Загризла је, загризла** — кликтави Жан-Мишелов глас просуо се тишином. — **Ухватио...** — крик је заменио реч, а затим се чуо пљусак воде.

НИЗ МАТИЦУ

Хладна вода пресекла је младића попут стотине жилета. Стресавши се целим телом снажно је запливао борећи се против матице. Кад је допливао до места где је малочас била капа, заронио је покушавајући да у води назре дечаково тело. Грозничаво је почео да претражује дно реке знајући да неће моћи дуго да издржи без ваздуха. Срећом, река је била бистра и он је убрзо угледао згрчено тело. Осећајући да ће му услед недостатка ваздуха пући плућа, успео је крајњим напором да ухвати дечака за косу и повуче га према површини.

На обали се већ окупило неколико излетника. Док су неки покушавали да поврате онесвешћену Мирељ, други су храбрили младића да издржи још мало. Држећи дечакову главу изнад воде, исцрпљени спасилац је покушавао да се дочепа обале.

Двојица најодважнијих излетника загазили су у воду и покушали да младићу додају руку како би га извукли на обалу. Међутим, матица је била јача. Пливајући једном руком спасилац није могао да се одупре снази воде. Беспомоћна тела река је носила са собом.

СРЦЕ КУЦА!

Излетници су потрчали низ обалу покушавајући да дођу до места са којег би могли да помогну двојици изгубљених. Спасилац је већ почео да се грчи од изнемоглости и хладноће воде кад је угледао грану врбе која се наднела над реком. Последњом снагом успео је да се ухвати за њу. У то су пристигли излетници.

Дечак није давао знаке живота, тело му је било потпуно модрело и укочено. Лекар, који се налазио међу пристиглим излетницима, ставио је дечака преко колена и из њега је покуљала вода и муљ. Положивши га на траву почео је да изводи вежбе дисања, масирајући му истовремено срце. Узалуд — срце није куцало. Младић који је дечака извукао из воде и некада био спасилац у париском одељењу прве помоћи покушао је да утопљенику поврати дисањем уста на уста. Безуспешно.

У то се чула сирена кола хитне помоћи која је позвала нека жена. Малом Жан-Мишелу је одмах дат кисеоник. Лекар је прислонио стетоскоп и осетио једва чујне откуцаје срца. Но, температура је и даље била опасно ниска, руке и стопала модра. Хитно је пребачен у болницу. Тек после два сата лекари у болници били су сигурни да ће Жан-Мишел Делро живети. Реаговао је на штипкање, зенице су му постале светлије, дисање уједначеније.

* * *

Дуго је требало да лекари одгонетну како је дечак могао да преживи. Био је под водом готово десет минута, а теоретски, мозак може да буде без кисеоника само четири минута, а да то не изазове озбиљне последице. Међутим, Жан-Мишел је спасен захваљујући веома ниској температури воде која је снизила његову телесну температуру и тако редуковала потрошњу кисеоника и успорила ритам срца.

М. Т.

МИНИ-КВИЗ

1. Знате ли ко је био Паво Нурми?
2. У филму „Лоренс од Арабије" играо је један од најталентованијих глумаца света. Знате ли његово име?
3. Шта је алергија?
4. Клаксон је:
5. Знате ли када је човек први пут изишао из космичког брода и колико је боравио у слободном простору?

ОДГОВОРИ:

1) Финац Паво Нурми спада међу најславније атлетичаре свих времена који су учествовали на олимпијадама. Носилац је 6 златних медаља и учесник Олимпијских игара у Анверсу 1920, у Паризу 1924. и Амстердаму 1928. године; 2) Енглески глумац Питер О'Тул; 3) Алергија је преосетљивост организма према неким материјама; 4) Клаксон је електрична труба за давање сигнала на моторним возилима; 5) Совјетски космонаут Алексеј Леонов напустио је васионски брод „Васход 2" 18. марта 1965. године и изван брода провео двадесет минута.

DIK BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

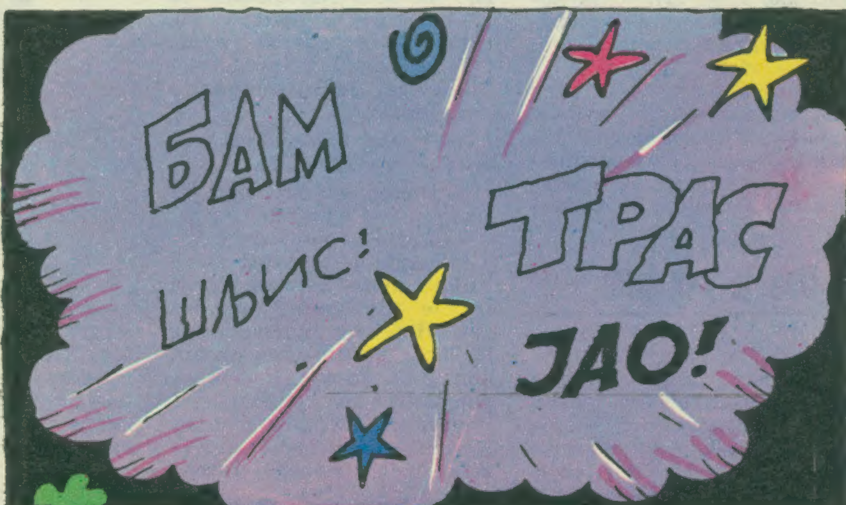

МУСКЕТАРИ ИЗ РАД

Књига Александра Диме Оца о јунацима телесне гарде француског краља продана је у свету на милионе примерака.

Истина је да су мускетари француског краља Луја XIII јахали на чилашима, за разлику од мускетара кардинала-државника Ришељеа који су јездили на вранцима, али није истина да је Ришеље био црни, подли сплеткар, војвода од Бакингема оличење чедности и поштења, тадашња француска краљица јагње... и још штошта што се може прочитати у књизи „Три мускетара" Александра Диме Оца.

Ово дело које су многи славни људи као Нервал, Делакроа, Хајне, Стивенсон, Блазак или Виктор Иго са уживањем читали у часовима одмора, настало је под чудним околностима. И не само то: оно и није било написано као роман већ као лако штиво за новинске наставке. Међутим, кад се појавило у продаји, старо и младо у Француској гурало се пред књижарама да би купило књигу. У целој земљи говорило се о пустоловинама мускетара Д'Артањана, Амоса, Портоса и Арамиса.

Ово је мој отац!

Ко је, у ствари, био Александар Дима Отац? Представљајући га неком приликом друштву, његов истоимени син озбиљно је рекао: **„Ово је мој отац. Детињаст је, али добар. Написао је гомилу књига које сам радо читао као мали!"**

Дима Син био је у праву. Његов отац створио је више од триста романа, драма, фељтона! Читаву једну библиотеку! Јасно је да он то никада није могао да напише сам. У Паризу се нашироко причало о „књижевној радионици" Диме Оца у којој је радило мноштво сарадника као у редакцији неког листа. Сви су били непознати и баш због тога нису се дуго задржавали код свог послодавца. У „радионици" су се стално појављивала нова лица: једни су одлазили, други долазили!

Једног дана Дими је дошао висок, штркљаст момак с брковима. Представио се као професор са списатељским амбицијама. Поменуо је и неки историјски роман у рукопису. Дима га је проницљиво посматрао.

— А где вам је тај роман? — упитао га је.

— Овде! — одговорио је младић као из пушке.

— Дајте да видим!

Младић је извадио из ташне хрпу папира. Дима их је летимично прегледао. Није му промакло да је текст крцат историјским подацима до којих је младић морао доћи прекопавајући литературу и архиве. Истина, роман је био „тежак за читање", готово неупотребљив, али је зато млади професор као сакупљач сировог материјала представљао више него корисног сарадника. Такве „мраве" Дима је свакодневно тражио, али ретко налазио.

— Како оно рекосте да се зовете?

— Маке, господине! — узвратио је штркљасти посетилац.

Дима је размишљао неколико минута, а онда понудио младићу да ради за његову „радионицу". Професор је био пресрећан и ускоро постаје најмарљивији сарадник. Доносио је толико материјала да Дима није стизао све да обради. Маке није ни слутио да ће постати десна рука свом послодавцу у стварању ремек-дела забавне литературе.

Од сваког помало

А тих осамдесетих година деветнаестог века у Диминој глави већ се рађала идеја за нови роман који је требало да опише доживљаје мускетара. Материјал је био погодан за објављивање у новинама. Романи у наставцима били су у то време у моди, а Дима њихов некрунисани краљ. Врсном мајстору није требало много: на сто је ставио књиге „Мемоари господина Д' Артањана" Сандрака де Куртлија и „Политичке и

ШКОЛОВАЊЕ НА ИТАЛИЈАНСКИ НАЧИН

Италија — то је земља плавог неба, топлих мора, споменика старе архитектуре, сликарских ремек-дела, величанствених рушевина. То је, уосталом, свима добро познато. Али, то је истовремено и земља добро организованог криминала. Зато и није чудо што је у Риму донедавно постојала школа, наравно, илегална, за џепароше коју је полиција сасвим случајно открила. У школи је главни и једини предмет била вештина да се испразни туђ џеп. У школи су одржавани и испити који су се састојали из три степена. Најнижу диплому добијали су они који су научили да покраду пролазника, што се не сматра тешким, нарочито ако је у питању инострани туриста. Да би добио диплому другог степена, ученик је морао да било шта украде од неког полицајца а да при томе, разуме се, не буде ухваћен. „Диплому са одликом" добијао је онај ученик који би успео да покраде свога колегу — џепароша.

ИОНИЦЕ

галантне интриге на француском двору" Редеа, у Краљевој библиотеци нашао је рукопис „Успомене грофа Ла Ферера", све то прочешљао, повадио занимљиве теме и личности, добро смућкао, повезао у целину и... 1884. године „Три мускетара" угледала су свет!

За време писања романа Дима се сместио с Макеом у вили Медичи на Сен-Жермену. Почињали су с радом сваког дана још при доручку: Дима је диктирао, измишљао, градио заплете и расплете, а Маке помно записивао једва стижући да стави који залогај у уста.

Многи књижевни критичари порицали су било какву литерарну вредност делима Диме Оца. Било је и таквих који су се ругали његовој слаткоречивости. Но, нико од њих није могао ни претпоставити да ће тираж романа бити тако велики и расти готово вртоглавом брзином. Осим тога, мало је људи знало да је Дима пишући „Три мускетара" напоредо писао још два романа: „Краљицу Марго" и „Кавалира Мезон-Ружа".

Главна лица Амос, Портос, Арамис и Д' Артањан нису измишљена. Измишљена су им само имена. Они су заиста постојали, разуме се, не сви као мускетари.

Није као у роману

Тантијеме од књиге почеле су брзо пристизати. Дима, који ни дотле није знао за оскудицу, пливао је у новцу. А он му је био и те како потребан јер је водио живот на високој нози. Његов син, такође књижевник, али по оцени критичара озбиљнији и зрелији, често је жуборио с новцем. Кад год је наврађао код оца по позајмицу, овај га је наговарао да пређе у „радионицу". „Твој посао био би да само стављаш примедбе на садржај који ћу ја разрадити, или да дајеш идеје", говорио му је често ,али син није хтео ни да чује за то.

Време у којем живе јунаци романа „Три мускетара" је 17. век, иначе буран по догађајима. Непознато је зашто је Дима историјске личности тога доба поставио наглавце по њиховом понашању, карактерним особинама и улози у државничким пословима. Објашњења ради треба мало завирити у историју која је ствари забележила друкчије од њега.

Године 1610. убијен је француски краљ Анри IV. Да би постао владар, овај бивши хугенот — противник католичанства — морао се вратити католичкој вери. После његове смрти, уместо малолетног Луја XIII Француском је владала Лујева мајка Марија Медичи. И то рђаво! Поново је створила раздор између хугенота и католика, верски рат био је на помолу. Мудром политиком, амбицијом и јаким духом, кардинал-државник Ришеље сломио је великаше који су стварали расуло у земљи, настојао је да одузме политичку снагу увек немирним хугенотима и да смањи моћ Хабсбуршке династије у Европи. Луј XIII га је слушао у свему. Лујева жена Ана Аустријска потицала је од Хабсбуршке лозе и није била невинашце као што је описује Дима. Напротив: сплеткарила је против Ришељеа, подривала односе на двору и у земљи, смутљиво се понашала према свима.

Остаће тајна

Посебна прича је енглески војвода од Бакингема, чедан, нежни момак, лудо заљубљен у француску краљицу Ану Аустријску који је чак био спреман да због те љубави „оде и на крај света"! Зашто га је Дима тако извајао остаће заувек тајна јер војвода није био ни принети томе. Пре би се могло говорити о пробисвету великог формата. Овај младић звао се, у ствари, Џорџ Вилерс. Као двадесет двогодишњак тако вешто се увукао под кожу енглеског краља да је за само две године постао витез, барон, гроф, маркиз, нададмирал и на крају војвода од Бакингема.

Вилерс је волео новац више него ишта. Ни трага од његове дарежљивости и племенитости коју Дима тако дирљиво описује. Енглески народ га је мрзео јер није презао ни од чега. Када га је поручник Џон Фелтон убио у тврђави Ла Роше, свима је лакнуло.

Било како било, Дима Отац је на роману „Три мускетара" згрнуо хрпу новца. Ништа лошије није прошао ни са романима „Гроф Монте Кристо", „Краљица Марго" и другим. Ипак, ниједно његово дело није надмашило „Три мускетара". Насупрот роману, живот мускетара као рода војске био је кратак: угасио се много пре него што се појавила књига о њима.

М. Тодоровић

НАША СРЕДЊОВЕКОВНА ПОВЕСТ

КАКО ОСЛЕПИТИ НЕПРИЈАТЕЉА

До наших дана сачувано је старо упутство за припрему средњовековног града пред опсаду и борбу. У њему се, између осталог, каже:

„Спреми довољно намирница и воде да не би трпео од глади и жеђи. Спреми сумпора, смоле и зејтина да би њиме могао полити непријатељске справе. Спреми још дрво и гвожђе за стреле, справе и остале потребе. Спреми конопац и говеђе жиле за лукове и балисте, спреми самлевен креч који ћеш бацити да би ослепио, непријатеља, спреми коже да би њима покрио своје справе и зграде да их непријатељ не запали. Најзад спреми на кулама и зидовима

довољно камења за бацање. Непријатељске справе покушај да спалиш испадима посаде, тајно, ноћу, запаљивим стрелама или сруши камењем из својих справа. Нападачеве направе близу твојих зидова можеш гвозденим кукама помоћу конопаца закачити и извући на бедем. Ако непријатељ копа лагуме да би поткопао зидове, пресретни га лагумима које ћеш ти ископати. Ако непријатељ успе да направи продор у зиду, затвори брешу гредама и камењем, а по могућству и новим каменим зидом позади."

Из овог упутства види се каква је била стратегија и начин одбране утврђеног града при опсади.

ВЕРОВАЊА СТАРИХ НАРОДА

БЕЛИ ВО СА ЈУПИТЕРА

Јупитер је био врховни бог италских народа, готово у свему једнак грчком богу Зевсу. Као и сви велики богови, Јупитер је имао много ликова, у складу са особинама које су му Римљани приписивали: он шаље грмљавину (Jupiter Tonans), муњу (Jupiter Furlgur) заштитник је правде, истине и брака (Jupiter Fareus), војскама досуђује победу (Jupiter Victor) итд.

Најстарији храм овог култа подигнут је на римском Капитолу и посвећен Јупитеру, његовој супрузи Јунони и Минерви, богињи мудрости и заштитници уметности и занатства.

У овом храму заседао је сенат када је доносио одлуке о објављивању рата, ту су се потписивали међународни уговори и војсковође приносиле жртве, а императори победници су на повратку у Рим у тријумфалној поворци најпре долазили у Јупитеров храм.

У част Јупитера при

ређивале су се сваке године, 13. септембра, луди романи — римске игре, када се Јупитеру приносила жртва: велики бели во.

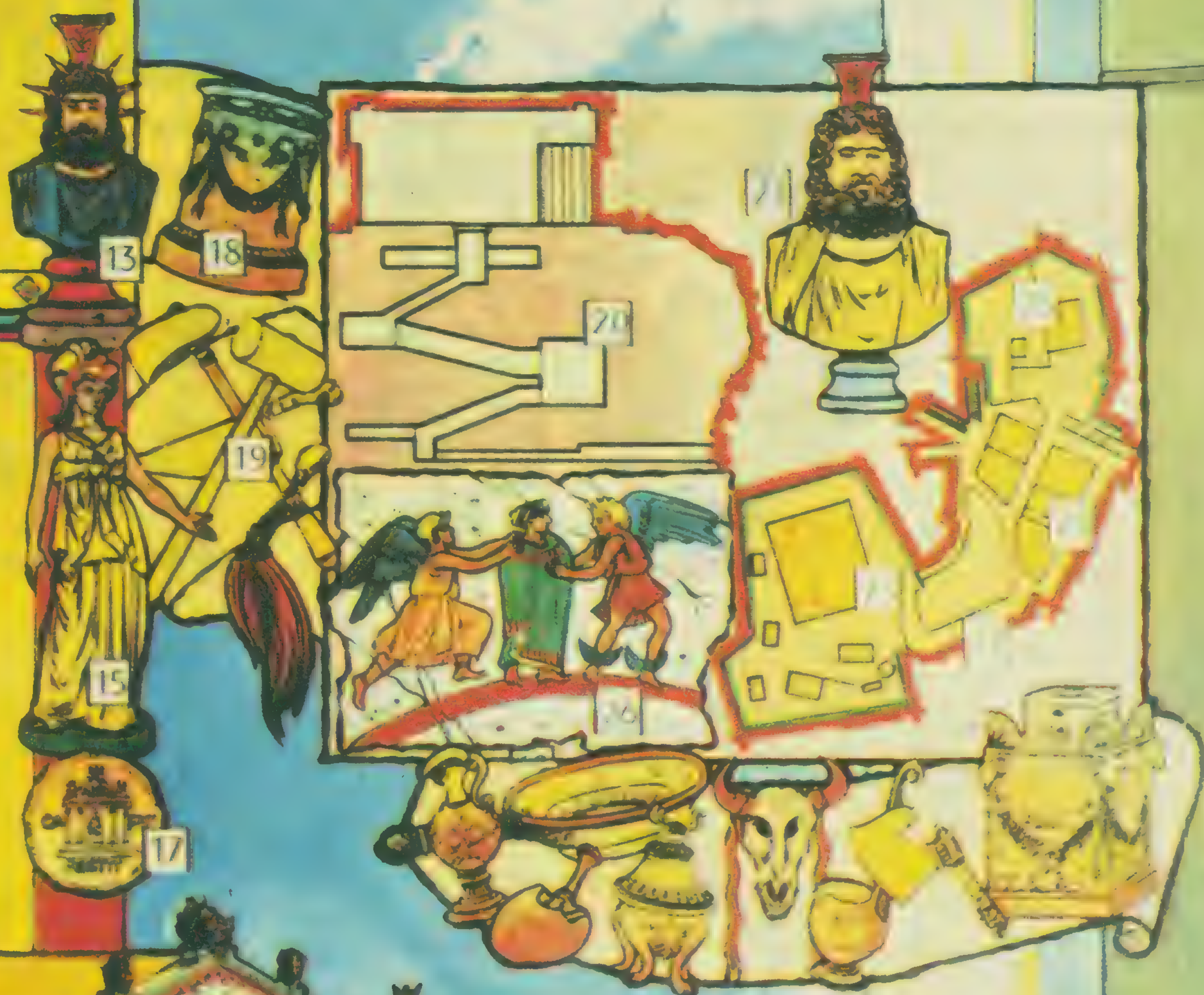
У периоду Републике Јупитер је остао римски врховни бог и поред Аугустових нових култова — Аполо Палатинуса и МарсаУлтора. Ови богови били су Јупитерови велики конкуренти, али је Јупитер ипак остао Jupiter Optimus Maximus — Јупитер Најбољи и Највећи.

(Стране 12—13: Капитол, најстарији Јупитеров храм)

КАПИ
У ВРЕМ
1) Детаљ храма на Капитолу, 2) Дивовска статуа Јупитера, заштитника града Рима, 3) и 4) Мале дворане са статуама Јуноне и Минерве, 5) Жртвени олтар, 6) Шлем претора коме су поверени на чување посвећени штитови, 7) Ножеви, 8) Секира, 9) Кутија за тамјан, 10) Бронзани жртвени сто, 11) Жртвени олтар, 12 и 13) Две од многобројних Јупитерових бисти, 14) и 15) Статуе Јуноне и Минерве које се налазе у Јупитеровом храму, 16) и 17) Римски новац са ликом храма, 18) Жртвени олтар, 19) Инструменти, 20) Пресек храма и брда Капитол, 21) Јупитерова биста, 22) План Капитола, 23) Капитол, 24) Табуларијум — римски архив, 25) Јунонин храм, 26) Религиозна фреска, 27) Јунонин храм, 28) Табуларијум, 29) Капитол: овај део брда украшен је статуама из свих епоха, 30) Чувар олтара, 31) Велики камени олтар на коjем се жртвовало, 32) Приносиоци жртве, 33) Римљанин који

ИТОЛ
Е ЦЕЗАРА

је проверавао принете жртве, 34) и 35) Службеници који присуствују жртвовању, 36) Свештеник, 37) Римљанин који сече жртву, 38) Во спремљен за жртвовање, 39) Опслуживачи, 40) Декурион (десетар) и војник преторских јединица, 41) Велики свештеник, 42) Император, 43) Војсковођа који присуствује свечаности, 44) Сенатор прима императора, 45) Чувар пехара са светом водом, 46) Чувар кутије с тамјаном, 47) Грађанин задужен за организацију процеса жртвовања, 48) Весталка, 49) Ликтор, слута највиших државних чиновника, 50) Главна весталка, 51), 52) и 53) Чувари храма, 54) Заповедник преторских јединица, 55) Носилац знакова преторских јединица, 56) Трубачи преторских јединица, 57) Први магистрат, 58) Генерал преторских јединица, 59) Магистрат задужен за пријем императора, 60) Трибун преторских јединица, 61) Шеф трубача.

БУДИТЕ ДЕТЕКТИВ...

Било је вече. Инспектор париске полиције Лален испитивао је у својој канцеларији последњег сведока који се у тренутку пљачкања банке Далго налазио у близини.

— Да поновимо — рекао је већ уморним гласом инспектор Лален. — Ви сте се, господине Брет, у тренутку пљачке случајно нашли испред банке...

— У праву сте, инспекторе. — Све је то била пука случајност!

— Међутим, — наставио је инспектор Лален — ви сте се према изјавама осталих сведока, налазили на том месту више минута, као да сте некога чекали... Неки од њих чак тврде да су видели како разговарате са пљачкашима, и то у тренутку кад су излазили из банке...

— Е, инспекторе, ви баш претерасте — побуни се Брет. — Па зар се и вама самом то чини логичним? Гангстери излазе из банке коју су управо покрали и разговарају са случајним пролазником... И то баш са мном... Баш свашта, инспекторе...

Инспектор Лален га погледа пажљивије, а затим рече:

— Добро, реците ми онда шта сте радили у то време пред банком?

— Хм... питање је сад логичније. Ево! Било је око 15 часова и 15 минута. Како нисам имао ништа нарочито да радим, пошао сам пешице да се прошетам, када сам одједном на супротном тротоару угледао дивну девојку, плавушу са зеленим очима. Чекала је у реду за аутобус. Био сам... како да вам објасним... као опчињен. Да, буквално речено... опчињен. Застао сам. Међутим, кад сам видео да она упорно гледа удесно, схватио сам да нестрпљиво чека аутобус. Али, кад је аутобус стао, она није ушла већ је наставила да чека... Можда овај није ишао у њеном правцу? Што се мене тиче, ја сам и даље гледао у њу... Нисам просто могао да се помакнем... То је потрајало више минута и вероватно би се продужило да крици из банке нису привукли моју пажњу. Кад сам се окренуо видео сам три човека како улећу у један аутомобил који је одмах кренуо и пролетео кроз прозор.

— Да нисте можда запамтили број аутомобила? — упита га Лален.

— Нисам... Знате, све се тако брзо догодило... Кола су била црне боје. Што се тиче марке... био је то „пежо 204", можда... Нисам баш сигуран.

— Рекли сте ми — настављао је инспектор Лален — да је било негде око 15 часова и 15 минута. То се догодило јуче, у среду. Зар ви у то време нисте били на часовима у школи?

— Па ви бар знате да школе у Француској не раде средом после подне...

— Хвала вам, господине Брет. А сад ми, молим вас, испричајте како је заиста било...

— Шта, ви не верујете у моје речи? — побуни се Брет.

— Штета... за вас! Прича вам је лепо текла све док нисте направили једну грешку која ми казује да не говорите истину — одговори му инспектор Лален.

Шта мислите, драги читаоци, која је то грешка помогла инспектору Лалену да открије да Брет не говори истину. Ако знате, честитамо! А ако нисте расположени за решавање детективских загонетки прочитајте наше решење.

РЕШЕЊЕ ЗАГОНЕТКЕ

Брет је причајући своју верзију догађаја пљачке у банци, рекао: „Она је упорно гледала удесно и ја сам схватио да она чека аутобус. А кад је он стигао..." Ако је аутобус стигао с десне стране то би значило да је возио левом страном коловоза... што није могуће. Према томе, Брет је лагао...

ЗАБАВНИКОВ РАСПОРЕД ЧАСОВА

ПОНЕДЕЉАК

1. ЧАС
2. ЧАС
3. ЧАС
4. ЧАС
5. ЧАС
6. ЧАС

УТОРАК

1. ЧАС
2. ЧАС
3. ЧАС
4. ЧАС
5. ЧАС
6. ЧАС

СРЕДА

1. ЧАС
2. ЧАС
3. ЧАС
4. ЧАС
5. ЧАС
6. ЧАС

ЧЕТВРТАК

1. ЧАС
2. ЧАС
3. ЧАС
4. ЧАС
5. ЧАС
6. ЧАС

ПЕТАК

1. ЧАС
2. ЧАС
3. ЧАС
4. ЧАС
5. ЧАС
6. ЧАС

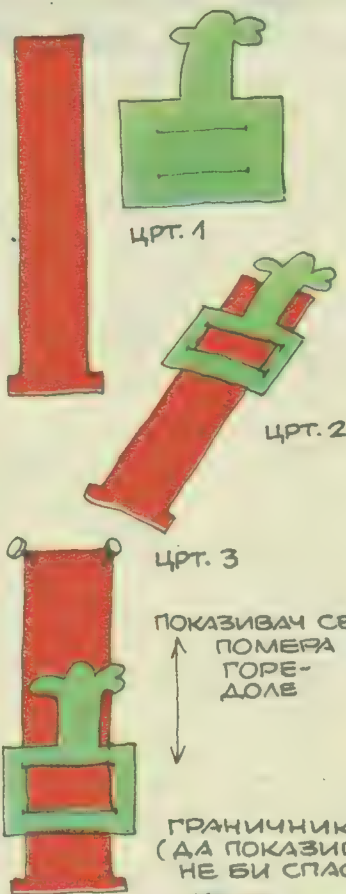
СУБОТА

1. ЧАС
2. ЧАС
3. ЧАС
4. ЧАС
5. ЧАС
6. ЧАС

ЗАБАВНИКОВ РАСПОРЕД ЧАСОВА САСТАВИТЕ ОВАКО:

ПРВО САМ РАСПОРЕД ЗАЛЕПИТЕ НА ПАПИР ЗА ЦРТАЊЕ, А ПОКАЗИВАЧ ДАНА, КОЈИ ЈЕ НАЦРТАН У ОБЛИКУ САНДУКА СА БЛАГОМ НА КОМЕ СЕДИ ЦРНА БРАДА, ЗАЛЕПИТЕ НА ХАМЕР ИЛИ СТАРЕ КОРИЦЕ ОД БЛОКА ЗА ЦРТАЊЕ. ЗАТИМ РАСПОРЕД И ПОКАЗИВАЧ ИСЕЦИТЕ. НА ОЗНАЧЕНОМ МЕСТУ НА ПОКАЗИВАЧУ ПРОРЕЖИТЕ ПО ЦРТИЦАМА. ТАКО СТЕ ДОБИЛИ ОБА ДЕЛА (ЦРТЕЖ 1).

САДА НАВУЦИТЕ ПОКАЗИВАЧ НА РАСПОРЕД КАО ШТО ВИДИТЕ НА ЦРТЕЖУ 2. СПУСТИТЕ ПОКАЗИВАЧ ДО КРАЈА (ТО ЈЕСТ ДО СУБОТЕ) ПА ОНДА ЗАКУЦАЈТЕ РАСПОРЕД НА ЗИД (ЦРТЕЖ 3). ПОКАЗИВАЧ СТАВИТЕ НА ДАН КОЈИ ЈЕ У ТОКУ, А СВАКО ВЕЧЕ ГА ПОМЕРИТЕ ЗА НАРЕДНИ ДАН.

ИСТИНИТЕ БАЈКЕ О ШТУКИ

РАЗБОЈНИК СА 700 ЗУБА

НЕ БИРАЈУЋИ ЗАЛОГАЈ, ОНА НАПАДА ГОТОВО СВЕ: РИБЕ, МИШЕВЕ, ЗМИЈЕ, ЖАБЕ, ВИДРЕ, ЛАБУДОВЕ. НАСТРАДАЛА ЈЕ ЧАК И ЈЕДНА КРАВА КАД ЈЕ УШЛА У РЕКУ ДА ПИЈЕ ВОДУ.

Вукући у лето 1885. године лађу уз совјетску реку Њувчим, лађари су изненада иза бране зачули буку и пљусак воде. Потрчали су и ускоро угледали чудесан и нестваран призор: из воде је извиривала глава огромне штуке, која је зубима попреко зграбила другу штуку, дужу од два метра. Борба је трајала неколико минута, а онда је ухваћена риба малаксала и победница је с њом у чељустима нестала у води.

Овај догађај наводи познати ихтиолог Л. П. Сабањејев, пишући о штукама у великим северним рекама и језерима Совјетског Савеза. Ни о једној слатководној риби не постоји толико прича и бајки као о штуки. **По њима, штука је прави крокодил, „ајкула слатких вода", риба која празни рибњаке, плива фантастично брзо, доживљава невероватну старост** итд. Међутим, приче су често само приче, иако има штука које су заиста за причу.

Кашика уместо удице

Научник Сабањејев пише такође о другој великој штуки коју је један калуђер уловио у реци Вичегди на варалицу коју је вукао за чамцем. Та штука била је тешка преко 80 килограма. **Крајем прошлог века, кад су чишћена Царицинска језера крај Москве, у једном од њих ухваћена је угојена штука дугачка преко два метра и тешка 64 килограма.** И данас у северним рекама Совјетског Савеза и језерима, нарочито у Оњешком језеру, нису ретке штуке од преко 30 килограма.

Најпознатија је легенда о такозваној „хајлбронској штуки", која је наводно живела неколико стотина година и ушла у многе уџбенике и енциклопедије. По тој причи, 1497. године уловљена је у језеру код древног града Хајлброна у Немачкој огромна штука са металним прстеном на којем је на грчком писало: „Ја сам прва риба коју је у ово језеро пустио својеручно краљ Сицилије и Јерусалима и немачки цар Фридрих II, господар земаљског круга, 1230. године".

Судећи по натпису, штука је имала пуних 267 година. Била је, наводно „дугачка 19 стопа, односно готово шест метара и тешка 175 килограма. Скелет ове огромне рибе био је дуго чуван и изложен у цркви у Манхајму све док се није нашао човек који се нешто разумео у анатомску грађу животиња. Он је доказао да је костур ове штуке вештачки продужен костима других риба њеног рода. После тога костур је из цркве нестао, али је остала прича о овој џиновској штуки.

И британска острва су подручје великих штука и, наравно, прича о њима. Тако су, кажу, два „џентлмена" шетала једно вече поред реке Шенон која је на гласу по великим штукама. Изненада, пред собом угледаше огромну штуку која се тако силовито залетела за једном рибом да се нашла на сувом. Шетачи су затим узели два весла која су им се нашла при руци и не баш џентлменски дотукли рибу, затим је везали о весло и тријумфално однели у град где су изазвали праву сензацију.

Друга енглеска рекордна штука уловљена је, према причи, на кашику за обување ципела, коју су двојица риболоваца употребљавали као варалицу. Пуна два сата борили су се са овом штуком док су успели да је савладају и извуку на обалу. Зна се и њена тежина: 45 килограма!

У Шкотској и Ирској готово свако језеро има своју „огромну" штуку о којој се причају праве бајке. Међутим, узимајући у обзир пословни дух Шкотлађана и машту Ираца, изгледа да се у овом случају ради о „туристичким штукама", односно да су приче о горостасним рибама ове врсте измишљене како би се привукао што већи број странаца-туриста. И они стварно долазе у ове земље да лове рибу.

Али, неумољива и мање маштовита статистика и тачне ваге показују да су данас ретке штуке од преко 20 килограма, што је за грабљивицу као што је штука сасвим довољно.

Необични санитарац

Довољно је погледати главу штуке па да се непогрешиво погоди и њена ћуд. Она је велика, пљосната и „патkaста", с очима змијског погледа. Кости главе су срасле тако да „речни разбојник" може невероватно да разјапи чељусти. **У доњој вилици има дугачке и шиљате зубе-хватаче, на које се многи риболовац посекао као жилетом. Горња вилица, језик, ждрело, па чак и шкржни лукови пуни су ситних, оштрих и уназад повијених зуба којих има преко 700! Штука има тако снажне вилице да је у стању да прегризе металну варалицу ако је згодно ухвати.**

Главна храна штуке су друге рибе, али јој је јеловник много разноврснији. Она неће опростити ни жаби, ни мишу, ни кртици, ни воденом пацову. У њеном стомаку нађени су и гушчићи и пачићи, лиске и друге барске птице, чак и покоја змија. Кад је гладна, напада и веће животиње које не може да савлада. Зна да се ухвати укоштац и са видром, али при томе, наравно, настрада. У парковима Енглеске, где има много лабудова, било је случајева да је зграбила главу лабуда кад је птица загњурила у воду. **Код нас је забележен случај да је гладна штука зграбила и ухватила за њушку краву кад је ова**

хтела да пије на реци. Али, крава се тргла, избацила рибу на суво и чобани су је ухватили.

Иако је толико прождрљива, људи су штуку дуго држали у рибњацима са шаранима где је била „санитарац": гонила је шаране да се не угоје, хватала је слабије и болесне примерке и таманила друге рибе које су шаранима одузимале храну. Али, тај ревносни чувар реда и здравља наносио је рибњацима и велику штету. Тако је један лорд у Енглеској пустио у свој рибњак са шаранима и велику штуку. Када су после две године хтели да похватају шаране, испоставило се да је рибњак — празан. Тешко је поверовати да је штука сама појела сву рибу, јер су јој се вероватно у томе придружили и неки двоножни помагачи. Да нас се зна да од рибњака и шарана нема ништа ако се у истој води задеси и понека штука.

Пријатељство смртних непријатеља

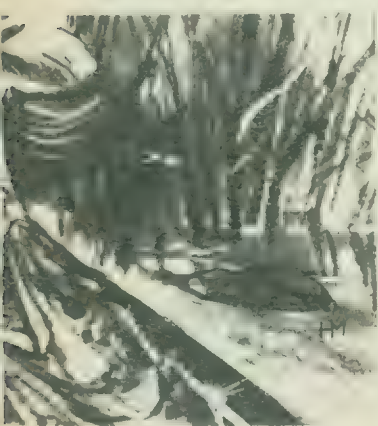
Због своје прождрљивости, слепе грабљивости и изузетне снаге, штука је међу риболовцима готово најцењенија риба. У јесен, кад се већина риба повуче на зимовање, штука се

одједном нађе без хране. Мучена глађу, она унезверена плива по води и напада све што јој изгледа као залогај. Наравно, то користе спортски риболовци који у јесен на варалицу највише лове баш штуке.

А кад је већ на удици, која мора да буде чврста и од најбољег челика, ова риба покушава да се ослободи на све начине. Зато су потребни велика вештина и добро искуство да би се већа штука извукла на обалу.

Риболовци и научници који проучавају рибе тврде да је штука необично „паметна" и лукава риба. Једино она од свих слатководних риба уме да нађе излаз из рибарске врше. А ако јој то не успе, својим оштрим и многобројним зубима једноставно прогризе замку и побегне.

Познат је и опит који су научници изводили са црвенперком и штуком. И тад се показало да штука „памти" и брзо користи стечено искуство. **Ако се, наиме, у аквариjум заједно са штуком стави црвенперка, а између њих стаклена плоча, штука ће се једном или два пута жестоко залетети да зграби омиљени залогај. При томе ће, наравно, ударити главом у стакло и брзо схватити да се ради о подвали и више неће дирати црвенперку која од тада може мирно да живи поред смртног непријатеља.**

Вребајући плен, штука га добро осмотри, а онда се, најчешће из заседе, стреловито залети да га зграби. Ако промаши при првом покушају, више се не враћа.

Штука је једини представник своје врсте код нас: сви остали њени рођаци живе у Северној Америци и на северу Совјетског Савеза. Расте врло брзо: кад се добро храни, може већ прве године живота да достигне тежину од неколико килограма. Брзо се и размножава. Ако јој година погодује, долази до праве најезде штука. Одлично успева у барама и мочварама, где може и да се храни.

Н. Лончар

ВЕЛИКИ СТРАХ

АМБИС

Управо кад су стигли спасиоци, мене је снага издала — отпустио сам руке и полетео!

Висио сам изнад провалије дубоке око петнаест метара, сваког тренутка очекивао сам када ћу у њу полетети, а ништа нисам могао да учиним да бих то спречио. Подигао сам очи и на неколико сантиметара изнад себе угледао своју сестру: лице јој је било изобличено од страха а очи широм отворене. Страшан призор потпуно је парализовао, чак није могла да дозива помоћ.

Рукама сам грчевито стезао избочину стене која се забадала у моје дланове и крунила се. У згрченим прстима више нисам осећао снагу, ни хладан додир стене коју сам стезао. Никакве звуке нисам разазнавао, као да сам потпуно отупио.

— **Иди зови неког** — ипак сам успео да промуцам.

Сестра се окрете и отрча. Нисам знао где јер у околини није било никога. Знам, све је узалуд, када се буде вратила ја ћу лежати доле и нико неће моћи да ми помогне.

НЕ БУДИ КУКАВИЦА

Почетком јуна 1973. године пољски радови су били у јеку, наши родитељи су рано изјутра одлазили на њиву, а у кући је од старијих остајала само бака. Она је припремала ручак који смо моја сестра и ја носили на њиву.

Тог дана губили смо неколико часова у школи па смо стигли кући раније него обично. Бака је већ спремила ручак, спаковала га у једну корпу из које се ширио пријатан мирис пите и тек печеног хлеба.

Пошли смо према њиви удаљеној око километар, али се мени нарочито журило јер ми је тога дана закључена петица из математике. Хтео сам што пре да стигнем до оца и обрадујем га. Зато сам предложио сестри да пођемо пречицом.

Ту, поред Великог Лукања, крај Пирота, налазила се велика провалија и родитељи су нам забрањивали да поред ње идемо. А ближи пут до њиве водио је баш крај тог амбиса.

— **Не брини се, нико неће сазнати да смо туда ишли** — рекао сам сестри. — **Само иди за мном. Ма шта си се уплашила?**

Узаном стазом, нешто широм од пола метра, било је веома опасно журити, па ме је сестра, дрхтавим гласом, неколико пута молила да спорије корачам.

— **Их, баш си кукавица! Шта се плашиш кад сам ја ту!** — рекао сам јој и да бих је охрабрио немарно сам шутирао каменчиће у провалију. Неколико пута нога ми се оклизнула јер сам ишао превише близу ивице.

У једном тренутку, пошто нисам чуо сестрино гунђање иза својих леђа и њене кораке, нагло се окренух. И тада, камен на који сам стао одједном се извали из земље... Покушах да се ухватим за једну грану која се надвила над путељком, али она пуче и ја право ногама, а затим целим телом полетех у провалију. Ипак, онако у магновењу зграбих једну стену која се налазила десетак сантиметара испод стазе. Остадох да висим над амбисом!

ПОМОЋ УЗАЛУД

Зачуо сам гласове, значи ли то да спасиоци долазе? Али, знао сам да нећу моћи да издржим док стигну. У рукама као да више нисам имао ни капи крви, прсти су ми били потпуно бели а ноге страшно отежале. Вукле су ме наниже.

Последњом снагом подигох главу и угледах своју сестру, а на неколико корака иза ње два човека. И управо када су стигли изнад мене, снага ме је одједном издала — нисам више могао да се држим. Отпустио сам руке и полетео!

Треснуо сам о велики камен на дну провалије, мало одскочио, а онда опет треснуо. За тренутак сам зачуо гласне повике и крике, а онда се све утишало. Осетио сам страшан бол у ногама, затим у рамену, замрачило ми се у глави. Ништа више нисам ни осећао ни чуо.

Пробудио сам се у болници, све ме је болело. И прва моја мисао била је: шта ће отац рећи када сазна да сам ишао поред провалије.

Ушао је лекар и потапшао ме по рамену.

— **Е младићу, добро си прошао, свашта је могло да буде'**

Покушао сам да се придигнем, али сам јаукнуо од страшног бола који се од ногу разлио по целом телу. Тек тада сам схватио да су ми обе ноге у гипсу: десну потколеницу сам поломио, лева нога била је ишчашена као и десно раме.

Тако ми је те године пропао летњи распуст, све време сам провео у болници. Али, чим је почела нова школска година, опет сам несметано трчао са својим вршњацима.

Ипак, дуго после тог страшног пада будио сам се ноћу сав у зноју — сањао сам како летим у амбис и осећао онај исти страшан бол.

Негослав Ђорђевић,
питомац
ВП 2416/7-2,
71002 Сарајево

ВАШАР

КО ЈЕ БИО БОЉИ?

Недавно је у Валдивалу, на тихоокеанској обали Еквадора, откривена грнчарија јапанског порекла стара око 4.500 година. Ово је навело на помисао да су јапански морепловци захваљујући коришћењу погодних океанских струјања, иако нису знали за једро, пре Колумба стигли до обала Америке.

ШТО ЈЕ МНОГО, МНОГО ЈЕ!

Сара Миркин из Њујорка добила је прву награду на конкурсу једне огромне самопослуге и тако стекла право да присвоји из радње све што може да изнесе за двадесет минута. Осим тога, добила је дозволу да може да јој помаже и њен петнаестогодишњи син. Њих двоје су за одређено време покупили робу у вредности од 1,730.000 долара. Управа фирме једино је ставила вето кад је Сара у последњем минуту покушала да изнесе и — регистарску касу!

БИМ И БУМ

JOE MUSIAL

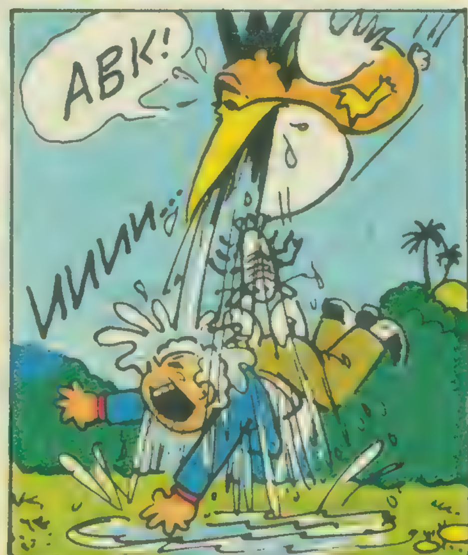

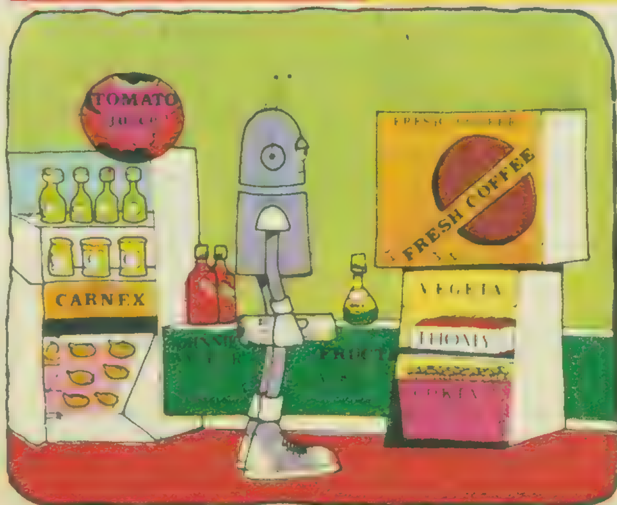

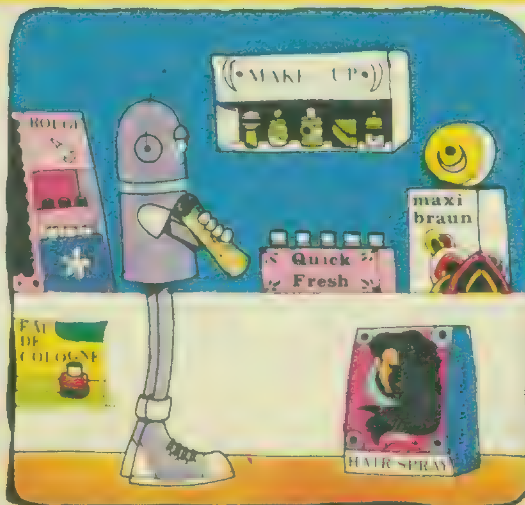

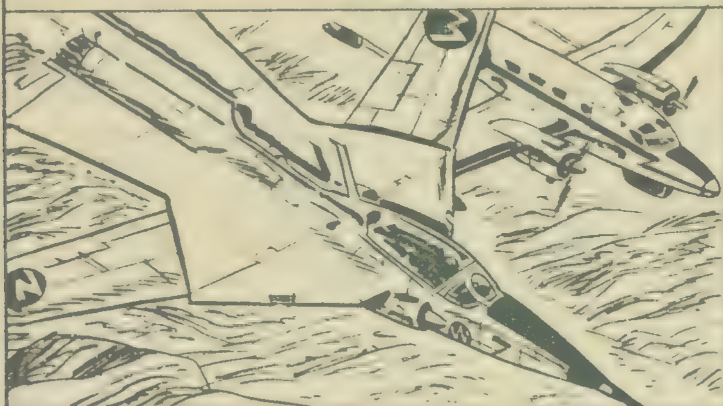
ШРАФКО

ЏОНИ ХАЗАРД: ЦРНИ ЛОТОС

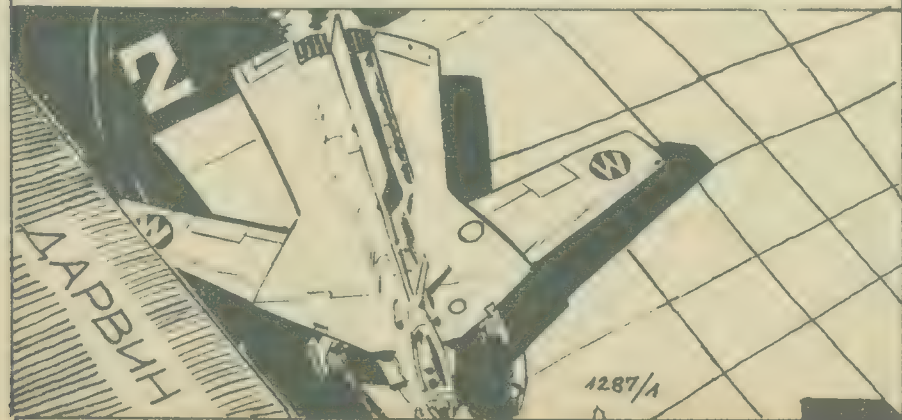

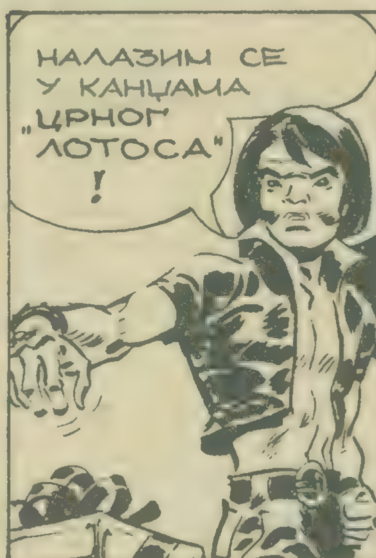

ТИМ ЈЕ ИМАО НЕКО ЛОШЕ ПРЕДОСЕЋАЊЕ...
„ЦРНИ ЛОТОС"! НЕ!

ШТА ХОЋЕ ОД МЕНЕ?

МИСЛИО САМ ДА СУ МЕ ВЕЋ ЗАБОРАВИЛИ!

ТЕ НОЋИ КОД ТИМА...
МОЈ ШЕФ КАЖЕ ДА СИ У ГАДНОМ ШКРИПЦУ!
НЕШТО ЗБОГ ЧЕГА ЋУ ИЗГУБИТИ СЛАВУ И БОГАТСТВО!
ШТА СЕ ТО ДОГОДИЛО НАЈПОПУЛАРНИЈЕМ ГЛУМЦУ ДАЛЕКОГ ИСТОКА?

НАЛАЗИМ СЕ У КАНЏАМА „ЦРНОГ ЛОТОСА"!

ШТА ПРЕДСТАВЉА ТАЈ ДИВНИ ЦВЕТ?
СМРТ!
ОБЈАСНИЋУ ТИ СВЕ ЗА ВРЕМЕ ВЕЧЕРЕ!

КУДА МЕ ВОДИШ ТИМЕ?
У ЈЕДАН РЕСТОРАН...

ТО ЈЕ ЈЕДИНО МЕСТО КУДА МОГУ ДА ПОБЕГНЕМ...
ОД СВОЈИХ ОБОЖАВАТЕЉКИ!

РЕЦИ МИ КАКВА ЈЕ ТО ОРГАНИЗАЦИЈА ,ЦРНИ ЛОТОС'?
ТАЈНА И РУШИЛАЧКИ РАСПОЛОЖЕНА!

ПРИДРУЖИО САМ ЈОЈ СЕ ЈОШ КАД САМ БИО ДЕТЕ!
БИО САМ СИРОМАШАН! НАШЛИ СУ МЕ БОСОГ И ИЗГЛАДНЕЛОГ!

ТАДА НИСАМ НИШТА ЗНАО О ЊИМА!

САДА САМ СХВАТИО...
... ДА МЕ НИКАДА НЕЋЕ ОСТАВИТИ НА МИРУ!
ЗЛАТНИ ЗМАЈ

ШТА ТРАЖЕ ОД ТЕБЕ?
ЈОШ НЕ ЗНАМ, АЛИ МОГУ ДА ПРЕТПОСТАВИМ!

ГЛЕ, ГЛЕ ТИМ КИМ!
ВАШ СТО ВАС ЧЕКА!
КРИЈЕ СЕ ИЗА НАОЧАРА ЗА СУНЦЕ!

ВИ СТЕ НАШ НАЈДРАЖИ ГОСТ ТИМЕ!

НИЈЕ ТАЈ ТИМ ЈЕДИНИ ГОСТ ОВДЕ! ХОЋУ...
НЕ ОБРАЋАЈТЕ ПАЖЊУ НА ЊЕГА, ПИЈАН ЈЕ!
ПУСТИ ГА, ЏОНИ!
... ОДМАХ ДА МЕ УСЛУЖИШ!

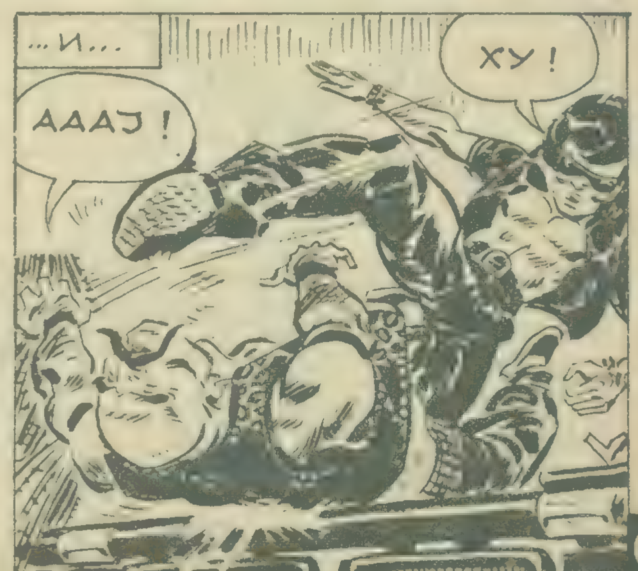

МАКНИ МИ СЕ С' ПУТА! ЖЕЛИМ КИМА!
СТАНИТЕ!

ДА МУ НИСИ ПРИШАО!
ШТА? ТИ СИ ЊЕГОВА ТЕЛЕСНА ГАРДА?

ОБОЈИЦУ ЋУ ВАС УДЕСИТИ!

ТАКО, А САД ЈЕ РЕД НА КИМА!
ААС!
ТРАА

АЛИ ТИМ ЈЕ ВЕШТ КАРАТИСТА...
НИШТА МИ НЕ МОЖЕШ!
ХА! ХУ!

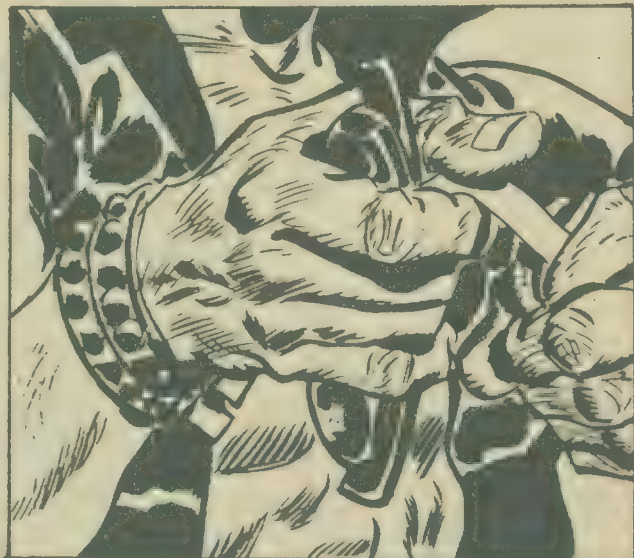

...И...
ХУ!
АААЈ!

НЕПОЗНАТИ НАПАДАЧ НАШАО СЕ НА ПОДУ...
ЈЕА!
ДУМ!
ААХ

...А ОНДА ГА ЈЕ ТИМ ЈЕДНИМ УДАРЦЕМ ПОСЛАО ПРЕКО ОГРАДЕ У МОРЕ...
ХА!

ХАЗАРД СЕ УПРАВО ПОВРАТИО ОД УДАРЦА...
НЕШТО СЕ НЕ СНАЛАЗИМ БАШ НАЈБОЉЕ У ОВОМ ДРУШТВУ!
НАШ НАПАДАЧ ЈЕ ИСПУНИО СВОЈ ЗАДАТАК!

ДОК СМО СЕ МИ ТУКЛИ, НЕКО НАМ ЈЕ СТАВИО ОВО НА СТО!
ОН ЈЕ ЗНАЧИ ТРЕБАЛО САМО ДА НАМ СКРЕНЕ ПАЖЊУ!

ЕВО ПРВОГ ЗАДАТКА КОЈИ МОРАМ ДА ОБАВИМ ЗА ЊИХ!
ШТА ПИШЕ?

ЖЕЛЕ ДА СКЛОПЕ УГОВОР СА МНОМ У ВЕЗИ МЕЈ СУНГ!
ШТА ТО ЗНАЧИ?

ДА МОРАМ ДА ЈЕ УБИЈЕМ!
КО ЈЕ МЕЈ СУНГ?

ТИМ ЈЕ ОЧАЈАН...
МЕЈ ЈЕ КЋЕРКА ЈЕДНОГ ДИПЛОМАТЕ! НЕДАВНО СМО СЕ УПОЗНАЛИ И САДА СМО НЕРАЗДВОЈНИ!
КАКВЕ ВЕЗЕ ОНА ИМА С' ЦРНИМ ЛОТОСОМ?

ИЗГЛЕДА ДА НЕКОМЕ СМЕТА И ДА ЈЕ ПЛАТИО ОРГАНИЗАЦИЈИ ДА ЈЕ УКЛОНЕ!
И ОНИ САДА ЖЕЛЕ ДА ЈЕ ТИ УБИЈЕШ?

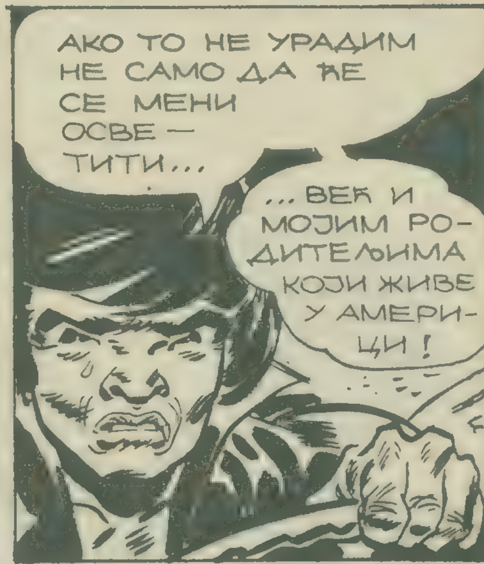

КАО ШТО ВИДИШ!
МИСЛИЛИ СМО ДА НИ-КО НЕ МОЖЕ ДА ПОМУТИ НАШУ СРЕЋУ!
ЗЛАТНИ ЗМАЈ

ЕВО ТО ЈЕ ОНА!

ЈА ТО НЕ МОГУ ДА УЧИНИМ! НЕ МОГУ!

ИДЕМО ОДАВ-ДЕ!
САЧЕКАЈ! КО МОЖЕ ДА ТЕ НАТЕРА ДА...

ТИ ПОЈМА НЕМАШ КАКВА ЈЕ ТО ОРГАНИ-ЗАЦИ-ЈА ЏОНИ!

АКО ТО НЕ УРАДИМ НЕ САМО ДА ЋЕ СЕ МЕНИ ОСВЕ-ТИТИ...
...ВЕЋ И МОЈИМ РО-ДИТЕЉИМА КОЈИ ЖИВЕ У АМЕРИ-ЦИ!

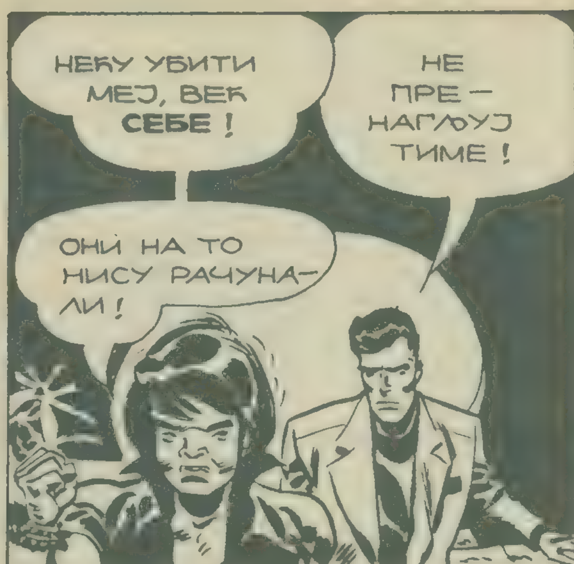

ТО СУ ЧУДОВИШТА, ХАЗАР-ДЕ!

СВАКОГ ОНИ МО-ГУ НАТЕРАТИ ДА УРАДИ СВЕ!
И НИКО ИМ СЕ НЕ МОЖЕ СУПРОТСТА-ВИТИ!

НИКО!
А МЕЈ СУ-ТРА ДОЛАЗИ КОД МЕНЕ!

ОНИ ТО СИГУРНО ЗНА-ЈУ И ОЧЕКУЈУ ДА ЈЕ ВЕЋ СУТРА УБИЈЕМ!

АЛИ ТО СЕ НИКАД НЕЋЕ ДО-ГО-ДИ-ТИ!

НЕЋУ УБИТИ МЕЈ, ВЕЋ **СЕБЕ** !
НЕ ПРЕНАГЉУЈ ТИМЕ !
ОНИ НА ТО НИСУ РАЧУНАЛИ !

ЈОШ НИЈЕ СВЕ ИЗГУБЉЕНО! ТРЕБА САМО ОСТАТИ ХЛАДНОКРВАН !

РЕЦИ МИ КАКО МОГУ ДА ДОЂЕМ У ДОДИР СА ЦРНИМ ЛОТОСОМ ?
НЕ БИХ ТИ ТО ПРЕПОРУЧИО !
?

ЗАР НИЈЕ ДОСТА ШТО ЈА МОРАМ УМРЕТИ ?
ЗАИСТА СИ ПЛЕМЕНИТ...

АЛИ, МОРА ДА ПОСТОЈИ ДРУГИ НАЧИН ДА СЕ СТАНЕ НА ПУТ ТОЈ БАНДИ !

ИМАМО ДВАДЕСЕТ И ЧЕТИРИ ЧАСА ДА НЕШТО ПРЕДУЗМЕМО !

А САД МИ РЕЦИ КУДА ДА ИДЕМ ?
У РЕДУ, РЕЋИ ЋУ ТИ !

Сутрадан...
НАДАМ СЕ ДА ЋУ ЗА ЈЕДАН ДАН МОЋИ ДА ОСЛОБОДИМ КИМА ПРИТИСКА ТЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ!
СТИГЛИ СМО !

ЧУО САМ ДА ОВДЕ МОГУ ДА ДОБИЈЕМ СВЕ ШТО ПОЖЕЛИМ !
ЧЕНГ
КРОЈАЧ
НЕ ЗНАМ, ЈЕР ЈА ОВДЕ НИКАД НЕ ЗАЛАЗИМ! ЧЕНГ ЈЕ СУВИШЕ СКУП ЗА МЕНЕ !

Џони је смело закорачио...
САСВИМ ОБИЧНА РАДЊА !

А унутра...
ОДАВДЕ НИШТА НЕ МОЖЕ ДА СЕ НАСЛУТИ ! ВОЛЕО БИХ ДА ЗАВИРИМ ИЗА ТИХ ЗАВЕСА !
НАЈНОВИЈЕ

ЧЕНГ ВАМ СТОЈИ НА УСЛУЗИ!
ЗИМСКИ КАПУТ!
ЖЕЛИТЕ ЛИ ОДЕЛО ИЛИ...

СПРЕМАТЕ ЛИ СЕ ВИ ТО ЗА СЕВЕРНИ ПОЛ?
ПОЂИТЕ ЗА МНОМ!

МОЖДА ЋУ ОВДЕ НАЋИ НЕШТО ЗА ВАС!
ШТА ЛИ СЕ ТУ ДОЛЕ НАЛАЗИ?

МОЖЕМО ДА ВАМ НАПРАВИМО ШТОГОД ЖЕЛИТЕ!
ПРЕ СВЕГА ЖЕЛИМ КВАЛИТЕТ...

...ЗА ОВАЈ НОВАЦ!
УУУУ! ТО ЈЕ ВЕЋ НЕШТО ДРУГО!

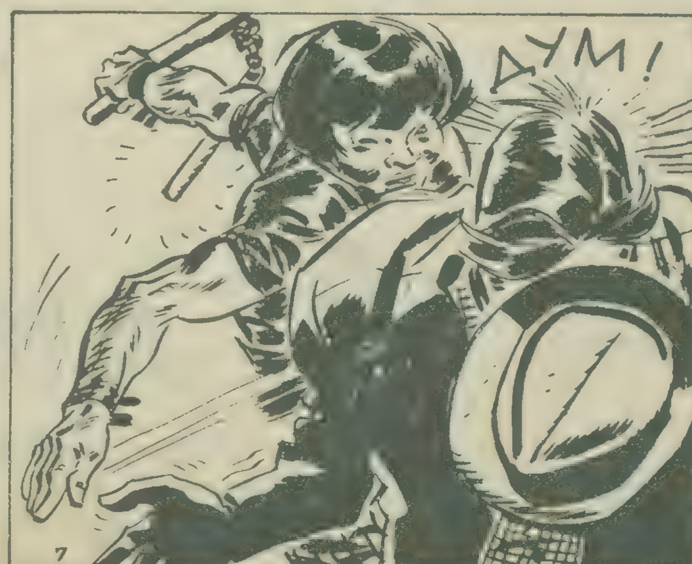

ВАШЕ ЖЕЉЕ МОЖЕ ДА ИСПУНИ САМО УЗВИШЕНИ!
ЈЕ ЛИ ПО ПОСЛЕДЊОЈ МОДИ?

ИЗГЛЕДА ДА ЋЕМО СЕ ПОГОДИТИ!
О, СВАКАКО! ТО ЈЕ НАЈБОЉЕ ШТО МОЖЕМО ДА ВАМ ПОНУДИМО!

САЧЕКАЈТЕ САМО ДА ПОЗОВЕМ УЗВИШЕНОГ!
ПОЖУРИТЕ ЧЕНГ!
ТО МОРА ДА ЈЕ ВОЂА ЦРНОГ ЛОТОСА!

ЧЕНГ ЈЕ ОКРЕНУО НЕКИ БРОЈ...
У ПИТАЊУ ЈЕ ВЕЛИКИ ПОСАО! ШТА ВИ МИСЛИТЕ?
ДА, ДА РАЗУМЕМ!

ХОЋУ ЛИ ГА ВИДЕТИ?
СВАКАКО!

ДУМ!

ДА, ХАЗАРДЕ, УСКОРО ЋЕТЕ ГА ВИДЕТИ!

ЏОНИ ЈЕ ИЗГУБИО СВЕСТ...

А КАДА СЕ ПРОБУДИО...
ДОБРО ДОШЛИ КОД ЦРНОГ ЛОТОСА!
ГОВОРИ ВАМ УЗВИШЕНИ!

ЖЕЛЕЛИ СТЕ ДА МЕ ВИДИТЕ!

ПА, ЕВО, СТИГАО САМ!
НЕ ВИДИМ ВАС!

СНОП СВЕТЛОСТИ ОБАСЈАО ЈЕ ЈЕДНУ ПРИЛИКУ...
ВЕОМА СТЕ УПОРНИ, ХАЗАРДЕ!

САМО, ПАЗИТЕ ДА ВАС МОЈ ИЗГЛЕД НЕ ПРЕВАРИ!
ЉУДЕ НЕ ЦЕНИМ ПО ИЗГЕДУ! ДОШАО САМ ДА ВАМ ПОНУДИМ ПОСАО!

ЕВО ПОГЛЕДАЈТЕ!

НИЈЕ ПОТРЕБНО ДА МИ ПОКАЗУЈЕТЕ! ВЕЋ САМ ВИДЕО!
ТАКО ЗНАЧИ, ПРЕТРЕСЛИ СУ МЕ ДОК САМ БИО У НЕСВЕСТИ!

О КАКВОМ СЕ ПОСЛУ РАДИ!
У ТАШНИ МИ ЈЕ ПРЕДАЈНИК! МОРАМ ДА ГА ДРЖИМ ОТВОРЕНОГ, АКО ЖЕЛИМ ДА РАЗГОВОР СНИМИМ НА МАГНЕТОФОНСКУ ТРАКУ КОЈА ЈЕ У МОЈОЈ СОБИ У ХОТЕЛУ!

И ЗАИСТА, У ЏОНОВОЈ СОБИ...
РАДИ СЕ О МЕЈ СУНГ!
ИЗГЛЕДА ДА ЈЕ МНОГИМА СТАЛО ДО ТЕ ДЕВОЈКЕ!

ЖЕЛИМ ДА СКЛОПИМ УГОВОР СА ВАМА !

ДАЈЕМ ВАМ ПОЛОВИНУ СУМЕ САДА, А ОСТАТАК ПО ОБАВЉЕНОМ ПОСЛУ !
ПРАВО ЈЕ ЗАДОВОЉСТВО РАДИТИ С' ВАМА ХАЗАРДЕ !
СЈАЈНО! ЗА ИСТИ ПОСАО ДВАПУТ СМО ИСПЛАЋЕНИ !

ЧИТАВ РАЗГОВОР СНИМА СЕ НА МАГНЕТОФОНСКУ ТРАКУ, У ЏОНОВОЈ СОБИ...
'БУДИТЕ СИГУРНИ ДА ЋЕ МЕЈ СУНГ БИТИ МРТВА ДО ПОНОЋИ !

ЗА ТО ВРЕМЕ У ТИМОВОЈ ВИЛИ...
ТИМЕ !
МЕЈ !
НИКАДА НЕ БИХ МОГАО ДА ЈЕ УБИЈЕМ !

НЕШТО СИ ЗАБРИНУТ ДРАГИ !

НИШТА НАМ СЕ НЕ МОЖЕ ДОГОДИТИ ! МОЈИ ЧУВАРИ СУ УВЕК У БЛИЗИНИ !
СВЕ ЈЕ У РЕДУ МЕЈ ! ЧЕКАМ САМО ЈЕДАН ВАЖАН ТЕЛЕФОНСКИ ПОЗИВ !

АКО МИ СЕ ХАЗАРД НЕ ЈАВИ ДО ПОНОЋИ, МОГУ САМО ЈЕДНО ДА УЧИНИМ...
...ДА УБИЈЕМ СЕБЕ !

У ТОМ ТРЕНУТКУ...
ШТО ТАКО БРЗО ОДЛАЗИТЕ ? ПОПИЈТЕ ЧАЈ С НАМА !
МОРАМ ДА СЕ ЈАВИМ ТИМУ, АЛИ НЕ МОГУ ДА ОДБИЈЕМ ПОЗИВ !

ПОНОЋ ЈЕ, А ЏОНИ МЕ ЈОШ НИЈЕ ПОЗВАО !

А КОД КРОЈАЧА ЧЕНГА ...
СКЛОПИЛИ СМО УГОВОР И ТО ВАЉА ЗАЛИТИ !
ИЗДРЖАЋУ ЈОШ И ТО !

КОД ТИМА...
ИЗВИНИ, МОРАМ ДА ТЕЛЕФОНИРАМ!

А КАДА СЕ ЏОНИ НИЈЕ ЈАВИО ИЗ СВОЈЕ ХОТЕЛСКЕ СОБЕ...
НЕШТО СЕ ДОГОДИЛО ЏОНИЈУ!
МЕЈ ОСТАНИ ТУ, КАСНИЈЕ ЋУ ТИ СВЕ ОБЈАСНИТИ!

ТИМ СЕ УПУТИО У ХАЗАРДОВ ХОТЕЛ...
МОРАМ ГА НАЋИ!

УБРЗО...
ДА МОЖДА НИЈЕ ОСТАВИО ПОРУКУ ЗА МЕНЕ?
ДАЋУ ВАМ КЉУЧ ОД ЊЕГОВЕ СОБЕ, ПА ПОГЛЕДАЈТЕ!

ПОРУКА СНИМЉЕНА НА ТРАЦИ!

ЗА ТО ВРЕМЕ КОД ЧАНГА...
ЕВО И ЧАЈА! ИДИОТЕ!
ЦАНГР!

ТИМ ЈЕ СТАВИО СЛУШАЛИЦЕ НА УШИ...
ТАЈ ГЛАС... ПА ТО ЈЕ УЗВИШЕНИ!

ШТА СИ ТО УРАДИО, НЕСПРЕТЊАКОВИЋУ!
НЕ!
ОПРОСТИТЕ, УЗВИШЕНИ, АЛИ ОВАЈ ЧОВЕК ЈЕ ШПИЈУН!

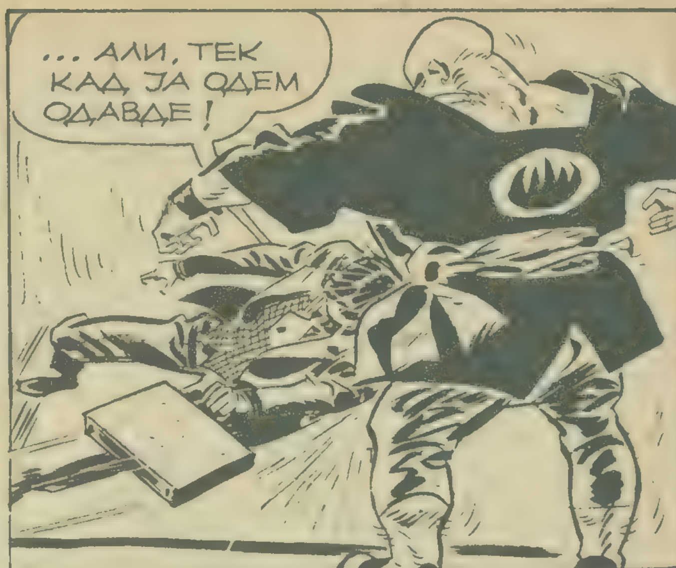

НЕ ВРЕЂАЈ МОГ ГОСТА!
ОН ЈЕ ПРОШЛЕ НОЋИ БИО С' ТИМОМ!

ТИМ ЈЕ СТИГАО НА ВРЕМЕ ДА ОВО ЧУЈЕ...
ЏОНИ ЈЕ СНИМИО ОВАЈ РАЗГОВОР, ДА БИ ИМАО ДОКАЗА ПРОТИВ „ЦРНОГ ЛОТОСА И ТАКО СПАСАО МЕНЕ!
ТАКО ЗНАЧИ!

... А ЈА НЕ МОГУ НИШТА ДА УЧИНИМ ЗА ЊЕГА!

ВЕОМА СТЕ СМЕЛИ, ХАЗАРДЕ!
И НИЈЕ МИ ЈАСНО КАКО СТЕ ТО ХТЕЛИ ДА МЕ НАДМУДРИТЕ!

САЗНАЋЕТЕ...

... АЛИ, ТЕК КАД ЈА ОДЕМ ОДАВДЕ!

ТИМ СЕ УПЛАШИО ЗА ЏОНИЈА!
НИШТА ОН НЕ МОЖЕ ДА УЧИНИ ПРОТИВ ТИГРА!
А САД МИ СЕ...

... СКЛАЊАЈ С ПУТА! УУУХ!

ХУУУ!
НИКО ЈОШ НИЈЕ УСПЕО ДА САВЛАДА ТИГРА!

ОВО ЋЕ ТЕ НАУЧИТИ ПАМЕТИ!
ХАЈ! ХУЈ!
ДУМ

ЏОНИЈУ СЕ ЧИНИЛО ДА ПРОПАДА...

ТИМ НАПЕТО ОСЛУШКУЈЕ...
ДА ГА УБИЈЕМ УЗВИШЕНИ?
НЕ ЈОШ! ЖЕЛИМ ДА САЗНАМ КАКО ЈЕ ТО ХТЕО ДА НАС УНИШТИ!

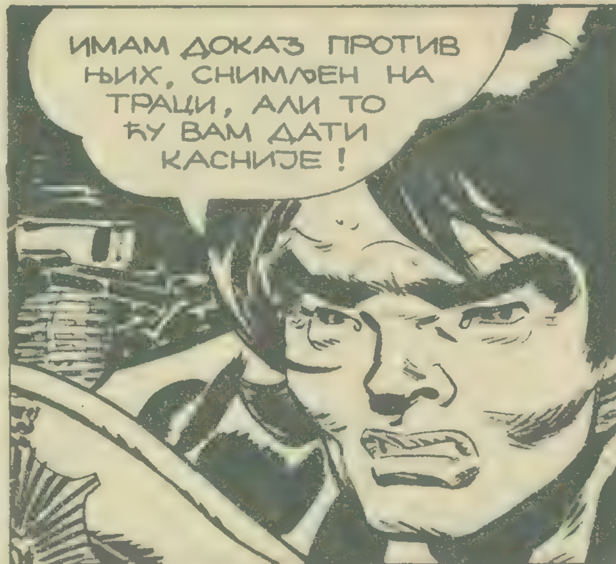

СТАВИЋЕ ЏОНИЈА НА МУКЕ!
НАДАМ СЕ ДА ЋЕ ИЗДРЖАТИ ДОК ЈА НЕ СТИГНЕМ!

ОВО СУ ДВЕ ИГЛЕ КОЈЕ СЕ КОРИСТЕ У АКУПУНКТУРИ! АКО СЕ ПРАВИЛНО УПОТРЕБЕ НЕМА БОЛА, АЛИ...
ПРОБУДИЛИ СТЕ СЕ!

НИКО СЕ ЈОШ НИЈЕ УСУДИО ДА СЕ СУПРОТ-СТАВИ ЦРНОМ ЛОТОСУ, ОСИМ ВАС ХАЗАРДЕ!

ЗАТО ЋЕМО ВАС СТАВИТИ НА УЖАСНЕ МУКЕ!

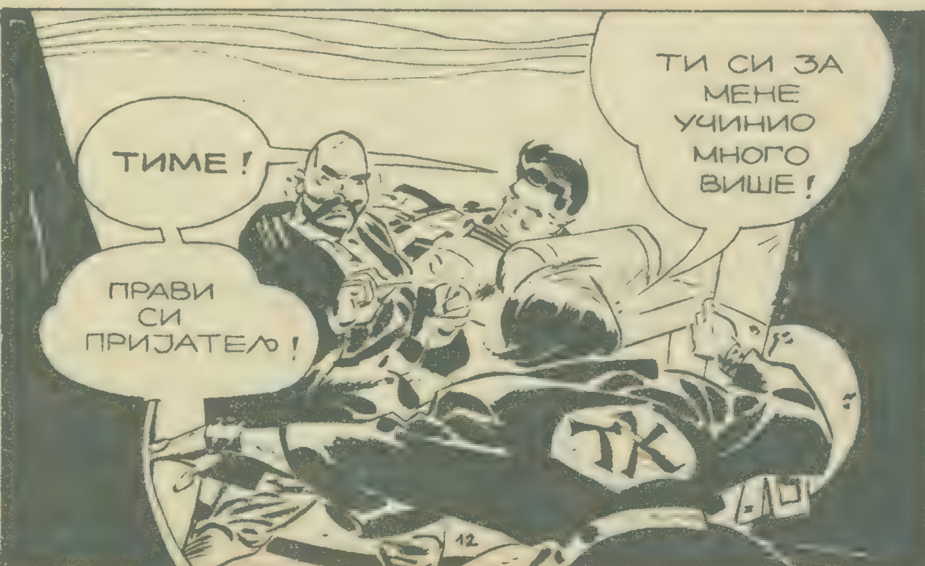
И ВАШ ЈЕЗИК ЋЕ СЕ РАЗВЕЗАТИ!

У ТОМ ТРЕНУТКУ ИСПРЕД ЧЕНГОВЕ РАДЊЕ...
ПОШЛИ СМО САМО ЗАТО ЈЕР ВАМ ВЕРУЈЕМО НА РЕЧ, ТИМЕ!
ПОЖУРИТЕ ИНСПЕКТОРЕ ВУДРАФ!
ПОЛИЦИЈА

ИМАМ ДОКАЗ ПРОТИВ ЊИХ, СНИМЉЕН НА ТРАЦИ, АЛИ ТО ЋУ ВАМ ДАТИ КАСНИЈЕ!

БЛИНДИРАНИ ПОЛИЦИЈСКИ АУТО ПРОШАО ЈЕ КРОЗ ЗАТВОРЕНА ВРАТА...
ШТА!

А УНУТРА...
ЈОШ ЈЕДНОМ ВАС ПИТАМ КАКО СТЕ ХТЕЛИ ДА ПОМОГНЕТЕ КИМУ?

ЈА ЋУ ВАМ ОДГОВОРИТИ!

МАКНИ ТЕ ИГЛЕ!
?

ТИМЕ!
ТИ СИ ЗА МЕНЕ УЧИНИО МНОГО ВИШЕ!
ПРАВИ СИ ПРИЈАТЕЉ!
ТК

УХВАТИТЕ ТИМА !
ТО ОДАВНО ПРИЖЕЉКУЈЕМ !
ХАЈ !

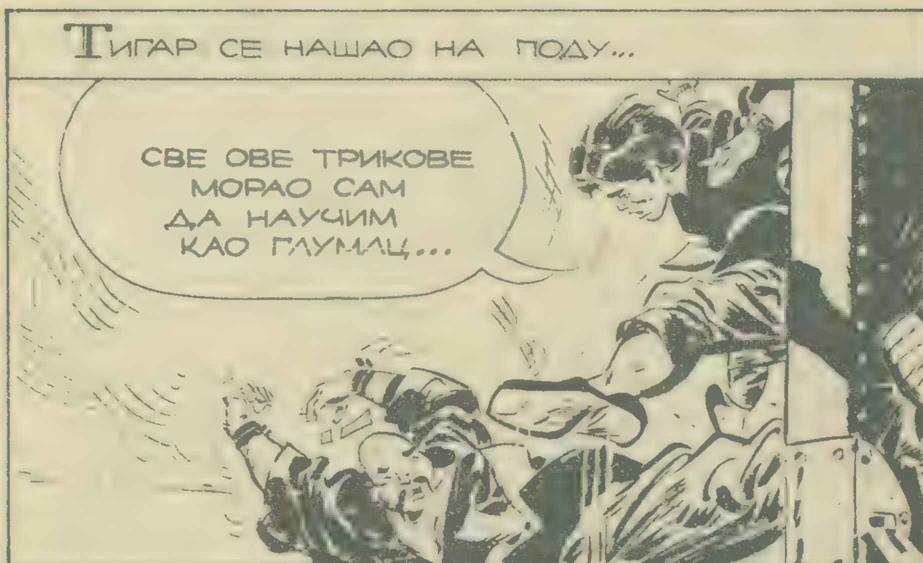
ДА ВИДИМ ШТА ЋЕШ САД !
ЈЕАА !
ЗЗЗЗ

БРЗ ЈЕСИ...
ЧАК
ЧАК

... АЛИ НЕ ДОВОЉНО !
ТВИНГ !

ТВОЈИ МИНУТИ СУ ИЗБРОЈАНИ, ТИМЕ !

ВАРАШ СЕ ! ПРЕ БИХ РЕКАО ДА ЈЕ ОВО ТВОЈ КРАЈ !
ДУМ !
ДУМ
ТРАС !

ШТА САД КАЖЕШ ?
ДУМ !

Тигар се нашао на поду...
СВЕ ОВЕ ТРИКОВЕ МОРАО САМ ДА НАУЧИМ КАО ГЛУМАЦ...

... И ВИДИШ ИСПЛАТИЛО СЕ !
ДУМ !

СПУСТИТЕ МЕ ДОЛЕ, БУДАЛЕ, И УХВАТИТЕ ГА !

ХАА !
ЈЕАА !

УЗВИШЕНИ, ОВО ЈЕ КРАЈ ТВОГ „ЦРНОГ ЛОТОСА"!
ХУ!
ХА!

ПРЕСТАНИ ТИМЕ!
ЧУВАЈ СНАГУ ЗА СВОЈЕ ВЕЛИКЕ ТУЧЕ НА ФИЛМУ!

САМО СЕ ЗАГРЕВАМ ИНСПЕКТОРЕ!
А ТО МИ ЈЕ ОМОГУЋИО ХАЗАРД! ХВАЛА ТИ ЏОНИ!

ПОШТО ЈЕ И ОВАЈ ЗАДАТАК ОБАВИО, ЏОНИ ХАЗАРД СЕ УПУТИО КА РИМУ...

ЗА ТО ВРЕМЕ У ГЛАВНОМ ГРАДУ ИТАЛИЈЕ...
ЋАО МИЛИ ВИДИМО СЕ УСКОРО!
ТО СЕ ИПАК НЕЋЕ ДОГОДИТИ ТАКО БРЗО, ФЛЕР БРЕНД!

ШЕРИФ ИЗ ЊУЈОРКА ДОЛАЗИ ДА ВАС ОДВЕДЕ У АМЕРИКУ!
ПА, ОНДА, ЗБОГОМ РИМЕ!

САМО, НОСИЛА САМ ЈА И ЛЕПШЕ НАРУКВИЦЕ ОД ОВЕ!

ЏОНИ ЈЕ СЛЕТЕО НА РИМСКИ АЕРОДРОМ...
ШЕФЕ, У РИМУ САМ!
НАСТАВЉАМ ПУТ ЗА ЛОНДОН!
РИМ
24

ФЛЕР ЈЕ УГЛЕДАЛА ЏОНИЈЕВ АВИОН...
ПОРЕД ПИЛОТА ТУ ИМА МЕСТА ЈОШ ЗА ЈЕДНОГ!

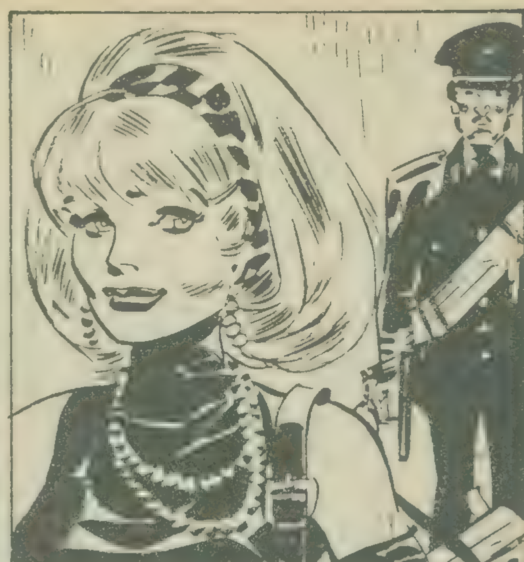

ИЗГЛЕДА ДА ЛЕТИ ДАЉЕ! ЧЕКА САМО ДА СЕ СНАБДЕ ГОРИВОМ!

ЏОНИ И НЕ ЗНА ДА ГА НЕКО ПОСМАТРА...
РИМ

НИЈЕ ВАЖНО КО ЈЕ И КУДА ЛЕТИ, ВЕЋ ДА У ЊЕГОВОМ АВИОНУ ИМА МЕСТА ЗА ЈОШ ЈЕДНОГ ПУТНИКА!

КАДА ЋЕ ДОЋИ ШЕРИФ ПО МЕНЕ ?
ПА, ЗА САТ, ДВА !

АКО НЕМАТЕ НИШТА ПРОТИВ ЈА БИХ СЕ МАЛО ДОТЕРАЛА !
О, СВАКАКО СЕЊОРИТА !

ПОЛА САТА КАСНИЈЕ...
ОПРОСТИТЕ ДА ЛИ СТЕ УНУТРА ВИДЕЛИ ЈЕДНУ ДЕВОЈКУ ?
НЕ, АЛИ ПОСТОЈИ ИЗЛАЗ НА ПИСТУ ! МОЖДА ЈЕ ТАМО ИЗИШЛА !

У ТОМ ТРЕНУТКУ...
ЏОНИ ХАЗАРД СЕ ЈАВЉА ! УЗЛЕТЕО САМ !
Features Syndicate, Inc., 1973. World rights reserved.

ЏОНИ СЕ ЈОШ ЈЕДНОМ ЈАВИО СВОМ ШЕФУ...
ЈАСНО ТЕ ЧУЈЕМ, ЏОНИ, НАСТАВИ...
ИМА ЛИ КАКВИХ ИЗМЕНА У ПЛАНУ ЛЕТА !
ДА. ЛЕТЕЋЕШ ТАМО КУДА ТИ ЈА ОДРЕДИМ !

ЏОНИ ЈЕ НАПУСТИО РИМСКИ АЕРОДРОМ...
РИМ

ЊЕГОВ ШЕФ МУ ЈЕ ДАО ПОСЛЕДЊА УПУТСТВА ...
БИЋЕ БОЉЕ ДА СЕ ВРАТИШ У АМЕРИКУ ЏОНИ !
У РЕДУ ШЕФЕ !

ИЗНЕНАДА, НЕШТО ЈЕ ПАЛО НА КОМАНДНУ ТАБЛУ...
ШТА ? ДИЈАМАНТ !
ОДАКЛЕ СЕ ОВО СТВОРИЛО ТУ ?

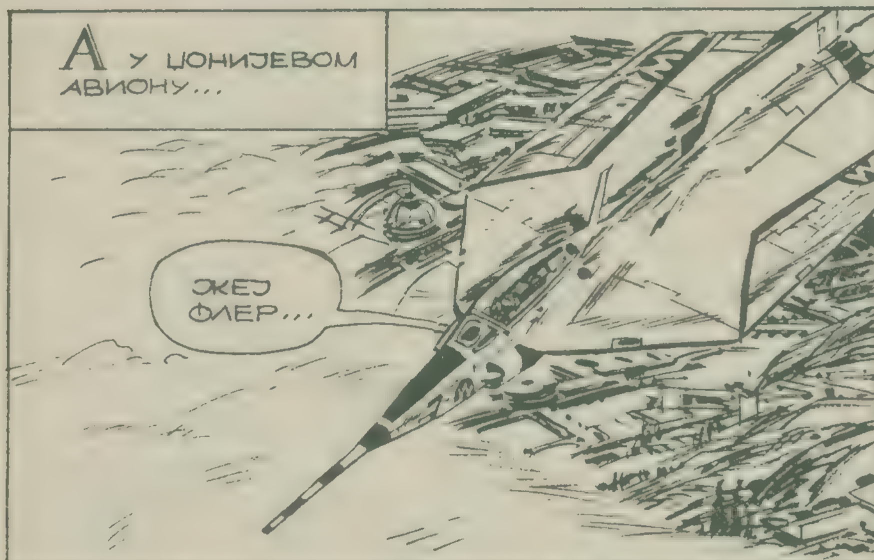

МЕНИ ЈЕ ИСПАЛО !

КРЕНУЛА САМ У ЖУРБИ !

... ПА НИСАМ ИМАЛА ВРЕМЕНА ДА ИХ ЛЕПО СПАКУЈЕМ! ОВИ ДИЈАМАНТИ СУ СВАДБЕНИ ПОКЛОН ОД МОГ ОЦА!
АЛИ, ОТКУД ТАТИНА РАЗМАЖЕНА ДЕВОЈЧИЦА У МОМ АВИОНУ?

ЗОВИТЕ МЕ ФЛЕР! И БИЋУ ВАМ ВЕОМА ЗАХВАЛНА АКО МЕ ПРЕБАЦИТЕ ТАМО ГДЕ ЈА ТО ЖЕЛИМ!

ЗА ТО ВРЕМЕ ШЕРИФ ИЗ ЊУЈОРКА СТИГАО ЈЕ НА РИМСКИ АЕРОДРОМ...
ЖАО МИ ЈЕ АЛ' НАША ПТИЧИЦА ЈЕ НЕКУД ОДЛЕПРШАЛА!
ШТА, ФЛЕР БРЕНД КРАДЉИВАЦ НАКИТА, ОПЕТ ЈЕ НЕСТАЛА!
© King Features Syndicate, Inc. 1973 World rights reserved

А У ЏОНИЈЕВОМ АВИОНУ...
ОКЕЈ ФЛЕР...

...ШТА ХОЋЕШ ОД МЕНЕ?
ДА МЕ ОДВЕЗЕШ НА НЕКО МЕСТО ГДЕ МЕ МОЈ ОТАЦ НЕЋЕ НАЋИ!

ДОСТА МИ ЈЕ ЊЕГОВОГ ТУТОРСТВА! ХОЋУ ДА ЖИВИМ СВОЈ ЖИВОТ!

У РИМУ...
СИГУРНО СЕ УВУКЛА У НЕКИ АВИОН!
НАРЕДИТЕ ДА СЕ ПРЕТРЕСУ СВИ АВИОНИ!
ДА ШЕРИФЕ!

ЏОНИ И НЕ СЛУТИ КО ЈЕ ТАЈАНСТВЕНА ДЕВОЈКА...
СЛУШАЈ ФЛЕР...

... ЈА ЋУ ТЕ ВРАТИТИ НАТРАГ У РИМ!
ТО НИКАКО!
16

ТИ МЕ УЦЕЊУЈЕШ!
СЕМ АКО НЕ ЖЕЛИШ ДА ЗАВРШИШ ЖИВОТ У ВАЗДУХУ!

ЈА САМО ХОЋУ ДА ЛЕТИШ У ПРАВЦУ ИСТАМБУЛА!
?
...ures Syndicate, Inc., 1973 World rights reserved

ЏОНИ ЈЕ СХВАТИО ДА ЈЕ ФЛЕР ВЕОМА ОДЛУЧНА ДЕВОЈКА !
АЛИ ЈА НЕКУ ДА ПРОМЕНИМ КУРС !

У ТОМ СЛУЧАЈУ ПОВУКИ ЋУ РУЧКУ ЗА ИЗБАЦИВАЊЕ ПИЛОТСКОГ СЕДИШТА И ОБОЈЕ ЋЕМО ИЗЛЕТЕТИ НАПОЉЕ !

УБЕДИЛА СИ МЕ !
САД ТИ НЕ МОГУ НИШТА ЈЕР ЈЕ ИСПРЕД ТЕБЕ КОМАНДНА ТАБЛА, АЛИ КАД СТИГНЕМО У ИСТАМБУЛ...

КАДА СУ СЕ НАШЛИ ИЗНАД ГРУПЕ ОСТРВА У ГРЧКОЈ...
ПРИВАТНО ОСТРВО МОГ ПРИЈАТЕЉА НАЛАЗИ СЕ ТУ НЕГДЕ !

ЕНО ГА ! ОДГОВАРА ОПИСУ !

ТАДА ЈЕ ФЛЕР ПОВУКЛА РУЧКУ ЗА ИЗБАЦИВАЊЕ СЕДИШТА...
!?

А НА ОСТРВУ...
ГЛЕ ПА ТО ЈЕ ФЛЕР ! ПУНА ИЗНЕНАЂЕЊА КАО И УВЕК !

НИКОСЕ, ПОЂИ ЈОЈ У СУСРЕТ ЧАМЦЕМ !
ДА НАКСОСЕ !

ФЛЕР ЈЕ ОСТВАРИВАЛА СВОЈ ПЛАН !

НА ВРЕМЕ ЈЕ ПОВУКЛА РУЧКУ...

И УБРЗО...
ТАКИС НАКСОС ВАМ ЈЕ ЗАЖЕЛЕО ДОБРОДОШЛИЦУ, ФЛЕР! А ОВО ЈЕ ВАШ ПРИЈАТЕЉ ?...
... КОЈИ ЋЕ ЈЕ СТАВИТИ ПРЕКО КОЛЕНА, И ДОБРО ИСТУЋИ !

САМО МАЛО ДА ПРЕДАХНЕМ !
ЏОНИ, НАШЕМ ДОМАЋИНУ СЕ ТО НЕ БИ ДОПАЛО!

НАЈЗАД СИ СТИГЛА! ГОДИНУ ДАНА ЈЕ ПРОШЛО ОТКАКО СЕ НИСМО ВИДЕЛИ!
ПОЗВАО СИ МЕ ДА ТЕ ПОСЕТИМ И ЕВО ОДРЖАЛА САМ ОБЕЋАЊЕ!

НАС ДВОЈЕ ИМАМО ТОЛИКО ЗАЈЕДНИЧКОГ ТАКИСЕ!
А НАРОЧИТО ЉУБАВ ПРЕМА НАКИТУ!

ЗНАШ ЛИ ДА САМ КОЛЕКЦИОНАР?
ДА, РЕКАО СИ МИ!
СТАРА БОГАТА БУДАЛА!

МЕСТО КОЈЕ ЈЕ ФЛЕР ИЗАБРАЛА ЗА СВОЈЕ УТОЧИШТЕ, ЗАИСТА ЈЕ ИДЕАЛНО...

ЗАИСТА СИ ДИВАН ДОМАЋИН, ТАКИСЕ!
НАДАМ СЕ ДА ВАША ПОСЕТА НЕЋЕ БИТИ КРАТКА!
ЖАО МИ ЈЕ, АЛИ ЈА СЕ ОДМАХ ВРАЋАМ!

ПОРЕД ТОГА МОРАМ ДА ОБАВЕСТИМ ПОЛИЦИЈУ О СВОМ АВИОНУ КОЈИ СЕ СРУШИО!
АЛИ, МИ ОВДЕ НЕМАМО ТЕЛЕФОН!

АЛИ, ПРВО ПОГЛЕДАЈТЕ МОЈУ КОЛЕКЦИЈУ НАКИТА!
МОРАЋЕ НИКОС ДА ВАС ПРЕБАЦИ ЧАМЦЕМ!

ЗА ТО ВРЕМЕ ПОЛИЦИЈА ЈЕ ВЕЋ ОТКРИЛА ЏОНИЈЕВ АВИОН...
ПИЛОТ СЕ ИЗГЛЕДА СПАСАО ПОМОЋУ ПАДОБРАНА!

СТАРА ГРЧКА УРНА, НАЈЛЕПША НА СВЕТУ!
ПРОСТО ДА ТИ ДАХ ЗАСТАНЕ!

ПОГЛЕДАЈТЕ ОВУ ОГРЛИЦУ! ЊОМЕ СЕ НАЈВИШЕ ПОНОСИМ!

МАЛО ЉУДИ ЈЕ ВИДЕЛО ОВО РЕМЕК ДЕЛО!
ХМ, ОГРЛИЦА КОЈА ЈЕ НЕСТАЛА У ПАРИЗУ!

ЊУ ЈЕ НОСИЛА ЈОШ ЦАРИЦА ЖОЗЕФИНА!
НИЈЕ НИ ЧУДО ШТО ЈЕ ЉУДИ У ПОСЛЕДЊЕ ВРЕМЕ НИСУ ВИЂАЛИ!

У КАКВО ЛИ САМ ТО ДРУШТВО УПАО?
КОМЕ БИХ МОГЛА ДА ПРОДАМ ОВУ ОГРЛИЦУ! МАЛО ЈЕ КОЛЕКЦИОНАРА КОЈИ БИ МОГЛИ ДА ЈЕ КУПЕ!

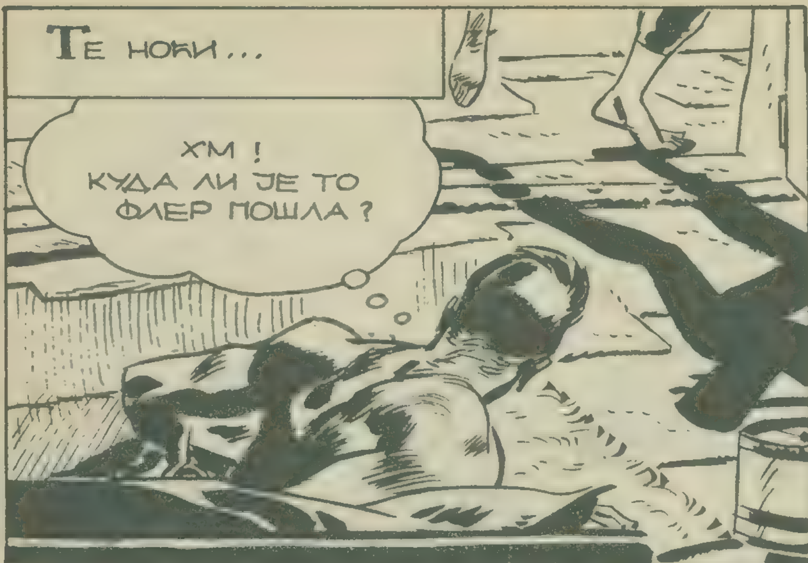

А НАЈЛЕПШЕ ОД СВЕГА ЈЕ ТО ШТО ТАКИС НЕ СМЕ ДА ПРИЈАВИ ЊЕН НЕСТАНАК!
НЕШТО СИ СЕ МНОГО ЗАГЛЕДАЛА ФЛЕР. НЕ ВЕРУЈЕМ ДА БИ ПОБЕГЛА С ВЕНЧАЊА...

...ДА ТИ ЈЕ **ОТАЦ** ПОКЛОНИО ТУ ОГРЛИЦУ!
ШТА? А МЕНИ СИ РЕКЛА ДА СИ СИРОЧЕ!
ЗНАШ, ТАКИСЕ, ЈА БАШ НИСАМ МНОГО ПОНОСНА НА СВОГ ОЦА...

?

СТИДИ СЕ ОЦА КОЈИ ЈОЈ ПОКЛАЊА ДИЈАМАНТЕ?
НЕ ГОВОРИМО ВИШЕ О ТОМЕ!
РЕЦИ МИ КАКО ЧУВАШ СВЕ ОВО БОГАТСТВО ТАКИСЕ?

МОРА ДА ИМАШ АЛАРМНЕ УРЕЂАЈЕ!
НЕ! ОСТРВО МИ ЈЕ ДОВОЉНА ЗАШТИТА! НИКО НЕ МОЖЕ ДА ПРИСТАНЕ ОВДЕ, А ДА МИ ТО НЕ ОТКРИЈЕМО!

ТЕ НОЋИ...
ХМ! КУДА ЛИ ЈЕ ТО ФЛЕР ПОШЛА?

ЏОНИ ЈЕ ПОШАО ЗА ЊОМ...
ШТА ЛИ ЈЕ ТО НАУМИЛА?

?
КО' МАЧКА ЈЕ!

ГЛЕ, ГЛЕ! НАМЕРИЛА СЕ НА ОНУ ОГРЛИЦУ!

ПРАВИ ЈЕ ПРОФЕ-СИОНАЛАЦ! ИМА СВЕ АЛАТКЕ ПОТРЕБНЕ ЗА ОБИЈАЊЕ!

ОЧИГЛЕДНО НЕ ВЕРУЈЕ ТАКИСУ ДА НЕМА АЛАРМНИХ УРЕЂАЈА ЈЕР ТО ПРОВЕРАВА ПОМОЋУ ДЕТЕК-ТОРА!

А ОНДА ЈЕ ФЛЕР ПРОНАШЛА ОНО ШТО ЈЕ ТРАЖИЛА...
АЛАРМНИ УРЕЂАЈ ИПАК ПОСТОЈИ!

ИСКЉУЧИЛА САМ ГА! САД САМО ДА ПРОВУЧЕМ РУКУ...
ТАКО ТО ВЕШТО РАДИ ДА МИ ЈЕ ЖАО ДА ЈЕ ПРЕКИ-НЕМ!

ЏОНИ ЈЕ ТЕК САДА СХВА-ТИО КО ЈЕ ФЛЕР...
ЛЕПА ФЛЕР ЈЕ КРАДЉИВАЦ НАКИТА!
20

И БАШ КАД ЈЕ УХВАТИЛА ОГРЛИЦУ...
КАКВА СПРЕТНОСТ!

...УПАЛИЛА СЕ СВЕТЛОСТ ИЗНАД ЊЕНЕ ГЛАВЕ...
?!
ЧЕСТИТАМ! ДА НИСАМ ПОСУМЊАО У ТЕБЕ, ФЛЕР, ТИ БИ МИ ЗАИСТА УКРАЛА ОГРЛИЦУ!

ТАКИСЕ! УХОДИО СИ МЕ!
ЛОПОВ НИКАД НЕМА ПОВЕРЕЊА У ДРУГЕ!

ТАКО ЗНАЧИ! А ЈА МИСЛИО ДА ЈЕ НАШ ДОМАЋИН ПОШТЕНИ, БОГАТИ, КОЛЕКЦИОНАР!

НИКАД ТО НЕ БИХ ПОМИСЛИЛА ЗА ТЕБЕ!
ВИШЕ СЕ НЕ БАВИМ ТИМЕ! ПОВУКАО САМ СЕ!
© King Features Syndicate, Inc. 1973 World

А БИО САМ ПРАВИ МАЈСТОР! САМО САДА ВИШЕ НИСАМ ТАКО ХИТАР КАО ТИ!

КАКАВ БИ СМО МИ ПАР БИЛИ! ЈА БИХ ПЛАНИРАО, А ТИ ОСТВАРИВАЛА МОЈЕ ИДЕЈЕ!
ДИВАН ПАР, НЕМА ШТА!

ЏОНИ ЈЕ ТОЛИКО ЗАПАЊЕН ОТКРИЋЕМ ДА И НЕ ПРИМЕЋУЈЕ ДА МУ ЈЕ НЕКО ИЗА ЛЕЂА...
НАКСОС ЈЕ ВЕЋИ ПРЕВАРАНТ ОД ФЛЕР!

ИЗНЕНАДА, СНАЖАН УДАРАЦ ОБОРИО ЈЕ ЏОНИЈА...
ДУМ!

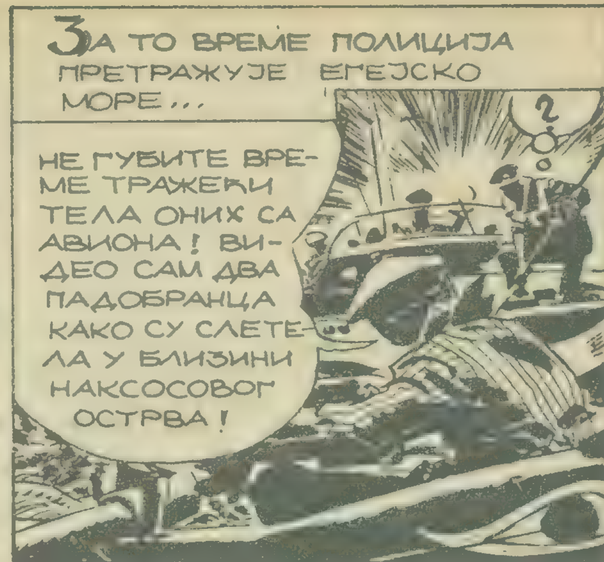

НИКОСЕ! ШТА СЕ ДОГОДИЛО?
ГОСТ ЈЕ ПРИСЛУШКИВ'О ВАШ РАЗГОВОР!

ШТА, ЗАР ДА ОН УПРОПАСТИ САВ МОЈ ВИШЕГОДИШЊИ ТРУД? НИКОСЕ, ОСЛОБОДИ ГА СЕ!

САМО ТО МОРА ДА ИЗГЛЕДА КАО НЕСРЕЋАН СЛУЧАЈ!

ИМАМ ИДЕЈУ! МОГЛИ СМО ДА СЕ УДАВИМО ПРИЛИКОМ СПУШТАЊА ПАДОБРАНОМ!
СЈАЈНА СИ ФЛЕР!

!НИКОСЕ, ОБУЦИ МУ ЊЕГОВО АВИЈАТИЧАРСКО ОДЕЛО!
atures Syndicate, Inc., 197? World rights reserved.

ЗА ТО ВРЕМЕ ПОЛИЦИЈА ПРЕТРАЖУЈЕ ЕГЕЈСКО МОРЕ...
НЕ ГУБИТЕ ВРЕМЕ ТРАЖЕЋИ ТЕЛА ОНИХ СА АВИОНА! ВИДЕО САМ ДВА ПАДОБРАНЦА КАКО СУ СЛЕТЕЛА У БЛИЗИНИ НАКСОСОВОГ ОСТРВА!

ЈЕДАН РИБАР ЈЕ ОБАВЕСТИО ПОЛИЦИЈУ О ОНОМЕ ШТО ЈЕ ВИДЕО...
ПУНОМ БРЗИНОМ КА НАКСОСОВОМ ОСТРВУ!

У МЕЂУВРЕМЕНУ...
ТИ ЋЕШ НАМ ФЛЕР ПРУЖИТИ АЛИБИ!
АЛИ, ТАКИСЕ!...

ТВОЈ ПАДОБРАН СЕ ОТВОРИО, А ЊЕГОВ НИЈЕ!
НЕ БОЈ СЕ! БИЋЕ ТО НЕСРЕЋАН СЛУЧАЈ!

НИКОС ЈЕ ЛЕПО УПАКОВАО ЏОНИЈЕВ ПАДОБРАН!

У ТОМ ТРЕНУТКУ...

СНОП СВЕТЛОСТИ ОБАСЈАО ЈЕ НИКОСА...
СТАНИТЕ! ПОЛИЦИЈА!

КАСНИЈЕ...
ДОБАР ПОСАО СМО ОБАВИЛИ! ПРОНАШЛИ СМО УКРАДЕНУ ОГРЛИЦУ И ФЛЕР БРЕНД ЗА КОЈОМ ЈЕ ИЗДАТА ПОТЕРНИЦА У ЦЕЛОМ СВЕТУ!
МОЈ ЖИВОТ ИЗГЛЕДА МАЛО ЦЕНИТЕ, ИНСПЕКТОРЕ ТЕОДАКИСЕ!
© King Features Syndicate Inc., 1973. World rights reserved.

НИ СЛУЧАЈНО! БИЋЕ ИМ СУЂЕНО И ЗА ПОКУШАЈ УБИСТВА!
КРАЈ

ТАЈНИ АГЕНТ ШЕПРТЉИЋ:

САН И ЈАВА

ЗВРРР!

КО ЛИ ЈЕ ТО?

МОРА ДА ЈЕ ШЕФ!

ДА ПРОВЕРИМ ЗА СВАКИ СЛУЧАЈ!

ХО, ХО, ХО! ЈАДНИ ШЕПРТЉИЋУ! НЕ МОЖЕШ ИЗБЕЋИ СУДБИНУ КОЈА ТЕ ЧЕКА!

ЕВО ТИ! ДАЈЕМ ТИ ПРИЛИКУ. ДА СЕ БРАНИШ!

НИКАД НИСАМ УЗЕО МАЧ У РУКЕ!

АЛИ ЈА САМ НЕУСТРАШИВИ ШЕПРТЉИЋ! ДАЈ ТАЈ МАЧ!

ЗВЕК! ЗВЕК!

ХО, ХО! ГОТОВ СИ!

РАЗОРУЖАН САМ! БИЋЕ БОЉЕ ДА БРИШЕМ ОДАВДЕ!

ДУМ!

УВЕК ЗАБОРАВИМ НА ОВАЈ СТАКЛЕНИ ЗИД!

МОЈ СИ, ШЕПРТЉИЋУ!

НИ СЛУЧАЈНО! ОВО ЈЕ МОЈА ЗАМКА С КРОКОДИЛОМ!

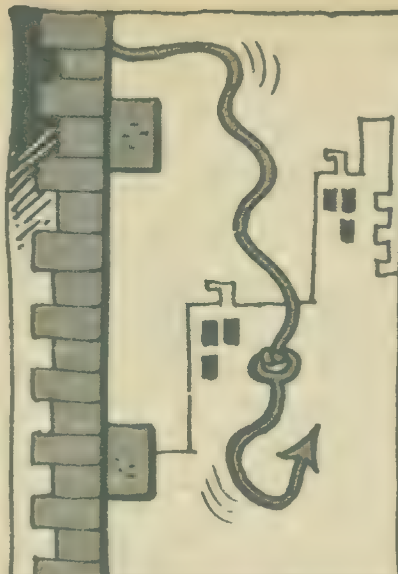
ШТА? ЈАДНИ МОЈ КРОКОДИЛЧИЋ!

ДУМ! ПЉАС! ТРАС!

НЕ ВРЕДИ ТИ ДА БЕЖИШ!

У ИДУЋЕМ БРОЈУ КОМПЛЕТАН СТРИП: **необична бића**

ПОПАЈ
BY BUD SAGENDORF

СПАНАЋ ЗА ДОРУЧАК?
ЈА УВЕК ИГРАМ НАСИГУРНО! НИКАД НЕ ЗНАШ КАКАВ ЋЕ ТИ ДАН БИТИ!
СПАНАЋ

А БЕЗ СПАНАЋА ДЕСНИЦА ТИ ЈЕ КО НЕНАПУЊЕНА ПУШКА!
МЉАЦ!
МЉАЦ!
?
?
СПАНАЋ

КАД СИ У ЖИВОТУ ЗАД'О НАЈЈАЧИ УДАРАЦ?
ХМ?? ТЕШКО ПИТАЊЕ!
СПАНАЋ

ЈЕДНОМ САМ ЗВЕКНУО ЦРНОБРАДОГ ГУСАРА...
ЈЕДНОМ ОПЕТ ХРОМОГ ДАБУ!
?
?
?
?

НЕ ЗНАМ! ТОЛИКО ЈЕ УДАРАЦА БИЛО ДА НЕ ЗНАМ КОЈИ МИ ЈЕ БИО НАЈЈАЧИ!

АЛ' РОДИТЕЉИ МОРАЈУ ДА ОДГОВОРЕ НА ПИТАЊА СВОЈЕ ДЕЦЕ!
ИЗВИЊАВАЈ!

ЕХЕЈ, БАЦО!
ЗДРАВО, ЖГОЉАВИ!

ДУМ

А МОЈЕ ПИТАЊЕ?
ПА САД САМ ТИ ОДГОВОРИО!
?
?
BUD SAGENDORF

АГА БРАНИ ДЕЧАКА

— ТО ЈЕ ДЕТЕ, А НЕ ХАЈДУК! — БИО ЈЕ УПОРАН ХАСАН-АГА. АЛИ, НЕКОЛИКО ТРЕНУТАКА КАСНИЈЕ УГЛЕДАО ЈЕ ЉУТИТОГ МУСЕЛИМА ЛАТИФ-ПАШУ КАКО ДОЛАЗИ С НАОРУЖАНИМ МОМЦИМА.

Пајсије Ристовић, игуман манастира у Трнави код Чачка, ухватио је и повезао ноћу 21. септембра 1814. године момке чачанског муселима Латиф-паше. Помагали су му Хаџи-Проданова браћа Михаило и Гаврило, Јосиф Алтобабић и калуђер Ђенадије. Истовремено је њихов гласник одјурио и обавестио Хаџи-Продана који је изјахао са муселимом Латифом да умирује још оно мало људи што се после пропасти првог српског устанка крило по шумама. По тами, Хаџи-Продан је дојахао у Трнаву. Тако је, изненада и без припреме, почела Хаџи-Проданова буна.

На сукоб код трнавског манастира Турци су одговорили уништавањем и убијањем свега што им се чинило опасним. У исто време, као најугледнији међу претеклим војводама, Милош Обреновић одбија понуђено вођство и заједно са Турцима али са својим људима језди Србијом смирујући устанак, уверен да још није време за борбу. Али, Србијом је поново харала смрт. Сулејман-паша, београдски везир, и Ћаја-паша нарочито су се били окомили на сроднике Хаџи-Продана, зачетника буне.

Крвопролиће и пљачку гледао је и чачански Турчин Хасан-ага Тоска, добар пријатељ игумана Пајсија. Знао је за везивање муселимових момака и видео је побуну. **Дознао је да је Пајсијев старији брат Димитрије ухваћен у Трнави, окован и одведен у Београд. А кад је чуо да је Стеван, тринаестогодишњи брат игумана Пајсија успео да умакне и да се крије у Јежевици, Хасан-ага је ступио у акцију.**

Дечак је био бистар и добар ђак у манастиру. Због свега тог, а и због Пајсија, Хасан-ага је волео Стевана. Једног дана оде у Јежевицу, пронађе дечака и доведе га себи. Није желео да дете страда невино.

ДА ИХ ОДБИЈЕМО!

Међутим, то је некако чуо и муселим Латиф.

— Хасан-аго, даћеш ми тог момчића!

— То је још дете, муселиме — мирно одговори Хасан-ага — **и ја нећу дати да пропадне.**

— Ти чуваш хајдучку крв! — плану муселим.

— То је дете — исправи га Хасан-ага — **а не хајдук. А моја је вера тврђа од твоје** — заврши ага знајући да му његов неокрњени углед међу чачанским Турцима дозвољава да овако разговара са муселимом.

Увређен, муселим Латиф је беснео, али дечак је ипак остао код аге.

— Даћеш га, аго! — љутито рече Латиф.

— Дођи, па га сам узми! — одврати упорни Хасан-ага.

Тако се и разиђоше.

Али, док је ага улазио у кућу, угледа муселима како се враћа са наоружаним момцима. Хасан-ага пљесну рукама и његови одани момци дотрчаше.

— Да их одбијемо — нареди ага.

И браниоци заузеше своја места.

— Хасан-аго — повика испред куће муселим — **предај каурина и хајдука!**

— Код мене нема хајдука — одговори Хасан-ага — **а верна царева раја има права на живот.**

Латиф на то опали први. Огласише се и пушке његових момака. Са зидина Хасан-агине куће одговорише куршумима. Пуцњи учесташе са обе стране. Латифа је све више обузимао бес и нападо је све чешће. Али тврди зидови Хасан-агине куће су одолевали, а његови момци су се борили срчано и гађали добро. Муселимови редови почеше да се проређују. Спусти се и први мрак.

КАЗНА КОД КУЛЕ НЕБОЈШЕ

Било је мртвих и рањених и Хасан-ага виде да дечака не може да сачува у својој кући. И док је Латиф био забављен рањеницима и смишљањем нових напада у свануће, Хасан-ага изведе по мраку дечака крадом из куће а затим и из Чачка и после га у Топлицу где је имао другу кућу.

Ускоро је настала и 1815. година. Плануо је и други српски устанак. Милош Обреновић, који је неколико месеци раније гушио буну, сада је предводио чете устаника. Хасан-ага је морао да напусти Чачак. Отишао је у Топлицу. Седео је и чекао да се све смири па да се врати у Чачак. А кад је видео да је повратак још далеко, позвао је малог Стевана и рекао му:

— Настала су друга времена. Сад је моје место овде, а ти треба да се вратиш кући. Можда ћеш неког наћи...

Тако су се растали.

Код куће је дечак нашао само мајку, седу и изнемоглу. Својим очима гледала је у Београду, где је ишла да тражи спас за своје заробљене синове, како код Небојше куле прво њеног Пајсија а затим и Димитрија, живе набијају на колац.

М. С.

МИЛОМ ЗАТОЧЕНИЦИ

У једном немачком граду 96 мушкараца и жена од 50 до 67 година и 48 девојака од 16 до 23 године затворени су у једном противатомском склоништу и у њему провели шест дана и ноћи. За то време свако од њих је изгубио по најмање четири килограма, а жеља за читањем и писањем почела је да опада већ после другог дана. Ипак, примећено је да су за то време жене испољиле већу потребу за кретањем и физичким вежбама док је дисциплина пре попустила код мушкараца. У току последњих 36 часова код свих „заточеника" испољила се забрињавајућа агресивност и депресија.

ДОЛЕ МИШЕВИ!

Једна британска компанија усавршила је електронски апарат који ће добро доћи за борбу против — мишева. Апарат треба да спречи ове глодаре да у пустињама Средњег истока прегризају електричне каблове који повезују емисионе станице.

Откривено је да мишеви улазе у цеви са кабловима, ту гризу најлонску облогу и тако проузрокују кратке спојеве. Уређај је заснован на систему звучних таласа, тако што се дуж каблова емитују ултразвучни тонови који растерују мишеве. Овај мали одашиљач може да се користи и у складиштима хране у којима се звук преноси преко серије малих појачивача.

Богиња из канализације

ГЛАВА ЏИНОВСКЕ СТАТУЕ АТИНЕ ОТКРИВЕНЕ ПРИЛИКОМ ПРЕКОПАВАЊА ЈЕДНЕ УЛИЦЕ У ПИРЕЈУ

СВЕ ЈЕ УПУЋИВАЛО НА ТО ДА СЕ СТРАШНА ДРАМА ОДИГРАЛА У ПИРЕЈСКОЈ ЛУЦИ ПРЕ ДВЕ ХИЉАДЕ ГОДИНА, АЛИ КАКВА?

Била је субота, 18. јул 1959. године. У Пиреју убитачна летња врућина, али радови око поправке канализације били су започети и морали су да се наставе. Андреас Сакелион и Николаос Кордонорис упирали су у своје бушилице док им се зној сливао низ лица поцрнела од сунца и прашине. Одједном се све утиша: нагнути над рупу радници су са чуђењем посматрали бронзану руку која се помолила из тврде, исушене земље!

Одмах су обавестили свог надзорника, а овај Деметра Каладониса, кустоса археолошког музеја удаљеног једва стотињак метара одатле. Он је сместа дојурио и копање је настављено, наравно без бушилице. **Упркос врућини и нестрпљењу, требало је радити без журбе, уз све оне прецизности ко је захтева археолошко ископавање.**

Ускоро се из земље појавила и друга рука, а за њом и тело џиновског кипа коврџаве косе. Поред њега је лежала статуа жене изванредне лепоте, а крај њених ногу налазили су се остаци штита некада прекривеног кожом.

Гомила света све је више расла и сигурно се већ неколико хиљада људи тискало око места где се копало када је, око пет сати по подне, главни археолог наредио да се престане и да се ископани предмети пренесу у музеј. **Камион на који су кипови натоварени с муком је прокрчио пут до зграде музеја.**

Сахрањени у пепелу

Наредних дана копања су настављена уз све већи прилив народа. Сада је био присутан и Јован Пападимитриу, директор одељења за атичке старине, а помогао му је Ефтимиос Мастрокостас. Јер, овако нешто ретко је чак и за Грчку која је за археологе права ризница.

Тачно недељу дана после проналаска два кипа из земље су почели да се помаљају бронзани набори са хаљине трећег, џиновског женског кипа постављеног на леђа.

Како је откопавање напредовало, димензије тог кипа све више су запањивале. Очигледно, било је то колосално дело и археолози су неми од дивљења, посматрали како се из земље помаљају делови изванредно очуваног кипа.

Када је поред њега пронађен још један, помислили су да је реч о групи. Али, скулптуре су припадале разним епохама и археолози су још у току ископавања почели да расправљају о том необичном открићу.

Први кип била је џиновска Атина, висока 2,80 метара, а други, готово упола мања, Артемида, коју је већ била захватила корозија тако да су јој се руке у току ископавања сломиле.

Осми дан носио је можда највеће изненађење: поред Атинине главе појавило се раме женске, једине мермерне статуе, за коју нико није знао да каже ко је.

Најзад је ископана и једна бронзана позоришна маска и две главе Хермеса.

Каква археолошка жетва за само неколико дана! Човек се запањи при помисли да су сви ти кипови лежали читаву вечност ту, надомак руке: само 85 сантиметара испод земље.

Археолози су утврдили да су сви били пажљиво поређани у одаји танких зидова, не дужој од 6 метара. То је, без сумње, било спремиште које се налазило у близини луке и **вероватно су ова ремек-дела античке уметности чекала укрцавање на неки брод. Али, танак слој пепела и нагорелих крпа, као и једна рука првог кипа поцрнела од пламена, говорили су о драми која је то спречила. Тако је зграда у којој су се налазили, пошто је изгорела, постала њихов гроб за следећих две хиљаде година.**

Пљачка на брзину

Мада су први пронађени кип и Атина најзначајнија открића овог налазишта, бронзани кип девојке пронађене првог дана као и мермерна статуа жене, висока само метар, представљају велику загонетку. Није могуће одредити ко су оне и многе претпоставке исплеле су се око њиховог порекла. Неки археолози виде у првој Артемиду, а други, као Пападимитриу, богињу трагедије Мелпомену, што се чини вероватније делом и због присуства позоришне маске.

Овај коме су скулптуре припадале, по свему судећи, умео је да изабере: све су то била ремек-дела. Али, како она не чине целину, намеће се закључак да их није сакупио колекционар, него неко ко их је узимао на брзину, да би их што пре укрцао на брод и однео. Значи, отимица!

Једини траг који упућује на датум те огромне пљачке јесте метални новац пронађен на истом месту. На њему су приказани Зевс са громом и Атина са шлемом, као и звезда између два полумесеца. Зевс је имао лик Митридата Великог: **такав новац производио се 87. до 86. године пре нове ере. А то је била година када је Сула опљачкао опседнуту Атину!**

Овај хладнокрвни римски тиранин опсео је Атину и Пиреј 87. године пре н. е. Два града одолевала су све до наредног пролећа, Акропољ и нешто дуже. Коначно је Сула ипак заузео Атину уз много крвопролића и ужаса, о чему су остала сведочанства тадашњих историчара: ушао је у град уз звуке труба и дивљачке повике војника који су на атинским улицама направили праву кланицу.

Сула је Пиреј немилосрдно разрушио.

Није поштовао чак ни храмове, па су тако опљачкани Епидаурус, Делфи и Олимп. Из Пиреја је приграбио за себе велику и веома богату библиотеку у којој су се налазила дела Аристотела и Теофраста и однео је у Рим.

Све говори у прилог претпоставци да су и кипови пронађени 18. јула 1959. године део опљачканог блага које из неких разлога није стигло да буде укрцано на брод. Можда зато што је Сула био присиљен да се хитно врати у Рим, па се није обазирао на све драгоцености које је опљачкао јер је њих било толико да је понешто могао и да остави! Предност су, као и увек, имали сребро и злато. А пожар који је избио случајно или намерно, сахранио је кипове за будућих 2000 година...

М. К.

МАЦА

АЛА КИША ПАДА... ДАН К'О СТВОРЕН ЗА ДОБРУ КЊИГУ!

ГДЕ ЈЕ ОНА НОВА КЊИГА „УБИСТВО У ЛУЦИ" КОЈУ САМ КУПИО НЕ-ДАВНО?

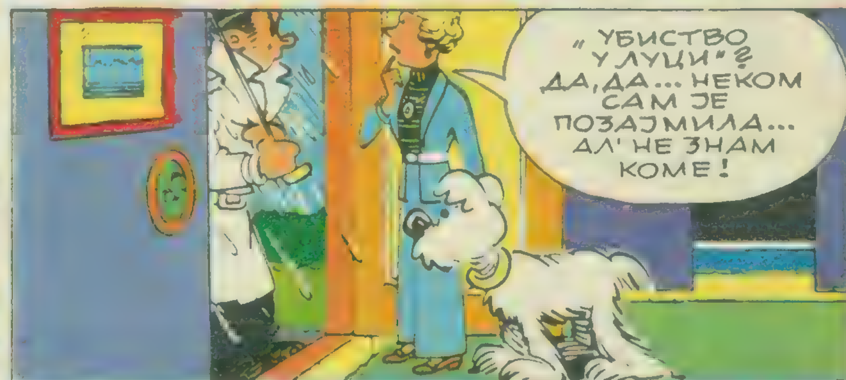

ЦАП!
ЗНАМ! ПО-ЗАЈМИО САМ ЈЕ ЈОЦИ!

ЈОЦО, ОНА КЊИГА КОЈУ САМ ТИ ДАО... „УБИСТВО У ЛУЦИ"?

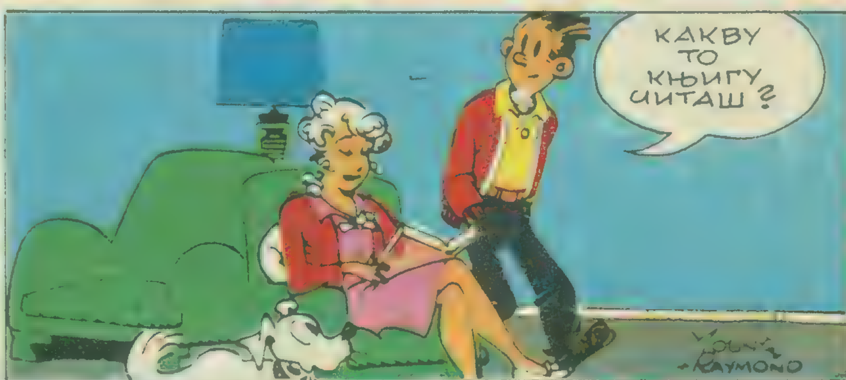

ОДАВНО САМ ЈЕ ПРОЧИТ'О И ДАО ПЕРИ!

ДА, ДА! БИЛА ЈЕ КОД МЕНЕ... АЛ' ДАО САМ ЈЕ ЦАЦИ!

МОГ'О БИХ ДА НАПИШЕМ КЊИГУ О ТОМЕ КАКО ДА ЧОВЕК ДОЂЕ ДО **СВОЈЕ** КЊИГЕ!

„УБИСТВО У ЛУЦИ"? ДА, ДА... НЕКОМ САМ ЈЕ ПОЗАЈМИЛА... АЛ' НЕ ЗНАМ КОМЕ!

ШТА ЋУ... МОРАЋУ ДА ГЛЕДАМ ТУ ДОСАДНУ ТЕЛЕВИЗИЈУ!

КАКВУ ТО КЊИГУ ЧИТАШ?

„УБИСТВО У ЛУЦИ"! ПОЗАЈМИЛА МИ ЦАЦА!

АКО ОД МУКЕ НЕ ОЋЕЛАВИМ... СИГУРНО ЋУ ОСЕДЕТИ!

МУЗИЧКА ПОШИЉКА

50396 Ацо Симоновски: Мирвета...
50397 Ацо Симоновски: Ја нисам богат...
50398 Ђуза Стојиљковић: Мелодије из Позоришта у кући
51567 Оливера Катарина: Вуди мој...
51574 Ацо Симоновски: Збогом, Акрополис...
51587 Рафко Игролич: Кармен...
51601 Маја де Радо: Мудра Манде...
51609 Лола Новаковић: Мисли на мене...
51612 Црни бисери: Луталица...
51613 Ганеша: Пут...
51616 Драган Антић: Мој дом...
51619 Радмила Караклајић: Љубави...
51624 Лола Новаковић: Елдорадо...
51625 Сенка Велетанлић: Сањам те...
51627 ВИС „СОС": Стари сат...
51629 С времена на време: Повратна карта...
51631 Косовски божури: Без тебе, драга...
51641 Боки Милошевић: Кораци...
51643 Душан Прелевић: Тајна...
51644 Лари Наное: Не брини, љубави моја...
51645 Љиљана Петровић: Мама...
51646 ВИС „Атласи": Једна мала...
51648 Седморица младих: Сачмова успаванка...
51650 Здравко Стојановић: Млада си...
51654 Миша Керкез: Обичан човек...
51656 Сенка Велетанлић: Није лако бити птица...
51658 Лутајућа срца: Они су се заволели...
51660 Драган Мијалковски: Моје сунце...
51663 Зоран Миливојевић: Растанак...
51664 Газменд Паласка: Једна дивна плава жена...
51667 Тихомир Бралић: Без твоје љубави
51670 Поп Шоу: Чаробан град...
51671 Jusuf Bardu Gërvalla: Човече, где си...
51682 Ансамбл „Хидера": Море...
51683 Нада Кнежевић: Мир...
51685 Микан и рођаци: Надигравање...
51686 Ганеша: Галебов лет...
52006 Влада и Бајка: Док те гледам...

Ексклузивно за читаоце Политикиног забавника!

ВЕЛИКИ ПОПУСТ: свака од плоча које доносимо на овој страни стаје — само 6,00 динара!

Пружамо вам изузетну прилику да преко нашег листа набавите грамофонске плоче и попуните своју дискотеку.

Малопродајна цена сингл-плоче је 16,00 динара. Међутим, ако одаберете 10 плоча, објављених у овом броју Политикиног забавника, онда је цена 60,00 динара, односно — 6,00 динара по комаду!

На наруџбеници треба да наведете најмање 10 плоча које желите да купите, а платићете поштару кад вам их донесе. Наруџба не може бити мања од 60,00 динара јер паковање и поштарину не плаћате ни шега ми.

СПЕЦИЈАЛНО ЗА ОВУ ПРИЛИКУ!

52556 Лутајућа срца: Јефимија...
52562 Мики Јевремовић: Кад бих знао да је сама...
52564 Лутајућа срца: Балада о барби...
52565 Нина Спирова: Због свега оног што је било...
52580 Срђан Марјановић: Први пут сретни...
52583 Лиљана Петровић: Трава коју газиш...
52584 Зоран Лековић: Дај ми руке своје...

52586 Сека Којадиновић: Воли ме...

51655 Виљана Петровић: Мислим да те волим...

51669 Група Заједно: Визија...

НИЈЕ ЛАКО БИТИ ПТИЦА...

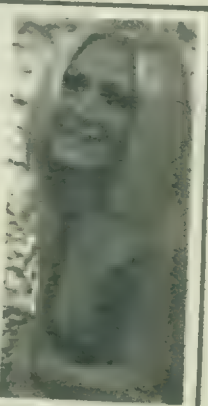
52591 Тамара и Ненад: Акониси веровала...
52592 Радмила Караклајић: Волећу и сутра...
52594 Јадранка Стојаковић: Живот пише романе...
52596 Лутајућа срца: Последње јутро...
52607 Драган Мијалковски: Тај живот наш...
52538 Мирољуб Марковић: Мали дом...
52539 Лутајућа срца: Сан...
52540 Драган Антић: Ко те буди...
52541 Оне и они: Море и морнари...

52545 Боба Стефановић: Клечим и молим:

52605 Ева Сршен: Лепа љубезен...

51602 Светлана Стојић: Верујем у љубав...

2

Политикин забавник
11001 Београд, Македонска 29

НАРУЏБЕНИЦА

ЗА ГОТОВО неопозиво поручујем плоче под бројевима:

____

____

за укупну суму од ———— динара коју ћу платити поштару кад ми их донесе (поузећем).

____
(Име и презиме)

____
(Поштански број и место)

____
(Улица и број)

(Датум) (Потпис)

Наруџбеницу попуњава лице које ће платити плоче.

ВЕК КРИ

Крајем 18. века женска одећа је изашла као победник из вековима дугог такмичења између женске и мушке моде. И док су се фракови и реденготи повлачили у дубоку таму црних и мрких боја, у којој ће провести следећих сто педесет година, у салонима и на шеталиштима процветале су кринолине и зашаренили се официрски мундири.

Још почетком 18. века један забринути коментатор забележио је у лондонском „Спектејтору": **„Сукње, за које смо, уосталом, већ дуго сумњали да су предмет чудних догађаја, почеле су последњих година да се надимају до неслућених размера... Ако се надимање настави, на улицама ускоро неће бити места за пролаз!"** И заиста, предвиђања су се обистинила. Моћне жичане конструкције и тешки брокати закрчили су пролазе, смањили животни простор посетилаца балова и учинили кочије претесним. Пале су и прве жртве: госпођа Лујза де Биси подлегла је 1737. у 111. години, борећи се са страховитом арматуром која је требало да јој омогући стас „као у осе".

Многи талентовани проналазачи окушали су срећу са овим стравичним конструкцијама — резултат тога било је право богатство решења и облика „панира": велике даме и глумице могле су да уживају у „кријарима" — на рочитим конструкцијама које пуцкетају при ходу, љубитељке Венеције могле су да бирају **„панир ан гондол"** (сл. 1), оне опрезне — „геридон", који је имао добру особину да у сваком положају изгледа као да особа која га носи стоји, и много, много других.

Године 1760. дворски кројач Памар пронашао је систем кринолине који се могао носити без металног „панира" (сл. 2). То је била права револуција: када је Марија Антоанета одбацила „панир", избио је скандал и краљичина репутација је имала много оштрих критичара. Карактеристична неформална мода, рођена на шеталиштима, по бањама и на хиподроми-

НОЛИНА

ма (сл. 3) обележила је крај 18. века величанственим шеширима који би, да још имају свећице, изгледали као праве рођенданске торте.

Почетком 19. века, повратак античким узорима нашао је захвалну публику међу припадницима виших слојева, поклеклим под тешким теретом кринолина. После тешких „панира“ и пространих кринолина, танке силуете високо подигнутог струка деловале су некако интимно — као у спаваћици (сл. 4, 9. и 10). Но, ова мода, која се поклапа по трајању са успоном и падом Наполеона, није надживела Императора и његову визију античког царског Рима.

Већ двадесетих година, струк се вратио на своје природно место, али је то платио строгим затвором у стегама кругих корсета, притегнутих до крајње границе издржљивости (сл. 5. и 11).

Четрдесетих година, под утицајем романтичарских дела Игоа, Скота и Диме, јавља се нова тенденција ка наглашеној невиности изгледа и тајанствености појаве: Пронађен је шешир за сваку прилику који, по идеји коњског оглава, даје могућност гледања само право, а у исто време чини лик из готово свих углова несагледљивим (сл. 12).

Средином века моду диктира Ворт, париски кројач царице Еугеније. Његове кринолине поново су учиниле свет претесним (сл. 6 и 7).

Најзад, седамдесетих година, од кринолина остаје само наглашени задњи део, такозвани „турнир“ (сл. 8, 13 и 14), а боје постају много мирније и тамније. Епоха којој печат даје краљица Викторија остаће дуго обележена њеном удовичком црнином као бојом отмености и елеганције.

Крајем 19. века индустријски полет који је већ довео до масовне производње текстила и одеће, као и повећане могућности комуницирања међу народима, дозволили су бржу промену модних токова. Главне карактеристике свог периода — наглашена отменост и свечан изглед — задржаће се све до краја викторијанске и едвардијанске ере, у првој деценији 20. века.

ХИТ СТРАНА

листе

ДОМАЋА ЛИСТА

1) У КАМЕНУ ПЈЕСМА ПИШЕ — Мики Јевремовић — ЈУГОТОН
2) ШЈОР БЕПО КАПИТАН — Про арте — SUZY
3) СВИРАЈ МИ, СВИРАЈ — Тереза Кесовија — ЈУГОТОН
4) КАД ЈЕДНОМ ЗАЖЕЛИШ — Златко Пејаковић — ПГП РТБ
5) СКАЛИНАДА — Оливер Драгојевић — ЈУГОТОН
6) ЛУДУЈ С НАМА — Септембар — ЈУГОТОН
7) НОЋ ТИ ДИРА КОСЕ ЦРНЕ — Мишо Ковач — SUZY
8) ПЛЕЈБОЈ — Тихомир Поп Асановић — ЈУГОТОН
9) ГДЕ СИ БИЛА, ЛЕПА КЕЈО — Сунцокрет — РТВ ЉУБЉАНА
10) ТАЧНО У ПОДНЕ — YU група — ЈУГОТОН

ПРО АРТЕ

Једна од најсимпатичнијих личности домаће забавне музике свакако је Владимир Савчић-Чоби који својим наступима на концертима плени публику свих узраста. То је доказао и недавно на Фестивалу забавне музике у Сплиту где је за шармантну интерпретацију композиције „Шјор Бепо капитан" побрао дуготрајни аплауз. Обучен у капетанску униформу, Чоби је знао како да освоји сплит ску публику, али не и струч ни жири који му је доделио трећу награду. Али и поред тога он и чланови његове групе ПРО АРТЕ могу бити задовољни јер је композиција нашла прави пут до слушалаца о чему најбоље сведоче честа емитовања на радио-програмима.

Иначе, популарни Чоби тренутно се налази у Загребу на одслужењу војног рока. Захваљујући разумевању војних власти и старешина, он је у могућности да са композитором Ђорђем Новковићем припрема нове композиције које ће се већ првих јесењих дана наћи на плочи. По изласку из Армије, у новембру месецу Чобију предстоји одлазак у Америку где ће се са саставом ПРО АРТЕ представити тамошњој публици и нашим исељеницима. Програм за ове концерте увелико се припрема. У програм је укључен низ старих хитова који су га прославили, али и потпуно нове нумере међу којима ће се, разумљиво, наћи и летњи хит „Шјор Бепо капитан".

ПЕСМА за ову недељу

ШЈОР БЕПО КАПИТАН

Текст: Жељко Сабол
Музика: Ђорђе Новковић
Извођач: Владимир Савчић-Чоби и Про арте

Прича ми је шјор Бепо
Бепо капитан
ћа је било оних дана
кад је бија млад.

Спат би поша у зору
зна то цили свит
свака жена ћа је дошла
литоват у Сплит

Сви су момци фини били
кратке косе и без браде
по галама и на риви
пивали су серенаде.

Сињора, бела ћао
сињора, бела ћао
ја ћу вас пратит свуд
срце ми пара груд.

Сињора, бела ћао
сињора, бела ћао
тамо где месец спи
пођимо ја и ви.

БЕРЗА ПЛОЧА

Мењам албум групе БИЈЕЛО ДУГМЕ: „Шта би дао да си на мом мјесту" за други албум групе BAD COMPANY. Моја плоча је веома добро очувана.
Никола Лековац
Лењинова 2/5
38000 Приштина

Продајем следеће плоче: STEVE MILLER BAND — »The Joker« (100 дин); THE STRAWBS — »The Strawbs one«, (70 дин.): JOAN BAEZ — »Here's to Life« (50 дин.) THE STRAWBS — »From the Witchwood« (60 дин).
Бранислав Надаш
J. Поповића 37
56223 Борово

Мијењам слиједеће одлично очуване плоче и омоте: 10CC — »Life is a Minestone« и »Art for Art Sake«; SLADE — »In for a Peny«; YES — »And you And J«; DAVID BOWIE — »Space Odity« — за одлично очуване плоче групе SWEET и то за слиједеће »Blockbuster«, »Ballroom Blite« и »The si Teen«.
Димитрије Дмитровић
В.П. 7640/2
51002 Ријека

Продајем ЛП плоче следећих рок-група: DEEP PURPLE, BLACK SABBATH, URIAH HEEP, MOUNTAIN и сл.
Братислав Николић
Ђорђа Крстића 27
18000 Ниш

ЧИТАОЦИ ЈАВЉАЈУ...

ВЕСТИ ИЗ ЗАВИДОВИЋА

Вокално-инструментални састав BUFF из Завидовића тренутно је по популарности први на ранг-листи у добојском крају. Чланови ВИС BUFF били су до сада учесници неколико емисија за младе НА ТИ — РТВ Сарајево, као и забавно-музичке емисије за младе Радио-Београда и Радио- Сарајева. Велики успјех постигли су и на гитаријади у Зајечару гдје су у конкуренцији од 23 састава освојили прво мјесто.

СТРАНА ТОП-ЛИСТА У ДОМАЋОЈ ПРОДУКЦИЈИ

1) YESVERDAY — The Beatles — ЈУГОТОН
2) SATISFACTION — Rolling Stones — ЈУГОТОН
3) FERNANDO — Abba — ПГП РТБ
4) PINBALL WIZZARD — Elton John — ЈУГОТОН
5) YUPI DU — Adriano Celentano — ПГП РТБ
6) SUNSHINE DAY — Osibisa — ЈУГОТОН
7) YOU SEE THE TROUBLE WITH ME — Barry White — ПГП РТБ
8) SAY HELLO — Chocolate Menta Mastic — ПГП РТБ
9) RIGHT BACK WHERE WE STARTED — Maxine Nightingale — РТВ ЉУБЉАНА
10) NO REGRETS — Walker Brothers — ПГП РТБ

ФРАНЦУСКА

1) SILLY LOVE SONG — Les Wings
2) RADIOACTIVITY — Kraftwerk
3) FOOL TO CRY — Rolling Stones
4) FERNANDO — Abba
5) RIGHT BACK — Maxime Nightingale
6) GET UP AND BOOGIE — Silver Convention
7) MOOVIE STAR — Harpo
8) COULD IT BE MAGIC — Donna Summer
9) MUSIC — John Miles
10) SUPER BIMBO — Venus Five

Репертоар ВИС BUFF углавном је ограничен на солистичке композиције за младе и на композиције које стварају Златомир Плавшић и Бранко Дабић, чланови састава. У ове љетње дане чланови ВИС BUFF забављају младе Добојлије, приређујући за њих субтом и недјељом у љетњој башти КУД „Исмет Капетановић" игранке.

На крају да вам представимо чланове састава. То су: Златомир Плавшић, соло-гитара; Бранко Дабић, бас-гитара и вокални солиста; Виктор Младиновић, вокални солиста; Владо Михић, бубњеви и Горан Топић, оргуље.

Златко Мишковић
М. Купреса 84
74000 Добој
(Хонорар: 50 дин.)

НОВЕ ПЛОЧЕ ПРОДУКЦИЈЕ

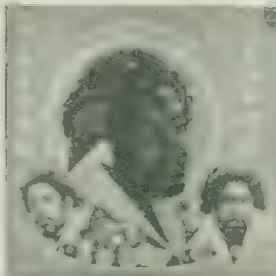
SLADE

Популарна тинејџерска група SLADE недавно је издала своју нову ЛП плочу. Плоча носи назив »Nobody's Fools« и садржи једанаест нумера од којих издвајамо насловну композицију »Nobady's Fools« и нама већ добро познату хит-нумеру »In For a Penny«.

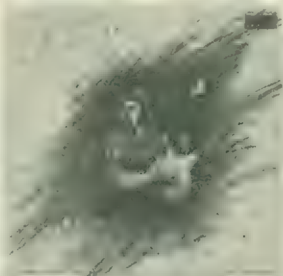
BARRY WHITE

Врсни тамнопути музичар Бери Вајт представља нам се новом великом плочом »Can't Get Enough«. На плочи се налази седам композиција које ће задовољити поклонике ове врсте музике.

DEMIS ROUSSOS

Популарни певач грчког порекла Демис Русос представља се на домаћем тржишту још једном великом плочом. Ту се налази и неколико нових песама које су према оценама музичких стручњака стандардно доброг квалитета.

RORY GALLAGHER

Лонг-плеј плоча Рори Галахара са осам композиција је једно од најбољих његових остварења. У пратњи малог састава двојице бубњара, басисте и кибордс инсрументалисте, Рори Галахер, који пева и свира гитару, постигао је на плочи изврстан звук.

ХИТ-ТЕЛЕГРАМИ

ВАН МОРИСОН најавио је свој дефинитиван повратак у Лондон да би, како он каже, „поново пронашао своје изворе рок-ен-рола".

Изгледа да ће се ПИТЕР ГРИН вратити ФЛИТВУД МЕКУ који је он основао 1967. Само, колико ће то потрајати?

ЏЕФ БЕК најавио је свој разилазак од РАУНД-ХАУСА (неће више да плаћа њихове дугове).

ЈАН ХАНТЕР свуда прича да он пише „боље баладе од Боба Дилана".

Само недељу дана по објављивању, плоча „Рокс" групе АЕРОСМИТ продата је у златном тиражу.

СТЕПЕН СТИЛС, који се припрема за низ концерата у САД са Нилом Јангом, отказао је своју турнеју по Европи.

Међу многобројним слушаоцима концерта ВИНГСА, који је одржан у Медисон Сквер Гардену, примећени су и ИГЛСИ са Џое Велшом.

СТИВИ ВОНДЕР и Џемс Тејлор заједно су написали песму под насловом: „Не буди тужан".

ЏЕТРО ТАЛ не прихвата концерте на отвореном.

РОКСИ МЈУЗИК је на ивици распада: Фил Манзарана је отишао...

ЛЕД ЦЕПЕЛИН ће се појавити на сцени у Вемблију у току месеца августа.

Прича се да концертима БОБА СЕГЕРА присуствује и по 80.000 слушалаца.

Говори се о припремама за џиновски концерт који би био одржан у Вемблију: учествовали би ЏОНИ КЕШ и многи познати певачи.

АФРИК СИМОН (AFRIC SIMONE)

ажљивим слушаоцима радио-програма последњих неколико месеци вероватно није промакла једна симпатична композиција веома наглашеног ритма. То је песма „Рамаја" коју интерпретира нама непознати Африк Симон. Овај тамнопути певач, који има 28 година, рођен је у Мозамбику, афричкој земљи која је светској поп-музици дала неколико врсних музичара. Од ране младости пева у разним групама али пуну афирмацију стиче тек недавно

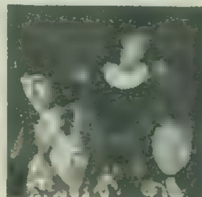
када је одлучио да се настани у Лондону. Његова прва синг-плоча са композицијама »Ramaya« и »Hafanana«, музички готово идентичне, убрзо постаје светски хит. Тренутно се ова песма налази на топ-листама Енглеске, Белгије, Француске, Италије и Холандије, а однедавно плоча је почела да се продаје и у Сједињеним Америчким Државама.

До сада је Африк Симон у неколико наврата својим шоу-наступима одушевио и телевизијске гледаоце у тим земљама. Како се сазнаје, за јесен припрема свој први албум и креће на турнеју по Европи.

ПОП-ВЕСТИ

Френк Запа (Frank Zappa) постао је нови продуцент групе ГРЕНД ФАНК (Grand Funk). Тренутно је Френк издао свој солистички албум под називом »Night of the Iron Sausage« (Ноћ гвоздане кобасице) који је снимљен на основу његових доживљаја са последње турнеје по СР Немачкој. После овога Френк ће се посветити продуцентским пословима.

Група КВИН Queen) има много разлога да буде задовољан успесима постигнутим у последње време. Фред Меркури и другови добили су за албум „Ноћ у опери" платинасту плочу, а на последњим концертима одржаним у току лета били су од публике веома добро примљени.

ЈАН АНДЕРСОН (JAN ANDERSON)

Шеф групе ЏЕТРО ТАЛ (Jettro Tuhl) Јан Андерсон поред музике у којој се до сада безброј пута доказао има још једну велику љубав. Његова слабост су брзи мотоцикли којих у својој гаражи има — седам. О тој својој љубави сам Јан каже: „Још као дечак волео сам брзу вожњу и моторе. Међутим, новац нисам имао да их набавим. тако да сада кад год наиђем на неки допадљив модел одмах га купим. Радо бих учествовао на правим мото-тркама. али за сада је то неизводљиво због мог животног осигурања које је веома високо и ниједна осигуравајућа фирма не би пристала да се такмичим. Због тога кад год имам слободног времена седам на мотор и возим се дивним пределима Бакингамшира. Жалим само што нисам млађи јер би се, бар тако мислим, без размишљања одлучио за трке, а не да путујући из града у град увесељавам друге".

про арте
шјор бепо капитан
Снимио: М.Исаиловић
Политикин
Забавник

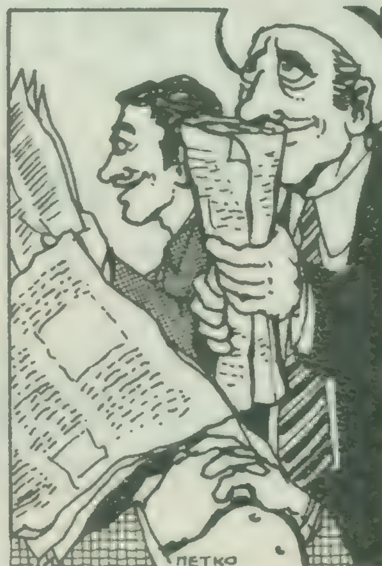
ЗАНИМЉИВОСТИ

Живе копче

У модерним болницама после операције хирург ставља копче на кожу болесника. У неким племенима Африке и Централне Америке врачеви решавају то питање тако што металне копче замењују главама инсеката: на пажљиво спојене делове ране опрезно стављају ухваћене инсекте. Пошто инсекти чељустима ухвате оба дела ране, врачеви их нагло уклањају. Чељусти, чврсто приљубљене за рану, одвајају се од тела инсекта и остају као копче „најситније на свету“. Чим рана зарасте, чељусти се скидају и остаје раван, једва видљив ожиљак.

Борба за тираж

Недавно је један вечерњи стокхолмски лист приредио својим читаоцима несвакидашње изненађење — пријатан мирис ђурђевка ширио се са сваке странице листа. На насловној страни је била одштампана порука: „Шаљемо миришљави пролећни букетић свим својим читаоцима“. Објашњење је било следеће — како је последњих месеци тираж тог листа много опао, главни уредник се досетио да се мирис ђурђевка помеша са штампарском бојом. Иако је те вечери дошло до „бума“ тиража, новинари, словослагачи и друго штампарско особље нису били уопште одушевљени. Док је штампан лист они су се толико „нагутали“ мириса ђурђевка да су многи морали да оду на боловање јер су били омамљени „миришљавим пролећним букетићем“.

Пустиња једе државу

Пустињски песак који разноси ветар свакодневна је појава у сушним подручјима у разним крајевима света. Међутим, пустиња Мејн у истоименој држави Сједињених Америчких Држава право је светско чудо јер се налази у климатској зони где је просто незамислива. Држава Мејн простире се на северу Америке и прекривена је, углавном, густим шумама, леденим водама, бистрим језерима и заогрнута освежавајућим ветровима са Атлантика. Осим тога, обилује и падавинама, нарочито снегом.

Но, због самог постојања пустиње држава Мејн и не би била толико велико светско чудо да се не догађа нешто необично: пустиња се шири „гутајући“ простор! А све је почело тиме што се 1783. године на једној фарми северно од града Портленда појавила мала количина песка. Фарма је обиловала сочном травом и воћкама, али се убрзо нашла усред праве правцате афричке пустиње у коју се претворила. Песак је наставио да се шири и узима плодну земљу. Овај процес и данас траје и нико га не може зауставити. Шта ће бити са државом Мејн у далекој будућности, то нико не зна.

ПОСЛЕДЊА СТАНИЦА - МУЗЕЈ

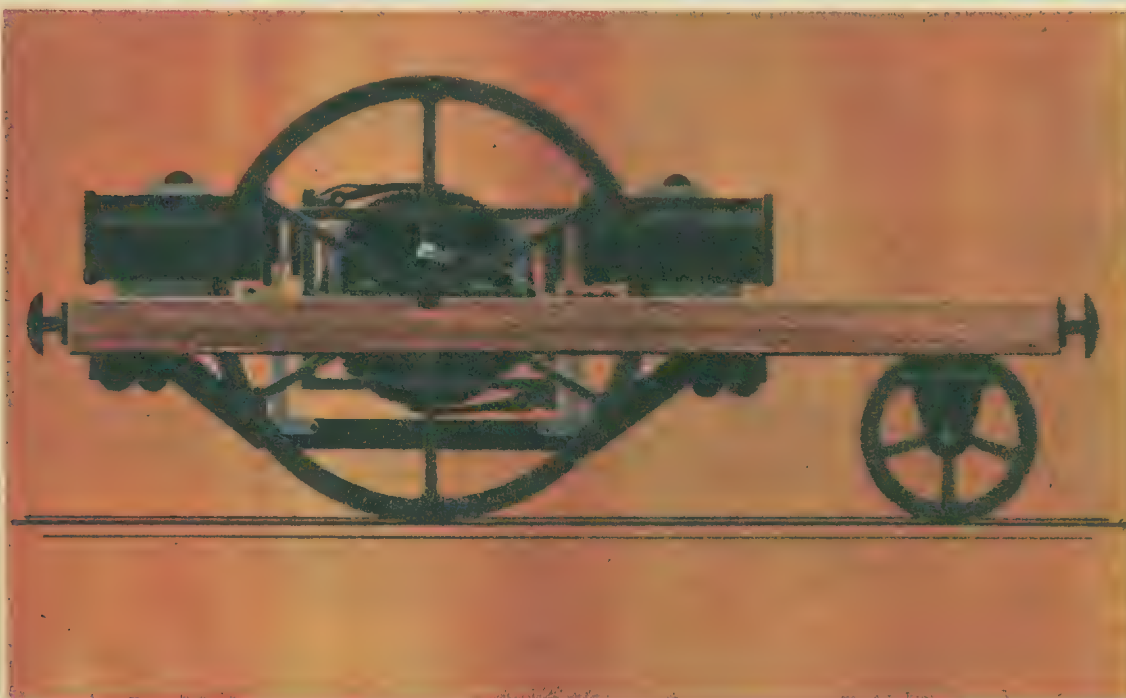
КОЊИМА ПРОТИВ ПАРНЕ МАШИНЕ — Упоредо са парном локомотивом, у 19. веку у градовима су се појавили и парни трамваји, али је њихов век био прилично кратак. Убрзо су постали музејски експонати. На горњој слици је парни трамвај који је саобраћао у Лондону. Међутим, и поред лепог изгледа и великог труда конструктора да од њега направе стално градско превозно средство, овај парни трамвај није био довољно удобан. Путници се на дрвеним седиштима и увек у близини чунка за одвод паре нису најпријатније осећали. Највећи конкурент парном трамвају био је трамвај на коњску вучу чији је век трајања био знатно дужи. У великим градовима већ су се користила возила у која су били упрегнути коњи, али је употреба ових возила по унапред постављеним шинама омогућавала бржу, удобнију и сигурнију вожњу. **Први овакав трамвај прорадио је 14. новембра 1832. године у Њујорку.** Ова врста транспорта споро се развијала све до друге половине 19. века. Године 1853. трамваји са коњском вучом уведени су у Бруклину, Бостону, а затим и у многим другим америчким градовима.

ПОГОН НА САЈЛУ — Десетак година касније трамваји на коњску вучу прорадили су и у Енглеској. Прва линија отворена је у Биркенхеду, **а убрзо и три у Лондону. Крајем деветнаестог века само у САД постављено је преко 10.000 километара трамвајских шина по којима је возило око 28.000 трамваја са преко 105.000 коња и мазги!** Следећих двадесет година трамваји на коњску вучу користили су се у целој Европи. Једина конкуренција овим били су трамваји на сајлу који су први пут пуштени у саобраћај 1873. године у Сан Франциску. Покретани су помоћу веома дуге сајле (зависно од дужине линије) причвршћене за дно трамваја, а као главно погонско средство, коришћен је чекрк на парни погон који се налазио у самој станици. Ови трамваји најчешће су употребљавани у улицама са великим успоном у градовима као што су Сан Франциско и Сиетл. Трамваји на сајлу нису били дугог века јер њихово постављање било је веома скупо, а били су и веома непрактични због тога што је кочење једних кола изазивало кочење свих кола на истој линији.

БРЖЕ НА СТРУЈУ — Упоредо са електрификацијом градова уведени су и електрични трамваји који су потпуно избацили из употребе трамваје на сајлу и коњску вучу. Један од првих електричних трамваја пуштен је у саобраћај у Бостону, 1889. године, а ускоро су га прихватили и други градови у САД, као и многи европски градови. Године 1890. у САД било је око 2000 километара шина намењених електричним трамвајима, а већ 1902. готово 40.000 километара. Са техничке стране учињен је знатан напредак у конструкцији трамвајских електромотора, па и самих трамваја. Уместо једних кола сада су уведена кола са приколицом што је омогућило транспорт већег броја путника, а дрвене каросерије трамваја сада су замењене металним. Период од 1902. до 1917. године веома је значајан за развој електричних трамваја, јер их у том периоду прихватају сви већи градови у Европи и САД. **У Америци није било готово ниједног града изнад 5.000 становника који није инсталирао линије за електрични трамвај!** Чикаго је у то време имао најразрађенију и најгушћу трамвајску мрежу у дужини од преко 1.700 километара. Многи већи градови отворили су трамвајске линије и за приградска насеља, а неке трамвајске компаније врло су често оснивале специјалне линије за излетнике. САД су по броју трамваја биле у то време водећа земља у свету. Крајем 19. века трамвајска мрежа развија се и у европским градовима. Један од највећих европских произвођача трамваја била је немачка фабрика Сименс.

У нашој земљи, први трамвај на коњску вучу уведен је у Загребу 1891. године, а следеће године и у Београду. Године 1895. у Београду се појавио и први електрични трамвај, а неколико година касније уведен је и у Загребу, Љубљани, Сарајеву, Дубровнику и неким другим већим градовима.

САМО АТРАКЦИЈА — Негде после првог светског рата производња трамваја почиње да опада. Материјал је нагло поскупео, а власници компанија били су притиснути непромењеним ценама карата. Међутим, други, још већи проблем била је појава аутомобила на бензински погон који се појавио отприлике када и електрични трамвај, али је тек сада, када је усавршен, показао све своје предности. **Оснивају се компаније за превоз путника аутомобилима и то по нижој цени него трамвајем, што доводи власнике трамвајских компанија на ивицу пропасти.** У САД готово све трамвајске линије су замењене аутобуским, осим у градовима у којима је трамвај био погоднији. Сан Франциско и многи други градови чинили су све не би ли задржали трамвајске линије, па су чак прибегавали и изградњи тунела, да не би ометали аутобуски саобраћај. Пред други светски рат трошкови око одржавања и отварања нових трамвајских линија нагло су порасли и постало је јасно да трамвајима прети потпуни заборав. У Паризу је последњи трамвај уклоњен 1930. а у Лондону 1950. године. У неким европским земљама и данас се користе трамваји (Холандија, Швајцарска, Аустрија, Југославија, као и неке земље Источне Европе). Неке то чине из стварне потребе, а неке само ради туристичке атракције. На слици лево је мотор електричног трамваја из 19. века.

ФАНТАСТИЧНА ПРИЧА

КУРТ ВОНЕГАТ

Сутра, и сутра, и су

Гремпс је имао 172 године, лице му је било изборано, ноге клецаве, свима је у кући сметао, а ипак му се није напуштао овај свет.

Била је 2158. година. Лу и Ем су шапутали на балкону породичне куће у Олден Вилицу, новом насељу крај Њујорка. Лу је имао 112 година, а Ем 93 и сви су причали да је то заиста срећан брак.

Али, и они су имали проблема: зато су се и налазили на балкону, иако је напољу било влажно и хладно.

— Некад просто побесним и дође ми да разблажим онај његов антигерасон— рекла је Ем.

— То би било равно убиству, Ем — казао је Лу. — Кад би нас ухватио како нешто петљамо с његовим антигерасоном, не само да би нас лишио наследства, већ би ми разбио главу. Иако му је 172 године, Гремпс је снажан као бик.

Постало је тесно

— Ох, Лу, ја само тако причам. Не бих могла да учиним било шта слично, али човек стварно почне да верује да Гремпс никад неће напустити овај свет ако му неко у томе не помогне. У кући је постало толико тесно да немамо места да се окренемо. Већ ми је мука од његовог старог, избораног лица. По цео дан седи у најлепшој столици, једе најбољу храну, гледа телевизију. Мислим да је време да и ми најзад добијемо засебну собу, а његова би нам добродошла.

— С тим мораш да се помириш, Ем. Гремпс је глава породице. Нај старији је, па је и нормално што је наборан. Било му је 70 година кад је произведен први антигерасон. Умреће он, Ем, само му треба дати времена.

— Када, Лу?

— Рекао је да ће престати да узима антигерасон после трке на 800 километара.

— Верујеш ли му? Пре тога је била олимпијада, а пре тога председнички избори, а пре тога... не сећам се више шта. Све изговор до изговора већ педесет година! Не, ти и ја никад нећемо доћи до своје собе.

— Али, Ем, претпостављам да ни ми нећемо тако лако одустати од антигерасона кад дођемо у Гремпсове године.

— Некад зажалим што је тај проклети препарат уопште пронађен! — узвикнула је Ем. — Да је бар начињен од неког скупог и ретког материјала уместо од маслачка! Колико би било природније и лепше да људи умру кад им је време, а не да сами одлучују колико ће се дуго врзмати по овој Земљи! Треба да постоји закон који ће забрањивати продају антигерасона особама старијим од 150 година.

— Слаби су изгледи за тако нешто поред новца и утицаја који имају стари. — Погледао ју је право у очи. — Да ли би ти била спремна да дигнеш руке од лека и умреш, Ем?

— Баш дивно питање постављаш својој жени! Лу, ја још немам ни 100 година. — Прешла је рукама преко свог витког и младалачког тела, као да је хтела да тиме поткрепи своје речи. — Најлепше године су тек преда мном. Али, можеш бити сигуран да ће стара Ем, кад се буде приближила сто педесетој, изручити свој антигерасон у лавабо и мирно сачекати крај.

— Да, да — смешкао се Лу. — Тако сви кажу. А знаш ли колико их је стварно тако поступило?

— Онај човек у Делаверу.

— Стално о њему причаш. Нађи још неког.

— Бака Винклер из суседне зграде.

— Њу је прегазио воз.

— Не, она се сама бацила под точкове.

— Зашто је онда непосредно пре смрт купила шест паковања антигерасона?

— Не знам, не знам... — Ем је уздахнула. — Да је бар остала нека болест! Данас човек нема прилике ни да се разболи и да неколико дана проведе у кревету. Овако више не иде. Погушићемо једни друге.

То су били дани!

Лу ју је нежно обгрлио око рамена.

— Драга, не волим да те видим у таквом расположењу. Разведри се, буди она стара Ем!

— Ех, Лу, да бар имамо кола, као некада. Могли бисмо да одемо било куд, ти и ја. То су били дани!

— Да — уздахнуо је Лу — то је било пре него што су истрошили сав метал.

— А кад бисмо огладнели, одлазили смо у ресторан и наручивали шницлу са помфритом, или прасеће печење...али да није много масно, молим вас! — облизнула је усне.

— Или пржене кобасице са поврћем — додао је Лу.

— Ммммм...

— Да нам је тада неко понудио морске алге и струготину, презриво бисмо пљунули у страну, зар не, Ем?

— Јадна су ово времена, Лу.

Он је ипак покушао да види и лепшу страну:

— Прехрамбена индустрија је много напредовала, Ем. Толико су побољшали укус да више не примећујемо да једемо алге. А кажу да је ова храна здравија.

— Ја сам се и са оном дивно осећала — рекла је Ем.

— Ипак, мораш признати да на стари начин 12 милијарди људи не би могло да се прехрани...

— Лу!

— Молим?

— Кад се одржава та трка на 800 километара?

— Хмм... петнаестог маја.

тра...

Ем се угризла за усну.

— Је ли ружно од мене што сам ово питала?

— Не баш много — одговорио је Лу. — Сви укућани су то проверили по десет пута, кладим се.

— Нисам ја лоша, — казала је Ем — само човек понекад мора да разговара о таквим стварима.

— Наравно. Осећаш ли се сад боље?

— Да, и више нећу губити контролу. Бићу расположена и љубазна према твом деди као до сада.

— Дивно, Ем!

Насмејали су се и загрљени ушли у собу.

Тестамент, молим!

Гремпс је седео нагнут напред, са рукама и брадом наслоњеним на штап. Гледао је као обично, у огромни телевизијски екран, док је коментатор давао преглед дневних догађаја. Сваких тридесет секунди Гремпс је ударао штапом о под и викао:

— До врага! То смо чули још пре сто година!

Ем и Лу су заузели места у последњем реду, иза Луовог оца и мајке, брата и снахе, сина и снахе, унука и његове жене, праунуке и њеног мужа, синовца и његове жене, и тако даље и тако даље. Сви осим Гремпса, који је био мало оронуо и изборан, изгледали су отприлике истих година — између 20 и 35.

— Др Брејнард Кејнс Булард, председник колеџа Виандот — говорио је коментатор — истакао је у вечерашњем говору да човеково познавање самога себе не иде укорак са познавањем спољнег света.

— До врага! — узвикнуо је опет Гремпс. — То је речено још пре сто година... Дечко! — позвао је Луа. — Донеси ми мој тестамент. Знаш где је. Сви ви знате где се налази.

Лу је погледао Ем, а затим остале чланове породице. Свима је на лицу био исти израз: нада, страховање, радост... Изгледа да се старом Гремпсу учинило да не може очекивати више ништа ново на овом свету.

Лу је пошао у собу свога деде и узео тестамент, који је био пуних педесет година стар, исписан на два велика табака, са стотину измена, допуна, скраћења, услова, опомена, савета и филозофских размишљања.

— Дечко! — позвао га је Гремпс.

— Долазим, деда.

Лу је похитао у дневну собу и предао тестамент.

— Перо! — рекао је Гремпс.

Однекуд се одмах створило перо. Ово је био тренутак који су сви годинама прижељкивали.

Специјална порука

Намрштен и подвлачећи прстом сваки ред, као да први пут чита тестамент, Гремпс је свечано почео:

— Ја, Гремпс Шварц, настањен у 257. згради Олден Вилица, овим изјављујем и потврђујем своју последњу вољу...

Престао је са читањем, пажљиво спустио документ крај себе и потражио по џеповима марамицу. Достојанствено је убрисао нос и наставио да чита:

— Својим драгим потомцима — преко наочара је погледао у зажарена лица око себе — међу којима сам провео пријатне дане и које са жаљењем напуштам...

Атмосфера је била напета. Владала је гробна тишина у којој је могло да се чује ударање срца Гремпсових потомака. Он је тада поново спустио тестамент и скинуо наочари. Погледао их је према светлости: замагљене су, мораће да их очисти. Пажљиво је брисао стакла, док су се остали нестрпљиво вртели на столицама.

— А сада, драги пријатељи — завршавао је коментатор вечерњи програм — имам за вас специјалну поруку произвођача антигерасона...

Гремпс је престао да брише наочари и погледао у екран. Тренутак касније, заузео је своју уобичајену позу, наслоњен на штап.

— ... поруку за све оне који имају преко 150 година. Осећате ли се неугодно због бора, укочености зглобова и седе косе, зато што се све то десило пре проналаска антигерасона? Па, ако је тако, не морате више патити и осећати се другачијим од осталих...

Тајац. Сви су слушали задржавши дах.

— ... После вишегодишњег изучавања, медицинска наука је произвела антигерасон супер. За неколико недеља, да, недеља, изгледаћете и осећати се као ваши пра-пра-пра-праунуци! За само неколико долара дневно повратићете свежину. Опет ћете бити млади. Напишите одмах наруџбину на дописници. Ево и адресе: „Супер", поштански фах 500.000. Скинектеди, Њујорк, Поновићу...

У соби се чуло само шкрипање Гремпсовог пера.

— Ски-нек-те-ди — шапутао је. — Записао сам. — Лице му је било измењено: опуштено, доброћудно и мирно. Као да му је антигерасон супер већ био стигао. Живот је леп, мислио је и гореo од жеље да види шта ће се још ново десити у свету.

ЈЕДНА АЛИ ВРЕДНА

Какве користи има од скривене мудрости и скривеног блага?

(Стари завет)

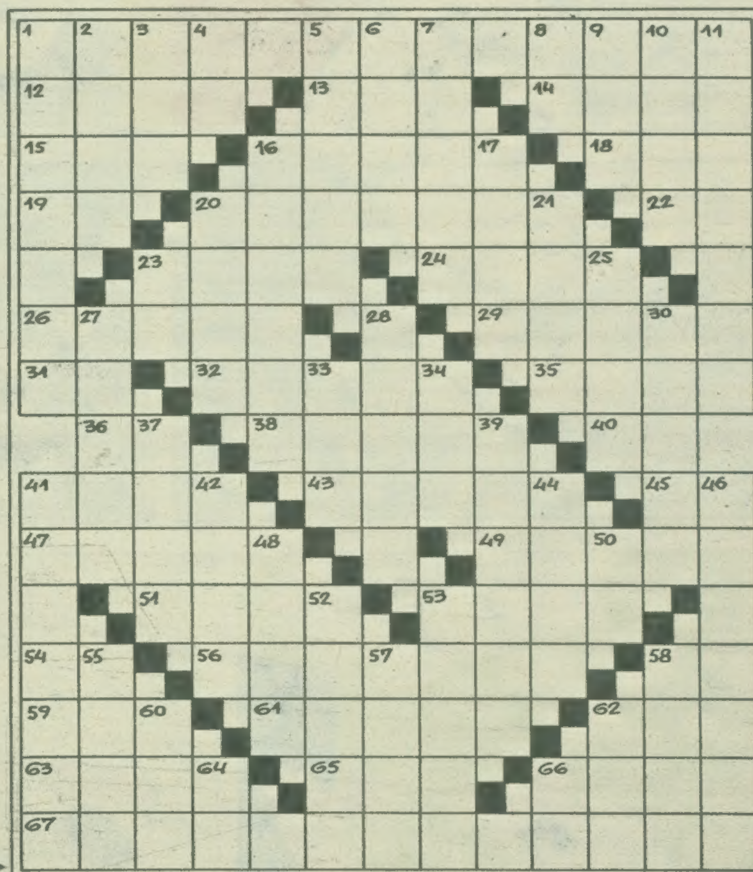
укрштене речи

ВОДОРАВНО:

1) Савез држава, 12) сеоско подручје, 13) песма узвишеног садржаја, 14) врста дрвета, 15) птица тркачица, 16) музичка форма, 18) стари Словен, 19) два сугласника, 20) фабрика црепа, 22) иницијали нашег нобеловца, 23) отпадак од дрвета, 24) десна притока Неретве, 26) предмет поштовања код примитивних народа, 29) део руке, 31) мера за површину, 32) горњи део куће, 35) јужноамеричка товарна животиња, 36) подземни свет, 38) навод, 40) једна нота, 41) гранична река у Немачкој, 43) мајур, 45) ауто-ознака за Бијело Поље, 47) град у Египту, 49) дрвена плоча, 51) географска карта, 53) прослављени фудбалер Еразила, 54) староегипатски бог Сунца (Амон), 56) град у Индији, 58) самогласник и сугласник, 59) шумска креда, 61) улазница, 62) чуло вида (мн.), 63) руско женско име, 65) име глумице Оремовић, 66) кухињска посуда, 67) сталеж људи повлашћених рођењем.

УСПРАВНО:

1) Музичка композиција, 2) име словеначког песника Жупанчича, 3) префикс за грађење суперлатива, 4) два сугласника, 5) лука у Енглеској, 6) стари грчки краљ, 7) земљорадник, 8) међународна ознака на возилима дипломатског кора, 9) староримска богиња беса, 10) јапанска новчана јединица, 11) савез пријатељских држава, 16) аутор „Зоне Замфирове", 17) летопис, 20) латица, 21) носач, 23) иницијали нашег бившег фудбалског репрезентативца, 25) англосаксонска мера за површину, 27) врста морске рибе, 28) упала слузокоже, 30) једноћелијске праживотиње, 33) острво на Јадрану, 34) личност из индијског епа „Махабхарата", 37) река у Македонији, 39) покривач зидова, 41) музички инструмент, 42) мера за хартију, 44) пошалица, 46) племенити метал, 48) зао, 50) одречна свеза, 52) историјско место у Тексасу, 53) човек који брине о одржавању путева, 55) траг дивљачи, 57) врисак, 58) тута, брига, 60) име глумице Жирардо, 62) показна заменица, 64) спортски првак, 66) коњ.

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: 1) Раван, 6) кулук, 11) еталон, 13) Монеда, 14) Тиса, 15) оке, 17) алир, 18) она, 19) стада, 21) Аца, 22) Ра, 23) плес, 24) ли, 26) ак, т, 27) Елас, 28) рана, а, 30) екран, 32) тетанус, 34) Нии, 35) бака, 36) ар, 37) от, 38) кора, 39) кна, 40) ораница, 42) слана, р, 44) мина, 45) алас, л, 46) ас, 48) ти, 49) крос, 50) Ом, 51) тер, 53) Нерон, 55) АПА, 56) Олиб, 58) ТАМ, 59) Отон, 60) Равена, 62) аурора, 64) амела, 65) Балох.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА" Македонска 29, 11000 Београд. Директор НИП „ПОЛИТИКА" Вукоје Булатовић. Главни и одговорни уредник „ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА" Живорад Стојановић. Уредници: Крунко Виторовић, телефон 324-191/525, Нурихана Ђозић, телефон 324-483. Технички уредник Владимир Горбунов, телефон 326-620. Секретаријат: телефон 324-191/523. Претплата за нашу земљу: годишња 220,00 дин, полугодишње 110,00 дин, тромесечно 55,00 дин. Претплата за иностранство: годишња 440,00 дин, полугодишње 220,00 дин, тромесечно 110,00 дин. Уплате на текући рачун број 60801-601-822. Годишња претплата у страној валути: ДМ 64.—, Долар 25.—, Фф. 110.—, Шфр. 66.—, Шкр. 108.—, Девизне уплате из иностранства слати преко Београдске банке — Београд на рачун 60811-620-292-32000-000-00054. Поштански фах 124. Телефони: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/I, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

У КРУГУ ПОРОДИЦЕ:

ЧЕПОВИ ЗА УШИ

Мала пошта

11001 БЕОГРАД
МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

Драги Забавниче,

ДУНАВ ЈЕ ЗАЛЕЂЕН

Да ли је истина да је једне године Дунав био потпуно залеђен?
Ивица Зорић, Апатин

Пре више од четири века, тачније 1558. године Дунав је био залеђен читавим својим током од Шварцвалда, где извире, до самог улива у Црно море. Колико је те године била јака зима најбоље сведочи податак да се у Паризу продавало замрзнуто вино у комадима.

НАРОДНИ ИНСТРУМЕНТ

Молим те, реци ми какав су то инструмент зурле.
Олга Шобић, Сарајево

Зурле су свираљке с двоструким језичком и чуњастом дупљом. Сматрају се народним инструментом у Македонији.

То је, у ствари, дужа цев која се у доњем крају шири у левак. По величини зурле су **мале** (до 35 см) и **велике** (до 60 см). Обе се праве од јаворовог дрвета, токарењем, па се разликују по броју рупица-гласница.

У зурле обично свирају два свирача: један од њих изводи напев, а други га прати. Редовно се свира у две зурле, такозване **женске** и **мушке** (вишим и дубљим гласом). Уз њих се и плеше и пева али им је ритам неодређен. Прави ритам целој свирци заправо дају ударци табана.

МОРЕ НИЖЕ ОД МОРА

Знаш ли које је море на најнижој тачки Земље?
Јасна Јаковљевић, Крагујевац

Мртво море, које у суштини и није море него језеро, лежи 392 метра испод нивоа мора и представља најдубљу депресију на Земљиној површини. Једина притока од неког значаја је река Јордан.

У њему је немогуће дављење пошто вода, која садржи 25 одсто хлормагнезијума, хлоркалцијума и хлорнатријума, не дозвољава да тело потоне. У овој води, у којој нема ни риба, ни љускара, ни било каквих живих бића сем бактерија, со се због високе концентрације и не раствара.

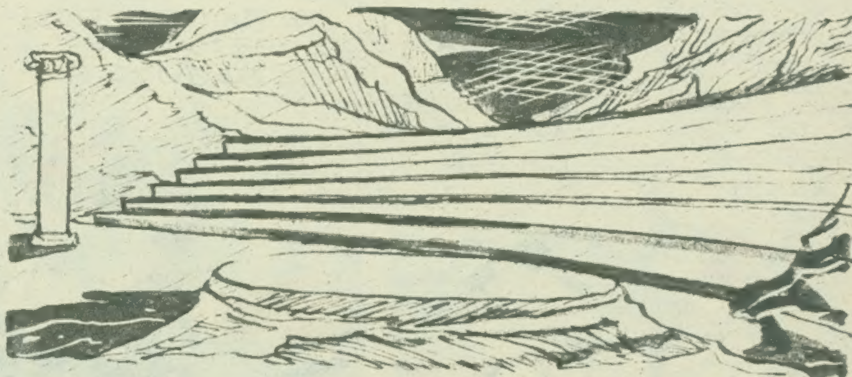

КЛИСУРА СВИХ МУШКАРАЦА

Интересује ме где се налази и због чега се тако зове — Клисура свих мушкараца.
Зафир Потев, Скопље

Најстарији парламент на свету, исландски Алтинг, одржао је своју прву седницу 930. год. нове ере. Место састанка није било у некој згради, како би се могло претпоставити, већ под ведрим небом. Сељак Грим Гејтскор пронашао је ово место, око 50 километара удаљено од данашњег Рејкјавика. То је била клисура дуга 5 километара у пространом пољу лаве. „Клисуром свих мушкараца" је названа због тога што су у њој могли да стану сви мушкарци све земље одједном. У њој је изграђен и Тингвелир, исландски форум.

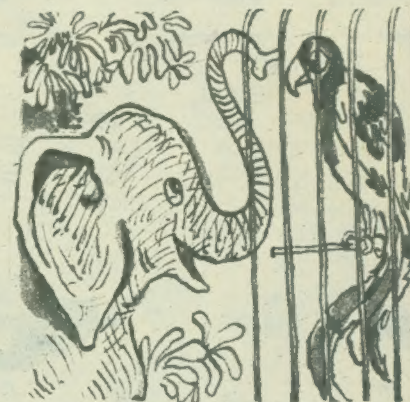
Занимљиво је да овде нису решавани само спорови него су се ту одржавала и такмичења, наступали су комедијаши, а песници су рецитовали своје најновије епове. Године 1789. Алтинг се због земљотреса преселио у Рејкјавик.

САЈАМ ЖИВОТИЊА

Требам ићи на екскурзију у Загреб па ме интересује да ли тамо има неки зоолошки врт.
Бисера Хорват, ученица, Копривница

У Загребу, на Максимиру налази се један од најлепших зоолошких вртова у Југославији. Основан 1925. године на острвцету на доњем максимирском језеру стално се проширивао док није прекрио десетак хектара површине. Врт има преко 600 животиња и око 200 животињских врста. Ту су и големи али доброћудни слонови, брбљиви папагаји, достојанствене фоке, несташни бели мечићи Леда и Лед...

WALT DISNEY
МИКИ

ХУ... НАЈЗАД ЈЕДНА КОЛА! ВАЉДА ЋЕ НАС ОВАЈ ПОВЕСТИ!

ДА ВАС ПОВЕЗЕМ? 'OЋУ! САМО УСКАЧИТЕ!
ОХ! БАШ ВАМ ХВАЛА!

ЈА САМ ШИЉА, СТРАНЧЕ! А ВАШЕ ЦЕЊЕНО ИМЕ?
ХА! НИСТЕ МЕ ПРЕПОЗНАЛИ! ЈА САМ НАПОЛЕОН БОНАПАРТА!
?

ХМ... ИМЕ МИ ЈЕ НЕШТО ПОЗНАТО! ДУГО ЖИВИТЕ У ОВОМ КРАЈУ?
ПА... ОКО ТРИСТА ГОДИНА! СИНОЋ САМ БАШ КЛИСНУО СА ЕЛБЕ!
?

ДОБРО СЕ ДРЖИТЕ ЗА СВОЈЕ ГОДИНЕ! А ЧИМЕ СЕ БАВИТЕ?
ЈА? ПА ЈА САМ ГЕНЕРАЛ, СИНКО! НАЈБОЉИ НА СВЕТУ!
ПССТ... ШИЉО!

ЗАР? А КАКО ПОСЛОВИ, КАКО КАРИЈЕРА?
ЦВЕТАЈУ, БРАТАЦ, ЦВЕТАЈУ! ХА, ХА!

ЧУЈТЕ, ГОС'Н... ОВАЈ, ГЕНЕРАЛЕ... БИСТЕ ЛИ НАС ИСКРЦАЛИ КОД ПРВОГ ЖБУНА?
А ЈОК! ВОЗИМО ПРАВО ЗА ВАТЕРЛО... ТРЕБА ДА МИ ПОМОГНЕТЕ!

ШИЉО, БРЗО... ИСКАЧИ...
?
?

СПАСАВАЈ СЕ!
!
??

ХУ! ИМАЛИ СМО СРЕЋУ... ЖИВИ СМО СЕ ИЗВУКЛИ!
НИСМО БАШ МОРАЛИ ДА ИСКОЧИМО У БЛАТО!

'АЈДЕ, ШИЉО! ТРЕБА СМЕСТА ДА ОБАВЕСТИМО ПОЛИЦИЈУ!
ПА... ИЗГЛЕДА ДА СИ У ПРАВУ...
ТАЈ ТИП ЈЕ ОПАСАН!

...ТРИ ПУТА ЈЕ СКРЕНУО УЛЕВО А НИЈЕДНОМ НИЈЕ ДАО МИГАВАЦ!